

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Abate	بازداشتن، بازدارندگی - حرکت دادن، حذف کردن یا از بین بردن یک ساختار یا کاربرد زمینی که در آن از مقررات کاربری زمین سرپیچی شده است.
Ablation	عمل برداشتی
Absolute humidity	رطوبت مطلق - میزان بخار آب موجود در واحدی از حجم هوا که معمولاً بر حسب گرم در متر مکعب بیان می شود
Absolute population increase	افزایش مطلق - افزایش عددی نماگر مورد نظر در فاصله دو یا چند سرشماری است که از تفاوت رقم سال ابتدا با سال انتها به دست آمده است.
Acceleration	شتاب، وقتی پایتان را روی پدال گاز یا ترمز ماشین می گذارید، اتومبیل تندتر یا کندتر می شود. وقتی سرعت تغییر می کند ماشین شتاب می گیرد و یا شتاب آن کمتر می شود. این تغییر سرعت، شتاب نامیده می شود. به هنگام وقوع زمین لرزه نیز شتاب ایجاد می شود. شتاب اوج، بزرگترین شتاب ثبت شده در ایستگاه به هنگام وقوع زلزله است.
Access road	جاده شهری - مسیر یا راهی که منشعب از مسیر اصلی است و برای دسترسی به حوزه های مجاور از قبیل مسکونی، تجاری، صنعتی و غیره مورد استفاده قرار می گیرد
Accident	تصادف
Acclimation	سازش خوگرفتن و عادت کردن به آب و هوای غیرعادی
Acropolis	اکروپول - اصطلاحی یونانی است به معنی نقطه برآمده مرتفع و این اصطلاح برای شهرهای نظامی و دفاعی که ابتدا با یک دژ و یا یک قلعه شروع شده است به کار می رود
Actinometer	اکتینومتر - دستگاهی که بتواند شدت تشعشع بویژه شدت تشعشعات خورشید را اندازه گیری کند
Active fault	گسل فعال، گسلی است که احتمال دارد در آینده، زلزله دیگری را ایجاد کند. اگر گسلی در ده هزار سال گذشته یک بار و یا بیشتر حرکت ایجاد کرده باشد به عنوان گسل فعال در نظر گرفته می شود.
Adaptation	انطباق، سازش با محیط - روندی که بر اساس آن، فرد یا گروه، امکان ادامه کار و زندگی در یک محیط خاص را می یابد
Adiabatic	ناگذار چیزی که مربوط به تغییر دما در توده ای از گازها باشد - گرم یا سرد شدن گاز بر اثر فشار هوا بدون دریافت گرما از خارج
Aeolian	رسوبات بادی، باددر رابطه با باد، یا ناشی از باد. ته نشسته های بادی موادی هستند که بوسیله باد حمل شده و در سطح زمین ته نشین شده اند شامل لوس و شن بیابانها و تپه های شنی می شود
Aerial photograph	عکس هوایی - عکس هوایی قائم یا مایل که توسط وسائط هوایی (مانند هواپیما) از سطح زمین برداشته شود و برای

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

	تهیه نقشه و مطالعات کلی شکل زمین و باستان شناسی بکار می رود
Aerobic	هوازی در علم زیست شناسی به نوعی حیات گفته می شود که موجود زنده از اکسیژن آزاد استفاده نماید .
Aerodynamic	آئرو دینامیک- قسمتی از علم دینامیک که از حرکت هوا و سایر گازها و نیروهای ناشی از این حرکت و نیروهای وارد بر اجسام متحرک در گازها بحث می کند
Afforestation	جنگلکاری تبدیل یک منطقه به جنگل که قبلاً "درخت در آن نروئیده باشد .
Afghan	افغان عده ای از طوایف مختلف بومی که در حدود خاور خراسان امروزی در نواحی مجاور کوههای هندوکش و کوه بابا و کوههای سلیمان از قدیم سکونت داشته و مدتها بطور بدوی زندگی می کرده اند .
Africa	آفریقا- یکی از قاره های زمین واقع در نیمکره خاوری و در جنوب اروپا و جنوب غربی آسیا که از جهت وسعت دومین قاره زمین به شمار می رود و مساحتش به ۳۰،۲۶۰،۲۳۲ کیلومتر بالغ می گردد
After shock	پسلرزه- لرزه های پیوسته زمین پس از عبور امواج اصلی زمین لرزه. پسلرزه در حوالی کانون زمین لرزه پدید می آید و علت آن جابجا شدن و جا افتادن سنگ های پیوسته زمین بعد از وقوع زمین لرزه است و ممکن است ساعتها و روزها و حتی ماهها به درازا بکشد
Aftershocks	پس لرزه زمین لرزه هایی گفته می شود که پس از زلزله اصلی به وقوع می پیوندند. این زلزله ها کوچکتر از زمین لرزه اصلی هستند و به اندازه یک تا دو برابر طول گسل دورتر از جایگاه گسل اصلی رخ می دهند. به طور کلی، زمین لرزه های بزرگتر، پس لرزه های بیشتر و بزرگتری هم دارند که تا مدت زمان طولانی تری به وقوع می پیوندند.
Age	عصر مدت زمن خاصی در تاریخ یا در رشد بشر و یا بطور اخص در تکامل فرهنگ و تمدن را گویند .
Age-distribution	توزیع سنی- توزیع افراد یک جامعه بر اساس سن که از آن هرم جمعیت به دست می آید
Agglomeration	انباشتگی- خانه های بهم فشرده و مترامکی که بخشی از یک شهر یا حومه آن را به صورت بی قاعده و بدون شکلی فرا گرفته باشد
Agriculture	کشاورزی عمل شخم زدن زمین ، تخم افشانی و برداشت فرآورده های زراعی .
Agriculture development	توسعه کشاورزی- توسعه کشاورزی را می توان فرآیندی در جهت تسهیل محدودیتهایی دانست که بر اثر عرضه کشش ناپذیر زمین و نیروی کار بر جریان تولید اعمال می گردد
Agropolis	(روستا- شهر)- روستایی که دارای بعضی از امکانات شهری می باشد و سیمایی حد فاصل شهر و روستا دارد
Air corridor	دالان هوایی- اساسا دالان هوایی بر فراز زمینهای مناسب برای فرود اجباری واقع است و در بین راه دارای فرودگاههای مجهز به وسایل ناوبری هوایی و بی سیم می باشد

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Airport	فرودگاه تأسیساتی که برای فرود و یا پرواز وسایل حمل و نقل هوایی ساخته شده باشد .
Airsickness	هوازدگی نوعی حال تهوع که به علت پرواز در ارتفاع زیاد یا سرعت زیاد در انسان عارض می شود .
Aldebaran	دبران ستاره آلفا از صورت فلکی ثور که از غول پیکران مایل به سرخی است و قطرش ۳۸ برابر قطر خورشید است .
Alfalfa	یونجه گیاهی دارای ریشه های دراز و شاخ های فراوان که برای علوفه دام بکار میرود .
Algae	جلبک از جمله رستنی های نخستین که فاقد ریشه و ساقه و برگ و گل واقعی هستند ولی دارای سبزینه(کلروفیل) می باشند .
Aliantic ocean	اقیانوس اطلس- دومین اقیانوس زمین که میان قاره های اروپا، آفریقا و آمریکا از نواحی شمالکان تا نواحی جنوبگان گسترده شده و وسعت آن با دریاها و انشعابات به حدود ۸۱،۰۰۰،۰۰۰ کیلومتر مربع بالغ می گردد
Alkaline rocks	سنگهای قلیایی- سنگهای آذرینی که سرشار از مواد سدیم، پتاسیم، ولیتیوم و مانند آن باشد
Alley	کوچه کم عرض ترین راه عبور در شهرها .
Allies	متفقین ۱- در جنگ جهانی اول عنوان کشورهای انگلستان ، فرانسه ، روسیه ، آمریکا و هم پیمانان آنها . ۲- در جنگ جهانی دوم عنوان کشورهای انگلستان ، شوروی ، فرانسه ، چین و دیگر یاران آنها که بمنظور مقابله با نیروهای محور تشکیل یافته بود ، اطلاق می شد .
Alluvial Plain	دشت آبرفتی،قطعه زمینی مسطح محدود به یک رودخانه که در روی آن آبرفت ته نشین می شود که ممکن است در روی یک دشت سیلابی یا در روی یک دلتا یا در روی یک بادبزنی آبرفتی واقع شود
Alluvium	آبرفت،گراول، ماسه،سیلت ویا رس سخت نشده که توسط جریانهای رودخانه ای نهشته می شوند.
Alp	آلپ دامنه کوهی که با شیب ملایم به لبه یک دره یخچالی U شکل منتهی گردد .
alterites	رسوبهای سطحی زمین در حد یک دانه کوچک که اغلب بر اثر دخالت نمک های فلزی رنگین می باشند
Altimeter	ارتفاع سنج- دستگاهی که برای تعیین ارتفاع نقاط نسبت به سطح دریا و یا تعیین ارتفاع هواپیما از سطح زمین به کار می رود
Altitude	ارتفاع فاصله قائم هر نقطه یا هر سطح نسبت به سطح متوسط آبهای آزاد .
Amazon	آمازون عظیم ترین و پرآب ترین رود کره زمین که در آمریکای جنوبی واقع است
America	آمریکا- قاره ای است در نیمکره غربی زمین مرکب از آمریکای شمالی، مرکزی و جنوبی
Amplitude	دامنه لرزه،اندازه جنبشها در یک ثبت زمین لرزه ای
Analemma	آنالما

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Anchorage	لنگرگاه محلی از دریا که کشتی در آن بایستد و از آن جلوتر به ساحل نتواند نزدیک شود .
Anemograph	باد نگار- بادسنجی که سرعت و جهت بادهای سطحی را بطور خودکار ثبت و بصورت نموداری به نام باد نگاشت نمایش می دهد
Anemometer	بادسنج- دستگاهی که سرعت و جهت وزش باد را اندازه گیری می کند
Angel of incidence	زاویه تابش- زاویه بین شعاع نوری که بر یک سطح می تابد با خطی که از نقطه تابش بر آن سطح قائم می شود
Animal	جانور- هر یک از افراد گروهی از موجودات زنده که برخلاف رستنی ها قادر به حرکت خود به خود هستند و در مقابل محرک های داخلی یا خارجی واکنش از خود نشان می دهند
Annual motion of the earth	حرکت انتقالی زمین ← گردش سالیانه زمین
Antarctic Circle	دایره قطبی، مدار جنوبگان، مدار یا خط عرض جغرافیایی ۶۶ درجه و ۳۲ دقیقه جنوبی ، که معمولا در ۶۶ درجه و ۳۰ دقیقه فرض شده است
Antarctica	قاره جنوبگان قاره ای در حوالی قطب جنوب که بدلیل سرما و بادهای سرد و شدید و وجود یخهای شناور و کوههای عظیم یخ تا ایام اخیر ناشناخته مانده بود .
Antecedent river	پیشینرود- رودخانه ای که بستر خود را در زمینی که در حال بالا آمدن است، قبلا حفر کرده باشد و وضع مسیرش ثابت بماند
Anthropogeography	جغرافیای انسانی- بررسی پراکندگی جوامع انسانی، با توجه به شرایط جغرافیایی محیط زیست
Anthropology	مردم شناسی علمی است که درباره شناخت مردم بررسی میکند و درباره محل و زمان زیست و شکل و قیافه و انواع نژادهای انسانی و تفاوت میان آنها گفتگو می نماید .
Anticline	طاقدیس، طاق یا سر یک چین در طبقات زمین
anticlinorium	طاقدیس مرکب
Anticyclone	واچرخه(آنتی سیکلون) منطقه ای که فشار جو آن نسبت به فشار جو مناطق مجاور زیادتر بوده و حداقل یک منحنی همفشار بسته بوجود آورده باشد .
Antifreezing solution	ضد یخ مادهی که آن را به مایعی می افزایند تا نقطه انجماد مایع را پائین آورد .
Antipodes	آنتی پود، بادپا- دو نقطه از کره زمین که در مقابل یکدیگر قرار گرفته و نسبت به هم ۱۸۰ درجه فاصله داشته باشند
Antractic ocean	اقیانوس جنوبگان آبهای جنوبی اقیانوس اطلس و آرام

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Apartheid	برتری نژادی یا سیاست تبعیض نژادی که در آن معمولاً اختلاط نژادی ممنوع گردیده
Applied geography	جغرافیای کاربردی، به کارگیری روشها و تکنیکهای جغرافیایی در تحلیل مسائل مهم مانند عقب ماندگی کشورها و نواحی، افزایش جمعیت، استفاده از زمین در شهر و روستا و برنامه ریزی شهری است.
Arable land	زمین قابل کشت زمین کشتنی - زمینی که برای شخم زدن مناسب باشد و از مراتع دائمی و یا اراضی جنگلی متمایز است.
Arc	کمان قطعه ای از یک منحنی مانند دایره.
archah	آرچه یا ارس درختی است جنگلی و مقاوم که در ارتفاع بالای هزار متر و مناطق سرد سیر می روید.
Archipelago	مجمع الجزایر دریایی مملو از جزایر، یک دسته جزایر
Arctic	شمالگان مناطق، آبها و یا هر چیزی که منسوب به قطب شمال کره زمین باشند. مانند مدار شمالگان.
Arctic Circle	مدار شمالگان، مدار یا خط عرض جغرافیای ۶۶ درجه و ۳۲ دقیقه شمالی، که عموماً در مدار ۶۶ درجه و ۳۰ دقیقه شمالی فرض شده است بعلت میل محور زمین، خورشید در اینجا یک روز از سال غروب نمی کند که حدود روز ۲۱ ماه ژوئن (۱۲ خردادماه) است که برابر اواسط زمستان نیمکره شمالی است خورشید طلوع نمی کند در داخل مدار قطبی قطب شمال، تعداد چنین روزهایی اواسط زمستان نیمکره شمالی است خورشید طلوع نمی کند در داخل مدار قطبی قطب شمال، تعداد چنین روزهایی با نزدیکی به قطب افزایش می یابد
area	سرزمین
Arid	خشک، کم آب، منطقه ای که دارای کمبود بارندگی است و معمولاً به آب و هوا یا به ناحیه ای اطلاق می شود که متوسط سالیانه باران آن کمتر از ۲۵۰ میلیمتر باشد
Aries	خَمَل نخستین صورت فلکی در منطقه البروج و اولین برج از برجهای دوازده گانه سال مطابق با فروردین ماه تقویم رسمی ایران.
Artesian Well	چاه آرتزین، نوعی چاه که معمولاً یک جریان آب دائمی را تامین می کند، و آب بوسیله فشار مربوط به موازنه آبهای ساکن (فشار هیدروستاتیک) مجبور به بالا آمدن می شود این فشار به علت مخرج چاه است که در عمقی زیر سطح منبع آب قرار دارد
Artic ocean	اقیانوس شمالگان در حدفاصل قطب شمال تا مدار ۷۰ درجه عرض شمالی واقعند
Artificial rain	باران مصنوعی که در نتیجه بارور کردن ابر ریزش نماید. پاشاندن مواد سرما زا مانند انیدرید کربنیک جامد یکی از طرق باروری ابرها است.

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Ash Cone	مخروط آتشتپه مخروطی یا کوه مخروطی که بوسیله فوران مواد از دهانه یک آتشفشان ساخته می شود. دامنه های یک مخروط اخگر آتشفشانی وعمولا پرشیب تر از یک مخروط خاکستر آتشفشانی است ، زیرا که مواد آن درشت تر ، و در نتیجه زاویه قرار گیری مواد بزرگتر است.
Asia	بزرگترین قاره زمین که کلا در نیمکره شمالی واقع است
Asia minor	آسیای صغیر- سراسر بخش آسیایی ترکیه کنونی که آناتولیا یا آنتولی خوانده می شود.
asthenosphere	لایه سست و نرم کره زمین
asthenosphere	لایه نرم کره
Astronomy	ستاره شناسی- علم تحقیق درباره خورشید و ماه و ستارگان و سیارات و دیگر اجرام آسمانی را نجوم یا ستاره شناسی گویند
Atlantic ocean	اقیانوس اطلس دومین اقیانوس زمین که میان قاره های اروپا، آفریقا و آمریکا که از نواحی شمالگان تا نواحی جنوبگان گسترده شده
Atlas	اطلس- مجموعه ای از نقشه های جغرافیایی، که بصورت کتاب مجلد شده باشد
Atmosphere	جو ، اتمسفر ، پوششی از هوا که پیرامون کره زمین را فرا گرفته و اساسا مرکب از مخلوطی از گازها که عمدتا اکسیژن (۲۱ درصد)، نیتروژن (۷۸ درصد)، دی اکسید کربن(۰/۰۳ درصد)، آرگن (۱ درصد)، هلیوم و سایر گازهای نادر (۰/۰۱ درصد)در هوای خشک، و مقدار متغیری بخار آب
Atmospheric Pressure	فشار جوی ، فشار وارده بر هر نقطه در اثر وزن ستون هوای بالای آن نقطه در سطح زمین (سطح دریا) این فشار برابر (۱۴۰۷ Ib) در هر اینچ مربع یا ۱۰۳۳ گرم در هر سانتیمتر مربع است
Atmospheric refraction	انکسار جوی- انحراف شعاعهای تابنده از اجرام آسمانی در عبور آنها از طبقات جو زمین را انکسار جوی گویند
Atoll	آتول
Attraction	جاذبه- یا کشش عبارتست از کشیدن دو جرم مادی یا دو جرم مغناطیسی یا دو بار برقی یکدیگر را
Attraction pole	شهر یا بخشی از آن و یا مجموعه ای که به دلیل داشتن منابع، تجهیزات یا ابزار مبادله اقتصادی از توان جاذبه برخوردار است.
Attrition	سایش،سایش متقابل قطعه سنگ ها ظرف حمل و نقل بوسیله باد ، آب ، یا یخ بطوری که اندازه آنها کوچک شده ، نرم و گرد شوند این اصطلاح را نباید با شست و ساب مخلوط کرد
autobahn	اتوبان ، بزرگراه بین شهری ، بزرگراه ، شاهراه، شاهراه عبارتست از راه اتومبیل رویی که خطوط رفت و برگشت به

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

	وسیله پرچین و یا سکوی مخصوصی از یکدیگر جدا شده و راندن سریع وسایل نقلیه را امکانپذیر می سازد .
Autoban	اتوبان، بزرگراه بین شهری، بزرگراه، شاهراه- شاهراه عبارتست از راه اتومبیل رویی که خطوط رفت و برگشت پرچین یا سکون مخصوصی از یکدیگر جدا شده و راندن سریع وسایل نقلیه را امکان پذیر می سازد.
Autonomy	خود مختاری استقلال گونه محدود یک واحد سیاسی یا غیر آن در اداره امور خود .
Autumn	پاییز- زمان عبور کره زمین در حد فاصل میان دو نقطه اعتدال پاییزی و انقلاب زمستانی را پاییز می گویند
Avalanche	بهمن- توده عظیمی از برف و یخ که از قسمتهای بلند کوهستان لغزیده و همراه خود هزارتن سنگ و مواد دیگر را حمل می کند
Avalanche wind	باد بهممن- باد شدیدی که بر اثر ریزش بهممن تولید می شود و اغلب با ویرانی و مرگ و میر حتی در فاصله قابل ملاحظه ای از محل ریزش بهممن همراه است
average	میانگین
average population	جمعیت متوسط
Axis	محور خط مستقیم حقیقی و یا موهومی که جسمی بدور آن بچرخد .
Axis of Earth	محور زمین ،خطی فرضی که قطب شمال و جنوب را از طریق مرکز زمین بهم وصل می کند و در روی آن زمین در هر ۲۴ ساعت یکبار به دور خود حرکت می کند
Azimuth	آزیموت زاویه قائمی که هر امتداد نسبت به جهت شمال بوجود می آورد .
Badlands	بدبوم(بدلند) سزمین نسبتاً کم باران و سرسختی که دارای آبکندهای عمیق بوده و میزان رطوبت و بارندگی آن تکافوی رشد گیاهان را ننموده و از نظر کشاورزی و ایجاد چراگاه بی ارزش باشد .
balance of migration	موازنه مهاجرت
Bar	بار واحد اندازه گیری فشار جو
Barely	جو یکی از کهن ترین غلات که توسط انسان کاشته شده است .
Barkhan	برخان تپه شنی هلالی شکلی که شاخک های آن در امتداد جهت وزش باد قرار گرفته باشد .چگونگی پیدایش این گونه تپه ها ، وجود شنهای روان و تأثیر وزش باد بر پهلوها و سر تپه شنی است .
Barrage	سد رودخانه ای ، ساختمان بزرگی که از یک سمت رودخانه ، به سمت دیگر نصب می شود به منظور ذخیره آب، معمولاً جهت آبیاری. اگر نیروی ئیدروالکتریک نیز تولید شود ،ساختمان مربوط عموماً سد نامیده می شود
Barren	لم یزرع زمین غیرقابل کشت و یا زمینی که در آن زراعت نمی شود.

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Barren lands	اراضی موات شهری- اراضی مشمول قانون زمین شهری که در محدوده قانونی و یا حریم استحفاظی شهرها و شهرکها واقع شده و فاقد هر گونه سابقه عمران و احیاء باشد.
Barrier Beach	سد ساحلی، سد جزیره ای: میله ماسه ای (Bar) که حتی به هنگام کشند بلند پوشیده نشده و بوسیله مردابی از ساحل جدا شده باشد.
Base-level	سطح مبنا، سطح اساس، پایینترین سطحی که رودی می تواند بستر خود را فرسایش دهد مدت زمانی که بستر جهت رسیدن به سطح مبنا لازم دارد بستگی به میزان فرسایش دارد بطور کلی این مدت زمان برای رودی بزرگ کمتر خواهد بود تا برای رودی کوچک و در روی سنگهای سست و کم مقاومت کمتر خواهد تا در روی سنگهای سخت و مقاوم
Basin	حوضه، آبگیر، (۱) ناحیه ای که در آن طبقات در تمام جهات بطرف یک نقطه مرکزی شیب دارند (۲) ناحیه ای که بوسیله یک رودخانه و شعبات آن مشروب شده است
Batholith	باتولیت- توده گنبدی شکلی از تخته سنگهای دج مانند که بیشتر از نوع سنگ خارا هستند
Bathymetry	ژرفا سنجی- آسیابیی برای تعیین عمق دریاها و اقیانوسها که به کمک سرعت صورت در آب کار می کند
beach	ساحل - زمین فاقد بریدگی و سراسر پست و پوشیده از ماسه
Bedding plane	بستره- سطحی که لایه سنگهای رسوبی را از لایه دیگر جدا سازد
Bedrock	سنگ بستر، صخره سخت زیرین خاک، پوشش زیر خاک، و دیگر مواد سنگی سست و لقی که بیشتر سطح خشکیهای زمین با آن پوشیده شده است.
Beetroot	چغندر گیاهی یکساله یا دو ساله دائمی از تیره اسفناجیان که در ریشه های آن مواد غذایی بسیاری اندوخته است .
Berbers	بربرها در یونان باستان به مردمان خارج از تمدن یونان سپس به اقوام حمله ور به امپراطوری روم و در حال حاضر به مردمان ساکن شمال آفریقا که به زبان بربری گفتگو می کنند ، اطلاق می گردد .
biodiversity	تنوع زیستی
Biosphere	زیست بیوسفر ، کره حیاتی: گاهی به آن قسمت از زمین که با اشکال مختلف حیات اشغال شده است اطلاق می شود
biostatie	منطقه فعال زیستی
Birds	پرندهگان- رده بزرگی از جانوران خون گرم، تخم گذار مهره دار پوشیده از پر که دستهایشان به بال تحویل یافته و استخوان دمشان کوتاه و کنده مانند شده است
birth	تولد

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

birth control	تنظیم موالید
Birth place	زادبوم- محل تولد یا جایی که شخص در آن زاده شده
birth rate	میزان ولادت
Blow-hole	دیگ جن سوراخی که در سقف صخره های سنگی غار مانند ساحل دریا طبیعتاً "بوسیله آب بوجود آمده و هنگام مد آب از آن با فشار به بیرون می جهد .
Blowhole	دیگ جن ،سوراخی در نزدیکی ساحل دریا که در سقف غاری تشکیل شده و از داخل آن هوا و احتمالاً آب بوسیله کشندی در حال بالا آمدن بوده وغالباً همراه با فشار است
Bluff	بریدگی- پرتگاه و یا صخره ای که دارای جبهه ای قائم باشد
Bog	خلاش ،زمین اسفنجی، مرطوب و نرمی که عمدتاً مرکب از خزه تخریب شده یا در حال تخریب و سایر مواد نباتی می باشد آن غالباً در دریاچه ها یا مخازن راکد کم عمق تشکیل می شود و بیشتر بوسیله خزه اسفاگنام ایجاد می شود پدیده اخیر از سواحل انتشار می یابد که شناور در سطح است و نهستی از مواد نباتی در روی کف می دهد
Bogaz	بغاز واژه صربستانی ، به معنای منطقه ای آهکی که به مرور بوسیله تخلیه و جبجایی آبهای سطحی شسته و بصورت باریکه ای از آب ، دو دریا را بهم متصل کرده باشد . مانند بغازهای بسفرو داردانل
Boiling point	نقطه جوش یا نقطه غلیان هر مایع دمای معینی است که در آن دما ، مایع در فشار ۷۶ سانتیمتر جیوه به جوش می آید .
Bolometer	تابشسنج- دستگاه برقی حساسی برای اندازه گیری تشعشعات حرارتی بکار رود. از این وسیله برای آشکار ساختن دمای سطح ستارگان و بررسی ناحیه زیر قرمز طیف استفاده می شود
Border	مرز خط یا نواری که در حد فاصل میان دو کشور یا دو سرزمین مختلف واقع شده باشد .
Bore	اشترک موجی از آب که در مد به صورت دیواری از آب در دهانه رودخانه های باریکی که به دریا می ریزند ، دیده می شود
boundary	مرز، محدوده- خط جداکننده واحد سیاسی از واحد دیگر
Breakwater	موج شکن دیوار یا سدی از بتون مسلح که برای جلوگیری از نیروی امواج آب در دریا ساخته شده و منطقه آرامی را در پناه خود بوجود آورده باشد .
Breeze	نسیم عبارت از هوایی که خیلی آرام جریان یابد و شدت جریان هوا به اندازه ای است که تولید باد نمی کند .
Bridge	پل طاقی که با مصالح ساختمانی بر روی رودخانه یا دره می سازند که از روی آن عبور کنند .

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Broad	پهناب- سطح پهناوری از آب یک رودخانه واقع در دهانه آن (منظور از دهانه محلی است که رودخانه به دریا می پیوندد)
Brook	جوی رود کوچک ، مجرایی که آب را جهت مشروب کردن زمین از آن عبور دهند .
Budget	بودجه- برنامه مالی دولت برای یک سال مالی که شامل پیش بینی درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار و برآورد هزینه ها برای دستیابی به اهداف دولت می باشد
Buran	بوران باد شدیدی که معمولاً" در تمام فصل های سال در آسیای مرکزی می وزد . وزش این باد در زمستان زندگی را صاقت فرسا ساخته و به توفان برف سرد مبدل می گردد .
Burrow	نقب راه باریک زیرزمینی .
Butte	بات، تل، تپه
by pass freeway	اتوبان کمربندی، بزرگراه بین شهری کمربندی، اگر آزادراه شهرهای سرراه خود را دور بزند آزادراه کمربندی نمایده شده و دارای تمام مشخصات آزاد راه است .
Calendar	تقویم گاهنامه
Calving	یخزائی تشکیل یک کوه یخ شناور از راه خرد شدن توده یخی که از زبانه یک یخچال واقع در دریا یا یک دیواره یخی جدا شده باشد .
Canal/waterway	آبراهه الف-مجرایی که بطور مصنوعی برای حمل و نقل آبی کنده شده. ب - رشته های باریک آب یا جویباری که دو دریای مجاور را بهم بپیوندد. پ-مجرایی که بمنظور آبیاری مناطق کشاورزی ایجاد شده .
Cannabis	کنف گیاهی از تیره پنیرکیان که مانند کتان از الیاف آن جهت تهیه طناب و گونی و پارچه های ضخیم استفاده میکنند .
canton	بخش، حوزه، یکی از واحدهای تقسیمات کشوری در برخی از کشورهای اروپایی، بخش در تقسیماتسیاسی -اداری ایران، محدوده جغرافیایی معینی که از به هم پیوستن چند دهستان تشکیل می شود که در آن عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی -اقتصادی فرهنگی واحد همگنی بوجود می آورند .
Canyon	کانیون دره ژرفی که دیواره های آن دارای شیب تند بوده و معمولاً" رودخانه ای در کف آن جریان داشته باشد .
Cap rock	پوشنگ چینه مقاومی از جنس سنگ که لبه یا پای آبشارهای بزرگ را تشکیل می دهد و یا توده سنگهایی که روی یک معدن را پوشانیده باشد و یا بصورت لایه غیرقابل نفوذی روی یک چینه آبرزا را ببوشاند ، اطلاق می شود .
Capacity	ظرفیت گنجایش یک ظرف یا مخزن از نظر حجم مایع یا گازی که در آن جای می گیرد .

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Cape	دماغه
capital	پایتخت
Capitalism	سرمایه داری- نظام اقتصادی که در آن مالکیت خصوصی وسایل تولید در دست طبقه ای متمرکز شده است که فقط بخش کمی از افراد جامعه را تشکیل می دهند و در برابر این طبقه، طبقه انبوه و فقیر کارگر قرار دارد که تنها منبع درآمد برای ادامه حیاتش ارزش کار اوست که مانند یک کالا در بازار عرضه و تقاضا به فروش گذاشته می شود
Capitulation	کاپیتولاسیون اتباع دولت زورمند پس از ورود به قلمرو دولت ناتوان تحت حاکمیت محاکم دول متبوع خود باقی می ماند و محاکم کشور ضعیف حق محاکمه آنها را ندارند .
Capricorn	جدی دهمین صورت فلکی در منطقه البروج و دهمین برج .
Cardinal points	جهت اربعه ← چهار جهت اصلی
Caste	فرقه گروهی از مردم با یک سری آداب و رسوم سنتی و موروثی که افراد آن از لحظه تولد تا دم مرگ شدیداً خود را وابسته به آن دانسته و در رعایت آداب مربوطه مقید و محدود باشند .
Casual determinism	جبر محیطی- توجیه کننده خطاها بوده به طوری که تکلیف و مسئولیت را از انسان سلب می نماید
Catchment area	آبریز- زمینی که آب باران کلیه اراضی اطراف به آن وارد گردد و آبهای جمع شده فقط به وسیله یک رودخانه یا یک رشته جوی از آن خارج و به دریا، یا دریاچه وارد شود
Catchment Basin	حوضه آبریز، ناحیه ای که تمام آب بارانی که در آن فرو می ریزد سوای آنچه که تبخیر می شود به داخل رودخانه یا نهری تخلیه می شود که سپس این رودخانه آب را به طرف دریا یا دریاچه ای هدایت می کند
Cathment area	آبریز زمینی که آب باران کلیه اراضی اطراف به آن وارد گردد و آبهای جمع شده فقط بوسیله یک رودخانه از آن خارج و بدریا یا دریاچه وارد گردد .
Cave dweller	غارنشین ساکنان غار و انسان هایی که در پناهگاههای طبیعی زندگی می کنند.
Cave/ hut	زاغه- سوراخی که در کوه، تپه، و بیابان برای استراحت چارپایان آماده کنند
Cave/hut	زاغه سوراخی که در کوه ، تپه و یا بیابان برای استراحت چارپایان آماده کنند .
Cavern / cave	غار- فضای خالی زیرزمینی که بطور طبیعی بوجود آمده و با فضاهای خارج پوسته زمین بوسیله روزنه یا دهانه ای پیوستگی داشته باشد
Cavern/cave	غار فضای خالی زیرزمینی که بطور طبیعی بوجود آمده و با فضای خارج پوسته زمین بوسیله روزنه یا دهانه ای پیوستگی داشته باشد .

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Cell	یاخته کوچکترین واحد زنده بدن موجودات زنده که از دو قسمت مهم سیتوپلاسم و هسته تشکیل یافته است .
Cellar	سرداب اطافی در زیر زمین که برای استفاده از خنکی هوا در تابستان ساخته شود .
Cellular Automata	آتوماتای سلولی یکی از سیستم های پشتیبانی برنامه ریزی شهری می باشد. تاکنون چند رساله دکتری تخصصی در گروه های علوم جغرافیایی جهان در طی سالهای اخیر در این مورد کار شده است. در ایران دکتر اکبر کیانی دانش آموخته دکتری تخصصی دانشگاه تربیت مدرس توانست آتوماتای سلولی را با سنسورهای هوشمند ترکیب نماید و ضمن ارائه قابلیت های این سیستم برای اولین بار ایده ابرنقشه الکترونیکی دوطرفه را ثبت نماید.
Cement	سیمان مواد آهنی یا سیلیسی و یا آهکی که بوسیله آب روان ته نشین شده و در نتیجه آمیختن با رسوبات سستی چون شن و ماسه و آمیزه سخت و بهم فشرده ای را بوجود آورده باشد .
census	سرشماری
Central city	شهر مرکزی- شهری که بازار اصلی و مرکز خدماتی در برخی از نواحی تجاری بزرگتر است و مکانی مرکزی است
Central place	مکان مرکزی- مرکز شهر یا آبادی که کارکرد اولیه آن، فراهم آوردن کالاها و خدمات برای جامعه مصرف کننده پیرامون آن است
Central place theory	نظریه مکان مرکزی- نظریه ای که از سوی "والتر کریستالر" بین سالهای ۱۸۹۳-۱۹۶۹ میلادی پیشنهاد شد. وی کوشید تا اندازه و پراکنشهای آبادی را با توجه به کالاها و خدماتی مورد مطالعه قرار دهد که یک شهر برای روستاهای پراکنده پیرامون فراهم می کند
Centrality	مرکزیت محلی که نسبت به پیرامون خود دارای اهمیت خاصی باشد .
centralization	تمرکز
centralized planing	برنامه ریزی متمرکز، نظامی که در آن دولت تعیین می کند چه باید تولید شود و چگونه عوامل تولیدی بین مصارف مختلف توزیع شوند .
century	قرن
Cepheus	قیفاووس صورت فلکی نیمکره شمالی.
Cereals	غلات آن دسته از دانه های گیاهی مانند گندم ، جو ، چاودار، ذرت، برنج، ارزن و امثال آن که خوراک اصلی انسان را تشکیل می دهند .
certificate	گواهینامه
Chain/range of	سلسله کوه + رشته کوه

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

mountain	
Channel /strait	تنگه- باریکه ای از آب که دو دریای مجاور را بطور طبیعی به یکدیگر متصل سازد. به این عارضه باب نیز می گویند
Channel flow	تنگاب- جوی و یا نهر و رودخانه ای که در یک بستر نسبتا عمیق و باریک و تنگ جریان داشته باشد
Channel storage	سیل بند- دیواره ای که روی رودخانه های سیلابی ساخته می شود تا از جریان سیل جلوگیری کند
Character	خط مجموعه نشانه هایی که برای تحریر در یک زبان بکار می رود .
Charcoal	زغال ماده ای که بیشتر آن کربن خالص است و از تقطیر تخریبی چوب ، مواد حیوانی و یا قند بدست می آید و معمولا "سوختنی و حرارت زا هستند .
chart	نقشه، نمودار
Chernozem	خاک چرنوزیوم- خاک حاصلخیز پر بار و مرغوبی، برنگ سیاه یا قهوه ای تیره که سرزمین پهناوری واقع در جنوب اتحاد جماهیر شوروی و شمال دریای سیاه را فراگرفته و همچنین قسمتهایی از کشورهای مجارستان و رومانی را نیز زیر پوشش قرار داده
child	بچه
Chinook	چینوک- باد گرم و خشک از نوع فون که در امتداد شرقی کوههای راکی در کانادا و ایالات متحده می وزد
Chronology	گاهشماری علم تاریخگذاری از راه تعیین ادوار و تقسیمات زمان و تعیین زمان رویداد حوادث تاریخی در ادوار و تقسیمات مذکور.
Circle of light	دایره روشنایی- دایره عظیمه مرز میان قسمت های روشن و تاریک زمین را دایره روشنایی می نامند که در واقع حد میان شب و روز را روی کره زمین مشخص می سازد
Circumference of Earth	محیط کره زمین محیط استوایی برابر با ۴۰۰۷۳ کیلومتر و محیط نصف النهاری ۳۹۹۴۴ کیلومتر است .
citizen	شهروند
Citizenship	تابعیت- رعایای یک کشور و یک دولت بودن، تبعه مملکتی بودن
Citrus fruits	مرکبات درختان همیشه سبزی مانند لیمو ، پرتقال ، توسرح، گریپ فروت ، نارنج و لیموترش که به میزان گسترده و فراوانی در مناطقی با آب و هوای مدیترانه ای می رویند .
city	شهر
City exclusion	حریم شهر(استحفاظی)- آن قسمت از مناطق خارج از محدوده قانونی شهر که در آن کنترل فعالیت های عمرانی از قبیل تفکیک اراضی، احداث و تعریض معابر و ایجاد ساختمان باید بنا به دلایلی زیر نظر شهرداری بوده و بر اساس

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

	قوانین مربوط به شهرداری انجام شود.
City heirarchical	سلسله مراتب شهری- یک شبکه شهری که به تبع شرایط جغرافیایی با نظم خاصی شکل گرفته است
City network	شبکه شهری- به مجموعه ای از شهرها گفته می شود که از فضای جغرافیایی نواحی مانند حلقه های زنجیر به هم پیوسته شکل گرفته اند و به علت رشد ناهماهنگ، پرتو افشانی متفاوتی بر ناحیه دارند
City state	دولت شهر- منظور از دولت شهر آن نظامهای سیاسی است که در آنها فعالیت سیاسی و رهبری در شهری واحد متمرکز باشد و این تمرکز، نمودار کمال مطلوب سازمان اجتماعی پنداشته می شود
civil war	جنگ داخلی
civilization	تمدن
Clash of sivilization	برخورد تمدنها- عنوان نظریه ای که در سال ۱۹۹۳ میلادب توسط ساموئل هانتینگتون استاد علوم سیاسی دانشگاه هاوارد مطرح شد.
classification	طبقه بندی
Cliff	تندان صخره یا پرتگاهی از سنگ ه راست و بلند قرار گرفته باشد
climate	آب و هوا
Climatic region	مناطق آب و هوایی برخی از جغرافیدانان کره زمین را از نظر آب و هوا به چهار منطقه عمده حاره ، معتدله و قطبی تقسیم می کنند .
climatology	آب و هوا شناسی- دانشی است که پدیده هائی را که سبب پیدایش آب و هواهای گوناگون گشته مورد مطالعه قرار داده و تاثیر آنها را بر زندگی روی کره زمین بررسی می کند
Clod	کلوخ گل خشک شده ، خاک بهم چسبیده و سخت شده .
Clod front	جبهه سرد- مرز میان یک توده هوای گرم و یک توده هوای سرد پیش رونده ای که توده هوای گرم را به طرف بالا براند. با ایجاد چنین وضعیتی درجه حرارت به مقدار قابل ملاحظه ای افت کرده و با افزایش فشار جو موجبات تغییر جهت بادهای را فراهم ساخته و رگبار شدید توام با باد و توفان را بهمراه دارد
Cloud	ابر- توده ای از ذرات خیلی ریز آب به قطر ۰.۲ تا ۰.۶ میلیمتر که گاه یخ بسته و اغلب با گرد و غبار و دود و سایر مواد موجود در جو همراه بوده و دارای بار الکتریسیته منفی است
Cloudburst	رگبار، ریزش باران فوق العاده شدیدی ، معمولا همراه با یک طوفان تندری، رگبارها امکان دارد هرجایی که باران ریزش می کند پدید آیند ولی از همه بیشتر در نواحی کوهستانی ریزش می کنند

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Clusters	خوشه ها دسته هایی از ستارگان که دارای خواص مشترکی از نظر فاصله از زمین و سرعت و جهت حرکت یکسان هستند و ظاهراً "دارای منشاء مشترکی می باشند .
Coal	زغال سنگ- ماده ای معدنی، از بقایای گیاهان پدید آمده و دارای مقداری کربن و مقداری ترکیبات آلی و مقداری آب است
coast	ساحل
Coastal plain	جلگه ساحلی ← دشت ساحلی
Coefficient of expansion	ضریب انبساط نسبت از دیاد طول یا سطح یا حجم یک جسم بازاء یک درجه افزایش دما به طول یا سطح و یا حجم اولیه آن .
Coexistence	همزیستی با هم زندگی کردن - زندگانی مردم دو یا چند کشور با کمکهای اقتصادی و سیاسی به یکدیگر.
Cold Front	جبهه سرد، خط مرزی در سطح زمین بین یک توده هوای سرد در حال پیشروی و یک توده هوای گرم که در زیر آن هوای سرد به مانند یک گوه فشار می آورد
Cold wind	باد صرصر باد شدید و سرد را گویند .
collection	جمع آوری
Colony	مستعمره
Commensalism	همکاری اصطلاحی در جغرافیای شهری و عبارت از نوعی پیوستگی که میان واحدهای صنفی یک منطقه که عهده دار یک نوع کار هستند وجود داشته باشد .
Comminution	خردشدگی خرد و کوچک شدن تدریجی مواد سنگی بر اثر عواملی مانند آب و هوا و فرسایش و یا جنبش های زمینی .
Commonwealth	مشترک المنافع مجموعه کشورهای مرکب از بریتانیا و مستملکات سابق و کنونی آن که تشکیل یک واحد داده اند .
Communism	کمونیسم نظام و مکتبی اجتماعی و مخالف رژیم سرمایه داری .
Community	جامعه
Community /society	جامعه-۱: گروه مردم یک شهر، یک کشور، جهان و یا صنفی از مردم ۲: دسته ای از گیاهان که با ویژگی های مشابه در یک منطقه مخصوص روییده باشند
Compare	مقایسه کردن
compersion	نیروهای فشاری

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Concentration	تمرکز- در پراکنش مکانی، تجمع پدیده ها پیرامون یک محل مرکزی را گویند
Confederation	کنفدراسیون عنوان جامعه ای از چند کشور که به منظور همکاری متقابل و اقدام مشترک در امور دفاعی با یکدیگر متحد می شوند اما بر شهروندان کشورهای عضو حکومت مستقیم ندارد .
Congested area	ناحیهٔ متراکم- ناحیه ای که در آن بر اثر تراکم خودروها و افراد پیاده، رفت و آمد دشوار و کند و با فشار صورت می گیرد
Coniferous forests	جنگلهای مخروطی مرکب از درختان پیوسته سبز و مخروطی که دارای برگهای سوزنی و چوبهای نرم تجارتمی باشند . وسیع ترین جنگلهای مخروطی در کانادای شمالی ، شمال آسیا و اروپا قرار دارند.
conservation	حفاظت- در بوم شناسی، استفاده از منابع طبیعی به طریقی که از ضایعات غیر لازم یا تباه کردن آنها جلوگیری شود.
conservator	محافظه کار کسی که از طرفدار سنن و آداب گذشته است و با نوآوری ها و تشکیلات جدید مخالفت می ورزد .
Constellation	صورت فلکی- مجموعه ای از ستارگان که بر حسب ظاهر شکل خاصی برای آنها قائل شده و هر یک را بر حسب شکل مربوط نامگذاری کرده اند
Constituent assembly	مجلس مؤسسان هیئت قانونگذاری ویژه ای که امور تهیه قانون اساسی را به عهده دارد .
Constitution	قانون اساسی مجموعه اصول بنیادی یک ملت یا یک جامعه سیاسی که قدرت و وظایف حکومت را معین و حقوقی را برای مردم تضمین میکند .
Construction/bulding topography	توپوگرافی ساختمانی ، بررسی چگونگی ابعاد ارتفاعی فضای ساخته شده است .
Continent	قاره، یکی از توده های خشکی بزرگتر و غیر منقطع که سطح زمین به آن تقسیم می شوداروپا، آسیا، آمریکای شمالی و آمریکای جنوبی، استرالیا و قاره قطب جنوب
Continental climate	آب و هوای قاره ای- آب و هوای درون قاره های بزرگ که دامنه وسیع تغییرات درجه حرارت از جمله مشخصات آن بوده و به سبب دوری از اقیانوس قابلیت باران زایی آن کم و مختصر به اوایل فصل تابستان است
Continental drift	اشتقاق خشکی های نظریه رانه قاره ای
Continental platform	کوی قاره ای- قاره و پایاب های پیرامون آن که تا لبه سرایشیب قاره ای گسترده شده باشد و یا به زبانی دیگر قسمتهای افقی پوسته زمین(اعم از خشکی یا زیرآب) تا لبه گودال های زیرآب
Continental sea	دریای قاره ای شاخه ای از اقیانوس که بدرون قاره کشیده شده باشد مانند دریای بالتیک ، خلیج فارس و خلیج هودسن .

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Continental shelf	فلات قاره + ژرفاشیب
Continental slope	سراشیب قاره ای - قسمتی از کف دریا و اقیانوس که از لبه خارجی فلات قاره شروع شده و تا ژرف ترین قسمت گسترش یافته باشد
contraction	انقباض
conurbation	منظومه شهری - یک منطقه جغرافیایی وسیع که در برگیرنده چند حوزه حکومت محلی است که از حیث اجتماعی - اقتصادی، منطقه شهری
Convection	انتقال گرما هنگامی که قسمت زیرین یک مایع یا گاز تحت تأثیر گرما قرار گیرد، گرم و منتسب شده و از غلظت آن کاسته می شود و در نتیجه به سوی بالا روان گردیده و در واقع گرما را با خود منتقل می سازد و در مقابل قسمت های سرد بالا جای خود را با قسمت گرم شده عوض کرده و بسوی پائین جریان می یابد .
Convection rain	باران همرفت که بر اثر عمل انتقال گرما در جو ریزش نماید .
Convention	کنوانسیون (پیمان بین المللی) موافقتنامه ای که بین چندین دولت منعقد می گردد و پیوستن سایر دول به آن آزاد است مانند کنوانسیون وین و غیره .
Copper	مس فلزی به رنگ عنابی روشن با علامت شیمیایی Cu بسیار نرم با قابلیت هدایت حرارتی و الکتریکی مناسب . کاربرد آن به میزان وسیعی بصورت سیم و مفلول جهت مصارف برقی است .
Coral	مرجان جانوران آهکی تراونده ای که معمولاً در آبهای گرم و بصورت دسته جمعی زندگی می کنند. این جانوران به آبهای صافی که سرشار از اکسیژن بوده و مواد غذایی حاصله از موجودات ذره بینی فراوانی را در برداشته باشد نیازمند هستند .
Coral island	جزیره مرجانی صخره مرجانی که دور از ساحل واقع شده و بوسیله گل و لای پوشیده شده باشد. اینگونه جزایر از نظر رشد گیاهان محیط مناسبی بوده و اغلب سبز و خرم هستند .
Coral mud	لجن مرجانی توده ای از خرده های بسیار ریز مرجانی که در ژرفا شیب و پیرامون آبنسنگ مرجانی انباشته شده باشد .
Corridor	راهرو، دالان، دهلیز - سطحی از زمین بین دو نقطه معین که در زمینه های ترافیک، توپوگرافی، محیط زیست و اهداف حمل و نقل به کار می رود
Cosmic	کیهانی چیزهایی که با پدیده های خارج از جو زمین بستگی داشته باشد .
Cosmic rays	اشعه کیهانی - تشعشعاتی که دارای انرژی و قابلیت نفوذ زیاد بوده و منشأ آن تاکنون بدرستی شناخته نشده است
Cosulate	کنسولگری واحد اداری که دولتی برای حفظ حقوق و منافع اتباع خود در بندرها و مراکز بازرگانی یک کشور خارجی

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

	دایر می کند .
Cotton	پنبه بوته گیاهی که بطور سالانه در نواحی معتدله و گرم می روید .
Cotton belt	پنبه خیز جایی که پنبه بسیار از آن جا بدست آید .
Cottonseed	پنبه دانه های موجود در غوزه پنبه که پس از جدا ساختن الیاف باقی می ماند .پنبه دانه دارای چربی فراوان بوده و بصورت مارگارین و روغن های آشپزخانه به مصرف می رسد .
Country	کشور
Course	آبرو- مجرائی که آب در آن به طور طبیعی جریان داشته و بسوی دریا، دریاچه، کویر، باتلاق و مانند آن روان باشد
Cover-crop	محصول زودرس محصولی که در حد فاصل میان کاشت و برداشت محصول اصلی کشت شود .
Covrage density	تراکم ساختمانی
Cradle - area	مهد تمدن سرزمینی که تمدن های نخستین در آنجا پدیدار شده و بسایر جاها گسترش یافته باشد . مانند سرزمین بین النهرین .
Crag	کمر صخره پرشیب ناهموار یا قسمت پیش آمده ای از یک صخره .
Crater	دهانه آتشفشانی گودال قیف مانندی که بر فراز قله های آتشفشان دیده می شود و محل خروج مواد گداخته و دود و گاز است .
Creep	خزش، حرکت آهسته و کما بیش مداومی که به علت آغاز دگرشکلی تکتونیکی روی سطح گسل رخ می دهد.گسل هایی که حرکت خزشی دارند زمین لرزه های بزرگی ایجاد نمی کنند.
Crescentic dune	تلماسه هلالی برخان
Critical area	مناطق بحرانی- نواحی آسیب پذیر
Critical temperature	دمای بحرانی حرارتی که از نظر حیات و یا رشد گیاه اهمیت و یا حساسیت داشته باشد .
Crowded	شلوغ، پر ازدحام
crust	پوسته
Crust of the earth	پوسته زمین- پوسته خارجی زمین، به ضخامت ۱۶ تا ۴۸ کیلومتر است
Crustal movement	حرکت پوسته ای جنبش بخش های خارجی پوسته جامد زمین بر اثر زمین لرزه و مانند آن .
Cuesta	کواستا واژه اسپانیایی بمفهوم رشته کوهی که یک طرف آن دارای شیب کاملاً ملایم و طرف دیگر آن شیب تندی داشته باشد . این عارضه از اختلاف سختی و سستی طبقاتی مانند گچ و نمک که بصورت موازی قرار گرفته باشند ،

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

	ایجاد می شوند .
cuirasse	زمین های سخت زره مانند
Cultural diffusion	انتشار فرهنگی، کسترش(اشاعه فرهنگی)- مرحله ای که در آن، ویژگی های فرهنگی از جامعه ای به جامعه دیگر منتقل می شود.
Culture	فرهنگ عبارت است از مجموعه تجلیات معنوی ، هنری،تاریخی،ادبی،مذهبی و احساسی یک قوم یا ملت که در طول تاریخ فراهم آمده و شکل مشخصی گرفته است .
Current	جریان الف-حرکت و جابجا شدن آب در یک آبراه یا یک رودخانه ب-حرکت قائم یک توده هوا .
Customs	گمرک واژه پرتغالی بمفهوم مالیات و یا وجهی که دولت برای ورود یا خروج کالا و مال التجاره می گیرد .
cycle	دوره ،زمان گردش ، دوره تناوب ، فاصله زمانی بین دو پدیده
Cyclone	چرخه منطقه ای که فشار جو آن کم باشد چرخه یا سیکلون نام دارد .
Cygnus	دَجاجه یا طایر یکی از جالبترین صورت های فلکی نیمکره شمالی است که ستاره های آن صلیب بزرگی را تشکیل می دهند .
Dam	سد،یک ساختمان ساخت دست بشر که به منظور کنترل جریان آب از یک سو به سوی دیگر رودخانه ساخته می شود
darmanahtolky	درمانه تولکه گیاهی دارویی است. این گیاه خیلی تلخ بوده ودر درمان خیلی از ناراحتیهای معده وروده موثر است . اصطلاحی در گریوان مشهور است که چرا روغن زردبخوری (زیادی) که دنبال در مونه تولکی بگردی.
Darwinism	داروینیسم یکی از معروفترین نظریاتی که برای توضیح چگونگی تکامل گیاهان و جانوران بخصوص درباره سازش آن ها با مقتضیات محیط زندگی ارائه شده است . یان نظریه را بجهت اهمیتی که اصل انتخاب طبیعی یا انتخاب در آن دارد نظریه انتخاب طبیعی هم می گویند .
Datum	مبنا نقطه ، خط و یا سطح مفروضی که بعنوان مبنای اندازه گیری ها بکار رود.
Dawn	پگاه صبح زود ، اول بامداد ، هنگام فجر
Debacle	آبتاز- شکستن و خرد شدن و روان شدن یخ رودخانه ها در فصل بهار و تابستان
Debris slope	دامنه واریزدامنه ثابت که واریزه های روی آن سطحی آزاد (پایدار) تشکیل می دهند. مراجعه شود به: شیب واریزه (talus slope).
Decentralization	تمرکز زدایی- پراکنش دوباره جمعیت یا کاربری زمین از از نقطه ای با تمرکز زیاد به ناحیه بزرگتر و یا به مناطق متفاوتی که از پیش برای آن برنامه ریزی شده است

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Decline	کاهش
Decreasing population	جمعیت رو به کاهش
deeds	اسناد ، قباله ها
Deflation	باد روبش- جاکن شدن و روپیدن شدن موادی مانند خاک و شن و ماسه از سطح زمین بوسیله باد
Degree	درجه الف-واحد سنجش گرما ، در سیستم های سانتیگراد و فارنهایت ب-واحد اندازه گیری زاویه
Delimit the areas	تحدید حدود، تحدید مساحات و زمینها
Delimitation	تعیین حدود- تعیین خط مرزی دو کشور که در مرحله تعیین حدود، مسیر خط مرزی را طبق یک معاهده مشخص می کنند و به تصویب دو دولت می رسانند
delta	دلتا،قطعه زمینی آبرفتی و بادبزی شکل که در دهانه رودخانه متصل به دریا تشکیل می شود.
demarcation	تفکیک حدود،تعیین مرز،مرزبندی
Demographic transition	انتقال جمعیتی- فرآیند مرحله ای خروج از نرخهای رشد جمعیتی از یک مرحله رکود اقتصادی
Density	انباشتگی، تراکم- توسعه ای که با تراکم همراه باشد فضای باز اندکی برجای می گذارد.
Density of population	تراکم جمعیت
Dependence	وابستگی در نتیجه تسلط ، وضعیتی حاصل می شود که در آن کشورهای در حال توسعه برای انگیختن رشد اقتصادی خود باید به سیاست اقتصادی داخلی و بین المللی کشورهای پیشرفته متکی باشد.
Dependency	وابستگی منطقه ای که از نظر طبیعی و سیاسی بوسیله کشور دیگری اداره شود.
Dependency burden	بار تکفل- بخشی از کل جمعیت یک کشور که در گروههای سنی ۰-۱۵ سال و ۶۴ سال به بالا قرار دارند که از لحاظ اقتصادی غیر مولد بوده و در شمار نیروی کار به حساب نمی آیند
depopulation	تقلیل جمعیت
Depressed area	ناحیه محروم- ناحیه یا منطقه ای جغرافیایی که وضعیت اقتصادی آن از کل کشور پایین تر باشد
Depression	گودال هرگونه فرورفتگی در پوسته زمین بویژه پستی هایی که پیرامون آنها را زمینهای بلندی فراگرفته و هیچگونه رهایی از آن خارج نگردد.
Depression/low pressure	فروبار سیستم کمفشاری که در طبقات متوسط و بالای جو ایجاد گردد.
desagregation-granulaire	پدیده متلاشی شدن دانه ای - بخش سنگ به صورت دانه های مختلف الاندازه(آرن) از هم جدا می شوند . این پدیده

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

	در سنگهایی که دانه های آن مختلف الجنس و مختلف الاندازه باشند صورت می گیرد.
Descent	نشیب سرازیری - عارضه مقابل فراز-زمین پست.
Desert	بیابان- منطقه کم باران و کم گیاهی که تا حدی از ماسه پوشیده شده و غالباً غیر قابل زیست می باشد
desquamation	فلس شدگی - متلاشی شدن به صورت لایه های نازک و تراشه هایی که لبه قطعات آن به سمت داخل برگشته اند
Destination	مقصد
determinism	جبرگرایی- اصطلاح جبرگرایی به شیوه تفکری اشاره می کند که همه اشیا و حوادث یا همه اشیا و موجودات از نوعی خاص معین شده اند
development	توسعه
Development objectives	اهداف توسعه- هدفهای اقتصادی و اجتماعی که یک دولت برای رسیدن به آن برای بخش تولید، نظام تولید و یا ناحیه بوم شناختی کشاورزی تلاش می کند
Development pole	قطب(کانونهای) توسعه- مراکزی که از جمعیت یا فعالیتهای قابل ملاحظه ای برخوردار بوده و حوده نفوذی فراتر از محدوده های فیزیکی خود دارند و اشاعه دهنده توسعه به سایر نقاط است.
Dew	شبنم- شبنم یا زاله عبارت از بخار آب اشباع شده ای است که با سرد شدن لایه های زیرین هوا بصورت قطره های آب روی برگ گیاهان، و یا اشیا واقع بر سطح زمین پدیدار می شود
Dew point	نقطه شبنم وضعیتی که هوا را سرد کرده و بخار آب موجود در آن را به حد اشباع برساند.
Diameter	قطر خط مستقیمی که از مرکز دایره و از دو طرف به محیط دایره یا کره ختم می گردد.
Diamond	الماس نوعی کرین بلورین که تحت فشار و گرمای فوق العاده بوجود آمده باشد .
Diatom ooze	لجن دیاتومی نوعی گل و لای و یا لجن سیلیسی که از بقایای گیاهان ذره بینی که در آب های سرد اقیانوس ها رشد و نمو می کنند ، بوجود آمده باشد.
dike	دایک، نفوذ ماده مذاب از داخل درز و شکاف سنگها به سطح زمین که لایه هارابه طور عمودی قطع میکند (حالتی متقاطع بالایه بندی).
Dike/dyke	دیوال دیواره قائمی از سنگهای آذرین که از رانده شدن مواد مذاب بسوی پوسته زمین و سرد و سخت شدن آن پدید آمده باشد .
Dispersed settlment	آبادی پراکنده- الگوی آبادیهای روستایی با دهکده های پراکنده.
dispersion	پراکندگی، پخشایش میزان گستردگی پدیده ای در یک ناحیه یا پیرامون مکان مرکزی.

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

displace	جاب‌جایی کردن ، جانشین شدن
Distance	فاصله فاصله دونقطه، طول قطعه خط مستقیم واصل میان آنهاست.
Distillation	تقطیر - طریقه ای است برای تصفیه ماده و جدا کردن مواد از یکدیگر یا تفکیک اجزای یک جسم مخلوط که معمولاً با تغییر حالت همراه است
Distribution	توزیع، پراکندگی - در علم جغرافیا، مترادف "پراکنش مکانی" است
Distribution map	نقشه پراکندگی ، پراکندگی مکانی یا پخش یک نشانه فرهنگ را نشان می دهد .
district	بخش، حوزه، ناحیه، منطقه، بلوک
Donga	سیلاب‌بند شکافها و شیارهایی که به سبب جاری شدن سیل در روی زمین پدید آید .
Dormant volcano	آتشفشان خاموش آتشفشانی که در دوره های ماقبل تاریخ فعال بوده و بعد از آن بخاموشی گرائیده است .
Dormitory town	شهرک خوابگاهی
Drainage	زهکشی - بیرون کشیدن آب اضافی یک منطقه بطور طبیعی و یا مصنوعی
Dredging	لایروبی پاک کردن گل و لای.
dreikanter	سطوح صیقل خورده ریگها در اثر سایش بادی
drizzle	نرمه باران باران ریز دنباله داری که اندازه قطره های آن کمتر از ۰/۵ میلیمتر بوده و بویژه با یک جبهه هوای گرم همراه باشد.
Drought	خشکی ، خشکسالی ، فقدان بارندگی، یک دوره آب وهوایی خشک ممتد: خشکی فوق العاده ناشی از فقدان باران است
Dry farming	کشاورزی دیم شیوه ای در کشاورزی مناطق خشک که در آن از رطوبت موجود در خاک استفاده شده و بدون بهره گیری از آبیاری به کشاورزی پرداخته شود.
Dry valley	خشک‌رود - دره آهکی و یا گچی که در آن آب بطور دائم جریان نداشته باشد
Dune	تلماسه - تپه یا رشته ارتفاعات شنی که بر اثر وزش باد و جابجا شدن شن پدید آمده باشد
Dust	غبار ذرات کوچک ذره بینی مواد جامد موجود در هوا یا جو زمین که در حال تعلیق یا در حال فرونشستن آرام هستند.
Dwelling unit	زیستگاه ، هر ساختمان یا بخشی از ساختمان که در بردارنده امکانات زندگی از قبیل امکاناتی برای خوابیدن ، خوردن ، پختن و بهداشت است .
Dynamic	دینامیک بخشی از علم مکانیک که در آن از حرکت دستگاهها و ذرات و اجسام تحت تأثیر نیروها گفتگو می شود .

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Earth crust	قشر زمین + زمین و پوسته زمین
Earth quake	زمین لرزه- جنبش سریع و محسوسی که نتیجه جابجایی و یا جایگیری تخته سنگهای زیر پوسته زمین پدید می آید
Earthquake	زلزله ، زمین لرزه ، حرکت یا لرزش پوسته زمین که بطور طبیعی و در زیر سطح زمین منشاء می گیرد. و باعث یک تغییر دائمی در سطح زمین می شود
East	خاور ← چهار جهت اصلی - شرق
Ebb channel	پس نشینی- پس روی آب دریا پس از مرحله برکشند(مد)
eboulis libres	واریزه های آزاد (چون در فضای بین دانه ها ، مواد ریز دانه وجود ندارد)
Ebullition	غلیان تبخیری که بسرعت و همراه با تولید حباب های فراوان در داخل مایع انجام می گیرد.
Echo	پژواک تکرار صوت به سبب انعکاس امواج صوتی و یا صوت مکرری که از صوت اصلی متمایز باشد .
Eclipse Lunar	خسوفتیرگی نور ماه وقتی که زمین ، در حال عبور بین خورشید و ماه ، سایه خود را روی ماه می اندزد
Eclipse of the moon	خسوف ← ماه گرفتگی
Eclipse of the sun	خورشید گرفتگی یا خسوف عبارت از وضعیتی که کره ماه میان زمین و خورشید قرار گرفته و خورشید را از دید زمین پنهان سازد.
Ecliptic	دایره البروج- مسیری که خورشید در حرکت ظاهری سالانه خود به دور زمین بر کره آسمان می پیماید
Ecology	بوم شناسی- بررسی علمی گیاهان و جانوران از نظر شرایط محیطی آنها مانند: دما، خاک، روشنایی، باد و رطوبت
Economic development	توسعه اقتصادی
Economic growth	رشد اقتصادی
ecumenopolis	شهرهای جهانی- شهرهای جهانی از تبدیل شهرها به پویاشهر و تبدیل آنها به مادرشهر و تبدیل مادرشهرها به پویا مادرشهرهای چند مرکزی به وجود می آیند
Electrolyte	الکترولیت جسم مرکبی که به حالت محلول یا مذاب هادی جریان برق است و بر اثر عبور جریان الکتریسیته تجزیه می شود مانند انواع اسیدها ، بازها و املاح موجود در آب
Electromagnetic waves	امواج الکترو مغناطیسی امواج حاصله از تغییر شدت میدانهای الکتریکی و مغناطیسی
Elevation and relief	ناهمواریهای زمین
elta	دلتا، قطعه زمینی آبرفتی و بادبزی شکل که در دهانه رودخانه متصل به دریا تشکیل می شود.
Emigrant	مهاجر شخصی که زادگاه و میهن اصلی خویش را ترک گفته و در سرزمین دیگری سکنی گزیده باشد.

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Emigration	مهاجرت حرکت و جابجایی مردم اعم از داخلی (درون کشور) یا خارجی (به کشور دیگر) را مهاجرت می گویند .
enclave	سرزمین محاط، برون بوم ، سرزمینی که تماماً" در داخل اراضی کشور دیگر قراردارد.
enviroment	محیط زیست ، فضایی که در برگیرنده کلیه شرایط اقلیمی است که تمامی موجودات در آن زندگی می کنند و شامل مجموعه ای از روابط بین آنها می شود .
Enviromentatism	محیط گرایی- یک جنبش اجتماعی که از نظر سیاسی در دهه ۱۹۷۵ میلادی در آمریکا چیره گشت.
Eocene	ائوسن - نخستین دوره از دوران نوزیوی(کاینوزوئیک) یا دوران سوم زمین شناسی مربوط به ۴۰ تا ۷۰ میلیون سال پیش
Epeirogenesis	خشکی زایی نیروهای سازنده قاره ها که باعث حرکات شعاعی یا قائم گردیده و در نتیجه موجبات فرورفتن یا برآمدن پوسته زمین گردند .
Epicenter	مرکز زمین لرزه نقطه ای از سطح زمین که بطور قائم دربالای کانون زمین لرزه قرار گرفته باشد.
Epidemic	همه گیر بیماری که یکباره و بطور ناگهانی شیوع یابد و به سرعت همه گیر شود و پس از مدت زمان معینی محدود و نابود گردد.
Equator	خط استوا- خطی که کره زمین را به دو نیمکره شمالی و جنوبی تقسیم می کند
Equatorial climate	آب و هوای استوایی- آب و هوای بخشی از کره زمین واقع در حدفاصل ۱۰ درجه عرض شمالی تا ۱۰ درجه عرض جنوبی. گرما و رطوبت زیاد از ویژگی های این نوع آب و هوا است
Equatorial rain forests	جنگلهای استوایی در حد فاصل ۷ درجه عرض شمالی و جنوبی واقع شده و بدلیل گرما و رطوبت همواره سرسبز و انبوه بوده و اغلب دارای ارتفاع قابل توجهی هستند . از انواع آن آبنوس ، ماهون و آهن را میتوان نام برد . جنگلهای آمازون ، گینه و کنگو از این نوع هستند .
equipped	تجهیز، ایجاد ظرفیتهای تولیدی و زیربنایی با توجه به الزامات توسعه در هر منطقه.
Era	دوران هر یک از بزرگترین تقسیمات زمانی زمین شناسی .
Erosion	فرسایش، سایش زمین بوسیله عوامل طبیعی مختلف: خورشید، باد، باران، یخبندان، آبهای جاری، یخ متحرک و دریا، حرارت خورشید باعث می شود که سنگها منبسط شوند ترک بردارند و بشکنند باد قطعات سست جدا از هم را حمل کرده و همراه با شن به سایش سنگها کمک می کند باران خاک را سست کرده و نقل مکان می دهد
Erosion thrust	راندگی فرسایشی، اگر قسمت بالایی گسل در سطح زمین ظاهر شود و بر روی سطح فرسایش یافته رانده شود ، گسل را راندگی فرسایشی می نامند
Erratic blocks	سنگهای سرگردان- قطعه سنگهای بزرگی که بوسیله یخچال حمل شده و در گوشه و کنار پراکنده شده باشند

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Escarpment	تنده- دیوار شیب داری که بر اثر فرسایش و یا گسیختگی و شکست یک چینه سنگی پدید آمده باشد
Espinal	خارزار منطقه ای که از بوته های خار پوشیده شده باشد .
Estimate	تخمین زدن
estrun	ساحل جزر و مدی
estuary	خلیج مصبی
Etang	تالاب- دریاچه کم عمق که بویژه در یک شنزار یا در میان شن های ساحلی بوجود آمده باشد
Ethnology	نژادشناسی دانشی که به بررسی منشاء ، پراکندگی و ویژگی های متمایز نژادها و فرهنگ اقوام بدوی می پردازد .
ethology	رشته ای که رابطه انسان و محیط را از نظر فضایی بررسی میکند
Eurasia	اوراسیا- نامی که از دو کلمه اروپا و آسیا گرفته شده و به دو قاره مزبور عنوان یک قاره داده شده است
Europe	اروپا- یکی از قاره های زمین واقع در نیمکره خاوری که حدود ۱۰،۴۰۰،۰۱۳ کیلومتر مربع مساحت دارد، قاره اروپا نزدیک ۷ درصد خشکی های زمین را شامل است
Evaporation	تبخیر- تغییر حالت فیزیکی مایع به بخار
Evening	شفق نوری که تا مدتی پس از غروب خورشید از آسمان به زمین می تابد.
Evening twilight	شفق- نوری که تا مدتی پس از غروب آفتاب از آسمان به زمین می تابد. در مقابل شفق فلق یا فجر قرار دارد که آن نوری است که از مدتی پیش از طلوع خورشید به زمین می تابد
Event or node	واقعه یا حادثه رویدادی که در یک لحظه وقوع می یابد.
Everest	اورست- قله ای است به بلندی ۸۸۴۷ متر واقع در کوهستان هیمالیا که مرتفع ترین نقطه کره زمین بشمار می رود
Evolution	تکامل نظریه ای که به موجب آن جانوران و گیاهان با تغییرات و تبدیلات تدریجی و مستمر از صورت اولیه به صورت کنونی در آمده اند . بنابر این نظریه حیات از توده پرتوپلاسمی ساده ای محتملاً" در دریا آغاز شده است .
Evorsion	آبفرسائی- فرسایش سنگ های بستر یک روانه بر اثر جریان آب
Exclave	برونبوم- قطعه زمینی از یک دولت که بوسیله سرزمین های دولت دیگر محصور شده باشد
Exclusionary zoning	منطقه بندی- محروم سازی، منطقه بندی، استفاده از مقررات کاربری زمین برای جلوگیری از جابجایی گروههای اجتماعی، اقتصادی یا قومی ویژه در یک جامعه
Executive power	قوه مجریه یکی از قوای سه گانه که موظف به اجرای قوانین و مقررات است و شامل شها یا رئیس جمهور و هیئت وزیران است.

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

exfoliation	متلاشی شدن به صورت تیغه های سنگی - پدیده تورق
Exogenetic	برون زائی- عملی که در نتیجه تاثیر نیروهای خارجی برهنگی و نیروهای داخلی درون زائی بوقوع می پیوندد و به شکل گیری چهره ظاهری زمین منجر می گردد
Exosphere	برون اسپهر- لایه بیرونی جو زمین یا قسمت خارجی دما کره که در ارتفاع حدود ۵۰۰ تا ۸۰۰ کیلومتری زمین قرار گرفته و از مشخصات آن وجود اتمهای اکسیژن خنثی است که بر اثر یونیزه شدن اتمهای نیدروژن و اکسیژن حاصل گردیده است
Expansion	انبساط افزایش طولی ، سطحی و حجمی اجسام و مایعات و گازها بر اثر ازدیاد دما.
Expansion of universe	انبساط جهان در سال ۱۹۳۰ آ.س ادینگتن و چند نفر دیگر به این نتیجه رسیدند که همه اعضای جهان از یکدیگر دور می گردند و به اصطلاح جهان در حال انبساط است .
Expectation of life	امید به زندگی
Exploration	کاوش جستجو کردن و کاویدن و تفحص کردن درباره سرزمینهای ناشناخته که در اصطلاح اکتشاف نیز گفته می شود.
exstension	فرآیند کششی
Extensive agriculture	کشاورزی مکانیزه عمل کشت و زرع در مقیاس وسیع و استفاده از سیستم های مکانیزه و بکارگرفتن حداقل نیروی انسانی.
Extrusion	برون افکنی- پراکندن و انتشار مواد جامد، مایع و گاز بر روی سطح زمین، در یک آتشفشانی
Facet	تراش- رویه ای از سنگ که در مقابل وزش باد قرار گرفته و فرسوده و صیقلی شده باشد
Fairway	ناور و بخش اصلی و قابل کشتیرانی یک رودخانه یا یک خور که به وسیله شناوه و چراغ دریایی علامت گذاری شده باشد.
Fallow	آیش- عمل رها ساختن زمین قابل کشت، برای یک یا چند فصل زراعی، به منظور تامین مواد غذایی لازم برای کشت بعدی
Family	خانواده
Far east	خاور دور ناحیه ای مشتمل بر چین ، کره ، ژاپن ، سرزمین های خاوری شوروی ، جزایر فیلیپین ، هندوچین ، تایلند،برمه،مالزی و اندونزی .
Farmer	کشاورز

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Fathom	فاتوم واحد اندازه گیری ژرفای آب دریا که برابر ۶ پا یا ۱/۸۲۹ متر است.
Fault	گسل ، شکست زمین ، شکافی در پوسته زمین که در امتداد آن حرکت صورت گرفته بنابراین جایی که طبقه زمین مربوط با هم متناسب نیست اگر چه حرکت کم و بیش عمودی است یک گسل ممکن است در هر جهتی صورت گیرد که شامل جهت افقی می شود
Fault plane	سطح گسلش- سطحی که در امتداد یک گسله واقع شده باشد
Feature	عارضه- آن قسمت از پوسته زمین که در معرض دید انسان قرار می گیرد چهره یا عارضه می گویند
Federation	فدارسیون واحدی سیاسی متشکل از چند واحد سیاسی کوچکتر که دارای دولتی بنام دولت فدرال است.
feedback	بازخورد مثبت یا منفی- هرگاه خروجی یک سیستم مجدداً به صورت ورودی سیستم درآید به طوری که خروجی بعدی را تشدید یا تضعیف کند، این مکانیسم را پس خوراند، بازخوراند و یا بازخورد گویند
Female	مؤنث
fenster	پنجره یا روزنه تکتونیکی
Fertility	باروری
fertilizer	کود موادی با منشاء طبیعی یا مصنوعی که به خاک افزوده می شود تا خاصیت باروری زمین را افزایش دهد.
Feudalism	فئودالیسم حکومتی که از مالکان عمده و اشراف تشکیل یافته باشد.
field	میدان، زمین ، صحرا
Fineness	عیار نسبت وزن فلز قیمتی به وزن کل مخلوط دو فلز یا آلیاژ
Fiord	آبدره- شاخابه باریک و عمیقی از دریا که در خشکی پیشرفته باشد
Firn/neve	یخبرف برف متراکم شده ای که در نتیجه آب شدن قسمت‌های سطحی آن در روزهای تابستان و دوباره منجمد شدن آنها در شب بصورت توده سخت و فشرده شده ای از برف و یخ در آمده است.
Fishery	شیلات سدی که در کرانه های دریای خزر بویژه در گیلان از چوب در عرص رودخانه ها می بندند و از آن برای بدام انداختن ماهی و صید آن استفاده می کنند.
Fissure	شکاف ترک یا شکستگی طویل در پوسته زمین.
Flag	پرچم- تکه پارچه ای که بعنوان نماد یک ملت یا مملکت بکار می رود
Flax	کتان گیاهی است به ارتفاع حدود یک متر که از الیاف این گیاه در پارچه بافی استفاده می شد ولی امروزه دانه های روغنی آن را بنام بزرککه در صنعت رنگ سازی مورد استعمال دارد تهیه می کنند.

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Flood	سیل آب فراوانی که بر اثر بالا آمدن سطح آب رودخانه یا دریا و دریاچه سرزمینی را بطور ناگهانی و غیرعادی فراگیرد.
Flood Plain	دشت سیلابی، دشتی واقع در کنار یک رودخانه که از ته نشستهای رسوب محموله بوسیله رودخانه تشکیل شده است
Flow	روانش - جریان یافتن و روان شدن آب یا گدازه های آتشفشانی تحت تأثیر نیروی کشش زمین
Flux	شار در فارسی ریزش آب و در فیزیک مقدار سیال یا ذرات یا انرژی که در واحد زمان از یک سطح می گذرد.
Focus	کانون نقطه ای که شعاع های نور حرارت یا صوت در صورتی که مانعی سرراهمشان نباشد بدان جا متقارب می شوند.
Fog	مه، توده ای متراکم از قطرات کوچک آب یا دود یا قطعات گرد و غبار در لایه های پایینتر جو
Fohn	گرمباد باد گرم و خشکی که بویژه در دامنه های شمالی کوهستان آلپ می وزد. این باد رطوبت دریای مدیترانه را به سوی کوهستان آلپ هدایت کرده و با ابری ساختن آسمان بارندگی شدیدی را بدنبال می آورد.
Fold	خمیدگی در طبقات سنگ بعلت حرکات پوسته زمین
Foot	پا- واحد اندازه گیری انگلیسی
Foot hill	پای کوه- خط تغییر شیبی که کم و بیش میان قسمت اصلی یک کوه و بخش هموار پائین کوه قرار گرفته باشد
Ford	گذار محل کم عمقی در یک رودخانه یا هر آب دیگر که بتوان پیاده از آن گذشت.
Foreshore	پیشکرانه- بخشی از کرانه دریا که در حد فاصل کمترین فروکشند(جزر) بهاره و متوسط برکشند(مد) واقع شده باشد
Forest	جنگل منطقه ای از زمین که با درخت پوشیده شده باشد.
Forestry	جنگلبانی علم و فن اداره حفظ و تأسیس جنگلها به منظور تأمین دوام فوایدی که انسان از جنگل می برد.
Formation	سازند مجموعه چینه هایی که دارای خواص سنگی و یا زیستی مشترک باشند.
Fosse	خندق گودالی که پیرامون شهرهای قدیمی و یا بناهای نظامی حفر شده باشد.
Fossil	سنگواره- باقیمانده قسمتهایی سخت موجودات زنده که طی سالیان بسیار طولانی در زیر مواد رسوبی مدفون شده و بوسیله مواد معدنی جایگزین گردیده باشد
Free port	بندر آزاد بندری که کالاهای بازرگانی بدون پرداخت حقوق و عوارض گمرکی به آن وارد و یا از آن صادر گردند.
free way	آزادراه، شاهراه، بزرگراه بین شهری
Freezing solidification	انجماد- تغییر حالت جسم از مایع به جامد در اثر کاهش دما. انجماد عکس ذوب است
Freezing-point	نقطه انجماد دمایی که در آن مایع به جامد تبدیل گردد.
Freezstone	نرمه سنگ سنگ نرمی که در جهات مختلف به آسانی بریده شود.
Friable	نرمه سنگی که قابلیت خرد شدن آن زیاد باشد - خاک آمیخته با رس و شن که به آسانی خرد و نرم شود.

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Frigid climate	آب و هوای قطبی- آب و هوای مناطق منجمده شمالی و جنوبی که موجبات ریزش برف و یخبندان دائمی را فراهم نماید
fringe	حاشیه - کناره
Fringe area	منطقه حاشیه ای- حاشیه مرکز شهر، حاشیه داخل خط پیرامونی شهر
Front	جبهه- خط و یا حدی که دو توده هوای سرد و هوای گرم را از هم جدا می سازد. بطور کلی جبهه، هوا را به دو دوسته تقسیم می کند
Frontier	نوار مرزی باریکه ای که در پیرامون خط مرز میان دو کشور واقع شده باشد.
Frost	یخبندان وضعیت جوی که آب در مرحله نقطه انجماد و یا زیر آن باشد.
Frost boundary	مرز یخبندان مرزی که حد یک منطقه را از نظر یخبندان مشخص سازد.
Functional explanation	تبیین کارکردی
Galaxies	کهکشانه هر یک از منظومه های عظیم ستارگان ، که کهکشان ما نیز از جمله آنهاست و واحد تشکیل دهنده جهان می باشد.
Galaxy	کهکشان یکی از کهکشانها یا ابری های عالم افلاک که تقریباً از یکصد هزار میلیون ستاره که خورشید و منظومه شمسی یکی از آنهاست تشکیل یافته . این مجموعه عظیم را که کهکشان راه شیری نیز می نامند دارای قطری معادل یکصد هزار سال نوری می باشد.
Gap/gorge	تنگ دره ای که بیش از اندازه طبیعی ژرف و تنگ باشد که اغلب قائم و فوق العاده پرشیب است .
garden city	باغ شهر، شهر کوچکی که برای زندگی سالم طراحی شده است . اندازه آن امکان جایگیری صنایع و امکانات اجتماعی زندگی را می دهد و بوسیله یک کمربند روستایی در برگرفته شده است .
gas	گاز هر ماده هوا مانند و بی شکل ی که قابلیت گسترش نامحدود داشته باشد .
gelifraction	متلاشی شدن سنگ در اثر یخ زدگی
General gravitation	جاذبه عمومی نیرویی که همه اجسام را بطرف مرکز زمین می کشد .
Generation	نسل
geocratic	دوره های فعال از نظر زمین ساختی در زمین شناسی کوتاهتر
Geodesy	ژئودزی، زمین سنجی، علم اندازه گیری شکل و اندازه زمین که شامل وزن آن، تراکم آن و ... می شود و همچنین شامل مساحتی از چنان قسمتهای بزرگی از زمین می شود که انحناء زمین بایستی در نظر گرفته شود.

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Geographic vulnerability	آسیب پذیری جغرافیایی- در اصطلاح برنامه ریزی ناحیه ای، شهری و روستایی به مجموعه محدودیتها و موانع طبیعی اطلاق می شود که موجودیت و توسعه نظام استقرار جمعیت و فعالیت را مورد تهدید دائمی قرار داده و می دهد.
Geographical cadastre	کاداستر جغرافیایی- عبارتست از تعیین حدود مرزهای جغرافیایی، تهیه، ضبط و ارائه اطلاعات جغرافیایی اعم از طبیعی و انسانی.
Geographical coordinates	مختصات جغرافیایی سیستمی برای مشخص ساختن موقعیت کماتی هر یک از نقاط مسطح زمین که از دو مقدار زاویه ای یا قوسی بنام طول جغرافیایی و عرض جغرافیایی ترکیب یافته است.
Geographical mobility	تحرك جغرافیایی، جابجایی انسانها را در سطح جغرافیا می رساند که می تواند بصورت مهاجرت، کوچ نشینی، جابجایی بین مکانها و نظایر آن تجلی یابد.
Geographical phenomena	پدیده های جغرافیایی- پدیده های مرکبی که با چشم انسان قابل رؤیت بوده و در هر نقطه از سطح زمین به صورت مجموعه ای از عناصر جریان دارند که با روابط علی خود در حال تأثیر و تأثر بر همدیگر هستند
geographical phenomena	پدیده های جغرافیایی، پدیده های مرکبی که با چشم انسان قابل رؤیت بوده و در هر نقطه از سطح زمین به صورت مجموعه ای از عناصر جریان دارد مانند: اقلیم، اشکال ناهمواری و نظایر آنها
geographism	جغرافیا گرایی- مکتبی که در آن، بستر جغرافیا به عنوان عامل اساسی تکوین حیات اجتماعی شناخته می شود
geography	جغرافیا- تقریباً ۲۳۰۰ سال قبل برای اولین بار اراتوستن، دانشمند بزرگ یونانی، کلمه جغرافیا را به کار گرفت و از آن تاریخ بود که "جغرافیا" بعنوان یکی از قدیمی ترین رشته های علمی شناخته شد
Geological periods	دوره های زمین شناسی +ازمنه زمین شناسی
Geology	زمین شناسی- دانشی که درباره ترکیب، ساختمان و تاریخ پیدایش زمین بررسی می کند
Geomatic	دانش و فناوری گردآوری، تحلیل، تفسیر، توزیع و استفاده از اطلاعات جغرافیایی را ژئوماتیک گویند.
Geomorphology	ازشاخه های جغرافیای طبیعی /ژئو:زمین، مورف:شکل، لوژی:شناسی. علم شناسایی اشکال زمین؛ مطالعه و بررسی علمی درباره ی نحوه ی پیدایش ناهمواری ها و تغییر شکل آنها.
geopolitics	ژئوپولتیک، جغرافیا- سیاست شناسی- بررسی تاثیر عوامل جغرافیایی بر سیاست یا بررسی رابطه بین جغرافیا و سیاست
gerivan	گریوان نام روستایی است در ۲۵ کیلومتری جنوب بجنورد از استان خراسان شمالی
gerivan blog	وبلاگ گریوان در حال حاضر تحت سایتهای بلاگفا و میهن بلاگ فعالیت داشته و در آینده خود سایت مستقلی خواهد شد، تا بهتر به شناسائی گریوان و توانمندیهایش و دیگر مطالب بپردازد.

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Gestalt	نظریه گشتالت- در جغرافیای رفتاری این نظریه وجود دارد که ادراکهای محیطی بین محرکها و واکنشها نسبت به محرکها دخالت می کنند و رفتارها بر پایه ادراکهاست تا بر پایه محیط واقعی
Geyser	آبفشان- چشمه آب گرمی که آب از آن در فاصله های زمانی معینی بشدت بخارج فوران نماید
ghormah	قورمه یا در اصطلاح گریوان قورومه از گوشت تهیه می شود . مردم گوشت گوسفندانی را که در طول سال پروار کرده اند در ماههای آخر پاییز ذبح کرده و برای نگهداری آنرا قورومه می کنند . با این کار از فساد گوشت جلوگیری و در فصل سرما به روشهای مختلف از آن استفاده می نمایند.
Gibraltar	جبل الطارق- تنگه ایست بین اسپانیا و مراکش که دریای مدیترانه غربی را به اقیانوس اطلس متصل می سازد، عرض این تنگه ۱۵ کیلومتر و ژرفای آن بطور متوسط ۴۵۰ متر است
gitashenasi	جغرافیای جهانی
Glacier	یخچال توده یخهایی در یک دره یا یک بستر که تحت تأثیر نیروی کشش زمین از بالا به پایین به آرامی روان باشد .
glacis	دشت سر - دشت پایکوهی که دامنه ها را به سطوح همار دشت اتصال میدهند معادل فرانسوی آن را پدیمنت گویند
Gneiss	گنیس گونه ای سنگ دگرگون که انظر ترکیبات شیمیایی به انواع مختلف دیده می شود.
goods terminal	بارانداز(کالا)، ترمینال کالا، بارانداز
Governorship	حکومت چگونگی و روش اداره یک کشور یا واحد سیاسی را حکومت نامند .
graben	قطعات فرو افتاده زمین
granular disintegration	تخریب دانه ای
Graph	نمودار
Grat circle	دایره عظیمه- عبارت از دایره ای است که کره را به دو نیمه برابر تقسیم نماید
Gravel	شن سنگ ریزه های مدوری از نوع مواد رسوبی که معمولاً با مواد نرمتری مانند ماسه و رس همراه است.
gravimetry	گرانی سنجی بخشی از زمین شناسی که درباره میدان ثقل زمین گفتگو می کند.
Gravitation	گرانش جاذبه متقابل بین اجرام و ذرات ماده در جهان.
Great Circle	دایره عظیمه، دایره ای در سطح زمین که سطح آن از مرکز زمین عبور می کند و آن را به دو نیمکره منقسم می سازد دو نصف النهار مقابل با هم یک دایره عظیمه را تشکیل می دهد
Ground water	آب زیرزمینی- آب موجود در سوراخها و شکافهای پوسته سنگی زمین، که در نتیجه ریزش باران، و جریان آبهای سطحی، درون خلل و فرج مزبور انباشته شده است

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Growth of citizenship	رشد شهروندی- ساختار اجتماعی کشورهای پیشرفته صنعتی در قرن حاضر، دگرگونیهای شگرفی یافته است
Gulf/bay	خلیج پیشرفتگی پهناور و ژرف دریا در خشکی .
Gypcy	کولی مردمی که در سراسر جهان پخش بوده و بطور چادرنشین زندگی می کنند . منشاء کولی ها از هند بوده و در قرن نهم میلادی به ایران آمده اند و سپس بسوی غرب رهسپار شده هاند و در قرن نوزدهم به آمریکای شمالی وارده گردیده اند.
Gypsum	گچ سولفات کلسیم آبدار طبیعی
Habitat	بوم- در محیط شناسی، "بوم" محیط و فضای اشغال شده توسط نوعی از حیوانات یا گروههای انسانی است که با حیات آنان انطباق یافته است
Hail	تگرگ گلوله هایی از یخ که قطر آنها حدود ۵ میلی متر یا بیشتر بوده و از ابر کومولونیمبوس که اغلب با رعد و برق همراه است ، باریده می شود .
Halo	هاله حلقه ای از نور که پیرامون ماه یا خورشید را در آسمان ابری نوع سیروستراتوس فرا گرفته باشد.
haloclastie	خورد شدن سنگ بر اثر نمک
hamada	دشت مرتفع ریگی
hamlet	دهکده- واحد متشکل از چند خانه روستایی که در زندگی یک روستا قرار دارد
Harbour	بندرگاه- تأسیساتی که برای دسترسی به کشتی های بزرگ و یا پهلوگیری آنها در کرانه دریا ایجاد شده باشد
Hard water	آب سخت- آبی که دارای ترکیبات کلسیم و منیزیم و آهن بوده و یا محتوی گازکربنیک باشد و صابون در آن به آسانی کف نکند
hardness	سختی
Heat	گرما یا حرارت ، شکلی از انرژی که ناشی از حرکت مولکولی بی قاعده ماده باشد .
Hedge	پرچین- دیواره ای از ترکه، نی، برگ، علف، خار و مانند آن که گرداگرد زمین و یا باغی کشیده باشند
Held in common	مشاع زمین یا جزء آن که ملک مشترک چند تن باشد و حصه های آنان تقسیم نشده باشد .
Helium	هلیوم یکی از معدود گازهای موجود در جو زمین که نسبت آن به سایر گازها حدود یک در دویست هزار است .
Hemisphere	نیمکره هر دایره عظیمه کره را به دو نیمه برابر بنام نیمکره تقسیم می کند.
Hen/fowl	ماکیان گونه ای از پرندگان که بالهایشان نسبت به جثه آنها کوتاه است و بهمین جهت کم پرواز می کنند.
Highway	شاهراه، بزرگراه- اصطلاح عمومی است که نه فقط راهها بلکه پیاده روها و راه باریک را در بر می گیرد

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Hill	تپه- قسمت کوچکی از پوسته زمین که ارتفاع آن نسبت به زمینهای اطراف بیشتر و برجسته تر باشد تپه نام دارد
Hinterland	پسکرانه- زمینهای واقع در پشت بندرگاهها، که نقش پشتیبانی و تامین و رسانیدن کالاهای صادراتی را به بندرگاه و پخش و جذب کالاهای وارداتی از بندرگاه را عهده دار باشند
Historical Geography	جغرافیای تاریخی
History	تاریخ زمان وقوع یک امر یا یک حادثه نسبت به مبداء معین ، گاهنامه
hogback	تیغه های پرشیب - تک شیبی
homeless	افراد بی خانمان-
homogeneity	همگنی عبارتست از تجانس و هم شکلی اجزای تشکیل دهنده
Horizon	افق- صفحه ای فرضی که مماس بر پوسته زمین در ایستگاه شخص ناظر رسم شود افق نام دارد
Horizontal migration	کوچ افقی ، حرکت و جابجایی در دشت صورت می گیرد .
Horn	هورن اصطلاح آلمانی برای قله مخروطی شکل که دامنه پرشیبی داشته باشد.
horst	قطعات بالا آمده زمین
Hot mineral water	آب گرم- آب معدنی که در پاره ای نقاط از زمین می جوشد و دارای گوگرد و مواد معدنی دیگر می باشد و اغلب برای آبدرمانی بکار می رود
household	خانوار یک یا چند نفر که بطور دائم در یک واحد مسکونی اقامت داشته و هم خرج باشند .
Human being	بشر
Human ecology	اکولوژی انسانی- واکنشهای متقابل انسان و محیط را مورد بررسی قرار می دهد.
Human geography	جغرافیای انسانی- بخشی از جغرافیا که با واکاوی مکانی جمعیت بشری سر و کار دارد
Human phenameana	پدیده های انسانی- داده ها، عناصر و موضوعاتی که مورد مطالعه دانش انسانی قرار می گیرند
Humanism	انسانگرایی- فلسفه ای که خواسته های بشر و اندیشه انسان را با اهمیت زیادی مورد توجه قرار می دهد
Humid continental climate	اقلیم قاره ای مرطوب بیشتر در داخل قاره های عرضهای متوسط نیمکره شمالی دیده می شود . تغییرات دما در آن بسیار زیاد است و در سردترین ماه اغلب دمای متوسط در زیر نقطه انجماد آب و حتی گاهی بسیار پائینتر از آن است
Humidity	رطوبت جو آمیخته با بخار آب را گویند .
Hurricane	توفند بادشدیدی با درجه ۱۲ و سرعت ۱۲۰ کیلومتر در ساعت که غالباً" در نواحی هند غربی و خلیج مکزیکو وزیده

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

	و اغلب در نواحی مدارگانی مشاهده می گردد . در سپتامبر و اکتبر به شدیدترین حالت خود می رسد .
Hydratation	هیدراتاسیون وارد شدن آب در شبکه سیستم بلورها ، این پدیده که باعث تجزیه سنگها می شود از ابتدایی ترین اعمال آب بوده که بیشتر در مورد کانیهای که دارای منشاء رسوبی هستند انجام می گیرد .
hydroclastie	تکه تکه شدن سنگها بر اثر آب
HYDROGEOLOGY	هیدروژئولوژی شاخه‌ای از زمین شناسی که نتایج عمل آب بر پوسته زمین ، بویژه دگرگونی های حاصل از فرسایش و ته‌نشست را بررسی می کند.
Hydrology	آبشناسی- دانشی را که با آبهای سطح زمین از نظر پیدایش، کاوش و کنترل و ذخیره آنها سر و کار داشته باشد آبشناسی می گویند
Hydrolyze	هیدرولیز تجزیه یا گرفتن آب نقش مهمی را بر روی سنگهای سیلیسی دارد . نتیجه نهایی هیدرولیز حل کردن عناصر مختلف در آب می باشد.
Hydrosphere	آب اسپهر- بخشی از کره زمین که بوسیله آب پوشیده شده و در مقایسه با جو و خشکی زمین کاملاً مشخص و متمایز است
Hyetograph	بارش نگار- نوعی بارش سنج، که میزان ریزش باران را بطور خودکار ثبت می کند
Hypothesis	فرضیه حکم یا نظریه ای که برای توضیح و توجیه و تنظیم دسته ای از واقعیات عرضه می شود.
Ice	یخ عبارت از حالت جامد آب.
Ice shelf	جزیره یخی تخته یخ عظیمی بشکل یک جزیره پهناور که مجاور ساحل بوده و به خط ساحلی پیوسته باشد .
Imperialism	امپریالیسم حاکم و فرمانروا ، سیاست دولتی که در صدد بسط حکمرانی و برقراری سلطه خویش به مردم دیگری باشد که نمی خواهند زیر بار چنین اجحافی بروند که همواره توأم با اعمال زور و ستمگری و اجحاف بوده است .
Impermeable rocks/impervious rocks	سنگهای نفوذ ناپذیر- سنگهایی که فاقد خلل و فرج بوده و آب قادر به رخنه و یا عبور از آن نباشد
Import	واردات کالاهایی که در کشور یا کشورهایی ساخته و یا فراهم شده و از راه تجارتي بیک کشور دیگر وارد گردد .
Improvement	بهبود (آمایش)- امکاناتی که برای گسترش زمین خام مورد نیاز است
Increasing poputlation	جمعیت روبه افزایش
Index	شاخص
Indian ocean	اقیانوس هند- سومین اقیانوس زمین از نظر وسعت که از سواحل جنوبی آسیا تا قاره جنوبگان و از کرانه های خاوری

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

	آفریقا تا کرانه های باختری استرالیا و جزیره تاسمانی به مساحت ۷۳,۰۰۰,۰۰۰ کیلومتر مربع گسترده شده
Individual	فرد
Industrial production	تولید صنعتی
industrial revolution	انقلاب صنعتی، منظور از انقلاب صنعتی حاصل جمع همه آن گونه تغییرات بالنسبه سریع اقتصادی، فنی، اجتماعی و ذهنی است که جامعه صنعتی را برای نخستینی بار بین سالهای ۱۸۶۰-۱۷۶۰ میلادی در بریتانیای کبیر به عرصه هستی آورد
Industrial revolutuon	تحولات صنعتی
Industrial town	شهرک صنعتی، زمین عمران شده ای که برای استقرار صنایع به قطعات تفکیک شده و براساس مقررات صنعتی دارای پروانه های مجاز قرار می گیرد.
Industrial uses	کاربری صنعتی- شامل مراکزی که عمل تولید در آنها اعم از گذرگاههای بزرگ و کوچک صورت می گیرد
Industry	صنعت
Infrared radiation	پرتوهای مادون قرمز اشعه نامرئی که طول موج آن اندکی بلندتر از نور قرمز است.
infrastrueture	امکانات زیربنایی- تسهیلات و خدماتی که برای بسیاری از فعالیتهای اقتصادی، نقش حیاتی و زیربنایی دارد.
Inhabitants	ساکنین
inland	درون کشور، داخل کشور، محدوده داخل کشور یا ایالت درون مرزی، دور از دریا، اهلی و وطنی
Insect	حشره هر یک از جانوران بندپا که دارای دستگاه تنفس هوایی، سر متمایز، سینه وشکم مشخص، سه جفت پا و یک جفت شاخک هستند.
Insular climate	آب و هوای ساحلی- آب و هوای جزایر و نواحی ساحلی که تاثیر دریا بیشتر از تاثیر خشکی باشد. از ویژگیهای این آب و هوا تغییرات نسبتا ناچیز درجه حرارت در طول روز و حتی در طول سال است
intecity	بین شهری
Intercity bus	اتوبوس بین شهری، اتوبوس بیابانی-
intercity highway	بزرگراه بین شهری
Interior drainage	آبریز بسته آبریزی که فاقد راه خروجی بوده و دسترسی به دریا نداشته باشد. اینگونه آبریزها بدلیل افزایش میزان تبخیر و فرورفتن آب به زمین معمولا" به شوره زار یا دریاچه نمک تبدیل می گردد.
intgrate	تجمیع، در برنامه ریزی شهری به ادغام دو یا چند پلاک با حدودی مشخص گفته می شود که در مجاورت هم بوده و

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

	ماده ماحصل آن ، یک پلاک ثبتي را تشكيل بدهد.
Intra district traffic	ترافیک درون شهری
Intrusive rocks	سنگهای نفوذی- سنگهایی که بر اثر انجماد مواد مذاب قبل از رسیدن به سطح زمین پدید آمده باشند
Iode	ید شبه فلزی که بصورت ترکیبات آلی در انساج گیاهی و حیوانی دیده می شود.
Island	جزیره- قطعه زمینی که پیرامون آن را آب فرا گرفته باشد جزیره نام دارد
Island arc	جزایر هلالی- زنجیره ای از جزایر کوچک و بزرگ که بشکل قوسی در کنار یکدیگر واقع شده باشند. این گونه جزایر معمولاً باریک و دراز بوده و از جمله نمونه های آن مجمع الجزایر کوریل را می توان نام برد
island arcs	جزایر قوسی (جزایر آلتوسن)
Islet	جزیرک- جزیره کوچک و معمولاً غیر مسکونی را گویند. این گونه جزایر غالباً از تخته سنگ های کوچکی که از آب سر برآورده اند تشکیل می یابد
Isobar	خط همفشار- خطی بر روی نقشه هواشناسی، که از اتصال نقاطی که دارای فشار جوی یکسانی هستند بدست می آید
Isotherm line	خط همدم- خطی که از اتصال نقاطی که در یک زمان معین دارای دمای برابر باشند بدست می آید
Isthmus	برزخ باریکه ای از خشکی که دو سرزمین اصلی را به یکدیگر مربوط یا دو دریا را از هم جدا نماید . مانند برزخ پاناما میان آمریکای شمالی و جنوبی و برزخ سوئز میان دریای مدیترانه و سرخ
Jet stream	جت استریم الف- باد نسبتاً ^{۱۱} شدیدی که در امتداد کمربند باریکی در ارتفاع تقریبی ۱۲۰۰۰ متری از سوی باختر به خاور در پیرامون زمین می وزد . ب - جریان محلی توده های مرتفعی از هوا که بشکل گلوله یا تخم مرغ به گرد خود می چرخند .
Judicial power	قوه قضائیه یه از سه قوه شامل کلیه دستگاههای قضایی و دادگستری .
junction	اتصال، چهارراه- پیوندگاه، برخوردگاه، چهارسو، نقطه اتصال، محل رابط، پیوستگی، بهم پیوستگی، الحاق، ترکیب، محل اتصال، دوراهی، تقاطع، گره و محل تقاطع.
Jupiter	برجیس (مشتری) بزرگترین سیاره منظومه شمسی که از نظر درخشندگی بعد از ناهید(زهره) می باشد .
Karst	کارست منطقه ای آهکی که تمام جویبارهای آن بصورت مجراهای زیرزمینی در آمده و سطح آن کاملاً ^{۱۱} خشک و برهنه باشد.
katira	کتیرا شیره گیاه خود رو گون است . کتیرا که در گریوان به آن قاسنی می گویند خاصیت دارویی داشته و برای معالجه زخمها به می برند . البته استفاده خوراکی آن هم برای بعضی امراض مرسوم است.

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Kelvin scale	درجه کلونین - شیوه ای است برای اندازه گیری دما که مبنای آن بر صفر مطلق یعنی ۲۷۳- درجه سانتی گراد استوار است
Kettle	چاله گودال و یا حفره ای که معمولاً از آب پر بوده و به سبب آب شدن یخ هایی که قبلاً در آن جا وجود داشته اند پدید آمده باشد .
Khamsin	خمسین بباد گرمی که از سوی جنوب در مصر و جنوب خاوری نواحی مدیترانه می وزد . این باد که خیلی خشک و گرم است اغلب با توفان شن همراه بوده و با عبور از فراز دریا رطوبت کمی با خود به همراه دارد .
kolkhoz	کلخوز +کشاورزی اشتراکی
Kum	قوم واژه ای در ترکستان شوروی که به مفهوم کویری که تپه های شنی فراوانی داشته باشد بکار می رود.
Laccolite	لاکولیت توده بزرگی از سنگهای آذرین که در زیر پوسته زمین انباشته شده باشد . علت پیدایش لاکولیت خروج مواد گداخته از طبقات زیرین و جمع شدن آنها در زیر پوسته زمین است . در نتیجه انباشته شدن این مواد چینه های بالایی بطرف خارج تاب برداشته و سطح زمین را بشکل تپه متورم می سازد.
Lagoon	مرداب آب شور و کم عمقی که بوسیله زمین باریکی از دریا بطور کامل و یا ناقص جدا شده باشد .
Lake	دریاچه - گودال تقریباً بزرگی در پوسته زمین، که از آب پر شده باشد
Lake rampart	آبباره - رشته خاکریزی که بطور طبیعی گرداگرد کرانه های دریاچه ای را در برگرفته باشد
Land	زمین - به آن قسمت از پوسته زمین اطلاق می شود که در معرض هوا قرار داشته باشد
Land capability	توان زمین پ
Land registry	ثبت زمین پ
land settelment	استقرار بر زمین
Land use	کاربری زمین، استفاده از زمین - فعالیتهای اساسی که در قطعه ای از زمین انجام می گیرد و یا ساختاری که در آن فعالیت روی می دهد.
landscape	چشم انداز(مجموعه عوامل طبیعی و انسانی)
Landslide	زمین لغزه - ریزش سنگ و خاک، از فراز کوه روی دامنه و پای آن بر اثر عواملی مانند باران شوئی، زمین لرزه و نیروی کشش زمین و غیره
Lapse rate	افت دما - میزان افت دمای جو زمین در برابر افزایش ارتفاع را گویند که مقدار آن برابر است با ۰.۶٪ درجه سانتی گراد به ازاء هر ۱۰۰ متر ارتفاع.(یا یک درجه فارنهایت به ازاء هر ۳۰۰ پا ارتفاع)

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Latin	لاتین مردم ساکن ناحیه قدیم لاتئوم . همچنین ملل یا کشورهایمانند فرانسه ، ایتالیا و اسپانیا که زبان و فرهنگ آنها از لاتینی ناشی است به کار می رود . در تاریخ ، در زمان جنگ های صلیبی به شهروندان اروپای غربی در مقابل یونانیها گفته می شد .
Latitude	عرض جغرافیایی ، فاصله زاویه ای یک نقطه در روی سطح زمین در شمال یا جنوب خط استوا که از مرکز زمین اندازه گیری می شود
lattice	آرایش مکانی - در علم جغرافیا این واژه د رمورد مکانی به کار گرفته میشود که آرایش مکانی منظمی از یک پدیده در آن (مثلا یک آبادی) وجود دارد. در نظریه مکان مرکزی "کریستالر" فرض کرد که مکانهای مرکزی بر پایه شبکه ای از مثلثهای متساوی الاضلاع با هر مکان مرکزی بر روی یک سطح همگن فاصله دارد.
Lava	گدازه سنگهای گداخته ای که در نتیجه آتشفشانی به روی سطح زمین منتقل شده و در همانجا منجمد و سخت گردیده است.
Law	قانون
Lead	سرب عنصر فلزی سنگین با علامت شیمیایی Pbنقره فام ، نسبتاً نرم که در مقابل کشش بی استقامت است و الکتریسیته و حرارت را بخوبی هدایت نمی کند و در مقابل پاره ای اسیدها مقاومت نشان می دهد و بعنوان سپر محافظ در مقابل اشعه ایکس و تشعشعات رآکتورهای خسته ای بکار می رود و استعمالش در لوله کشی آب خطرناک است .
League of nations	جامعه ملل - سازمان بین المللی که بعد از جنگ جهانی اول تشکیل گردید و در واقع پایه های سازمان ملل متحد امروزی را تشکیل داد
Leap year	سال کبیسه - سال ۳۶۶ روزه را سال کبیسه می گویند
Leased territory	سرزمین در اجاره ، بخشی از یک کشور که به کشور دیگر اجاره داده شده است .
Leeward	باد پناه - طرفی که به دلیل وجود عارضه ای مثل یک رشته کوه یا یک دیواره، از باد در امان باشد
Legislator power	قوه مقننه یکی از قوای سه گانه اداره کننده کشور که مئولیت وضع و تهذیب قوانین را داراست.
Lens	عدسی قطعه ای از یک ماده شفاف مانند شیشه و یا پلاستیک که از دو طرف به دو سطح هموار که حداقل یکی از آنها منحنی است محدود باشد.
Level	تراز خط و یا صفحه ای که به موازات افق قرار گرفته باشد.
Liberalisme	لیبرالیسم یا آزادیخواهی ، اعتقاد به آزادی و فلسفه آزادی و نهضت آزادی ، خواه این آزادی به عنوان روش و سیاست

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

	حکومت در نظر گرفته شود ، خواه به عنوان اصل نهادهای جامعه یا به عنوان راه و رسم زندگی فردی واجتماعی .
Libration	لیبراسیون جنبیدن ظاهری کره ماه یا سیاره عطارد به راست و چپ یا بالا و پایین ، بر اثر نوسانها قسمتی از سطح پنهان ماه بر ناظر زمینی آشکار می شود.
Life expectancy	امید زندگی متوسط تعداد سالهایی که فرد X ساله انتظار دارد زنده بماند .
Life Expectancy at birth	امید به زندگی در بدو تولد- عبارتست از تعداد سالهایی که انتظار می رود طفل، بعد از تولد زندگی کند
Life table	جدول زندگی(جدول مرگ ومیر)
Lighthouse	فانوس دریایی ساختمان برج ماندنی که برای راهنمایی کشتی ها و یا آگاهی آنها بوسیله نور یا وسایل رادیویی در دریا ساخته شده باشد.
Lightning	آذرخش- عبارتست از الکتریسیته گیتائی(طبیعی) است که از هر نظریه الکتریسیته هائی که بوسیله ماشین تولید می گردد شباهت دارد
Limestone	سنگ آهک سنگی ته نشستی که تمام یا قسمت عمده آن کربنات کلسیم است .
Limon	لای گونه ای خاک سطحی که از جنس مواد رسوبی نرم و قهوه ای رنگ تشکیل یافته باشد.
line	خط درهندسه مجموع نقاطی که اوضاع آن ها تابع یک متغیر مطلق یا یک پارامتر باشد .
Linear city	شهر خطی ، بر مبنای جاده های ترابری ، رودخانه و امتداد دریا طراحی شده است
Linmap	لین مپ نقشه ای که یک کمک ماشین های کامپیوتر ترسیم شده باشد.
Lithology/ petrology	سنگشناسی- بخشی از زمین شناسی که موضوع آن تحقیق در منشاء ساختمان، خواص و تاریخ سنگهای قشر جامد زمین است
lithosphere	سنگ کره
litierie	لاشبرگ
Local divisions	تقسیمات کشوری- تقسیماتی که برای سهولت اداره کشور صورت می گیرد و معمولا مبتنی بر نزدیکیهای قومی، نژادی، مذهبی، تاریخی، اوضاع طبیعی و جز اینهاست
Locate	تعیین محل- تعیین موقعیت و جای پدیده
location	موقعیت جغرافیایی- بیان مکان یک پدیده طبیعی یا مصنوعی بر روی کره زمین
Location theory	نظریه مکان یابی- نظریه ای در جغرافیای اقتصادی پیرامون عوامل موثر در گزینش محل استقرار یک بنگاه. طبق این

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

	نظریه بنگاهها در محلی استقرار می یابند که کل هزینه حمل و نقل آنها به حداقل برسد
Locks	آب بند- معبر مصنوعی آب که دریچه ای برای متوقف ساختن یا تنظیم جریان آب در آن تعبیه می شود
loess	بادرفت- گرد و خاک زرد رنگی که بوسیله باد حمل گردیده و در پشت دیواره جویبارها انباشته شده باشد
Longitude	طول جغرافیایی فاصله زاویه ای ، که در امتداد خط استوا بین نصف النهاری که از یک نقطه معین می گذرد
Low tide	جزر ← فروکشند
Luminosity	تابندگی- خاصیت صادر کردن نور بصورت انرژی تشعشعی
Lunar month	ماه قمری مدت زمان یک دوز گردش کامل ماه به دوز زمین را یک ماه قمری می گویند که از یک هلال تا هلال بعدی بطول می انجامد و تقریباً ۲۹/۵ روز است.
Lynchet	پادگانه گونه ای تختان که بدست انسان در دامنه یک کوه یا یک تپه ایجاد گردیده و برای کشاورزی بکار گرفته شده باشد که معمولاً یادگاری از عصر آهن یا جلوتر بوده و علاوه بر سهولت آبیاری از آبرفتگی و فرسایش زمین جلوگیری می کند .
Maar	مار واژه آلمانی بمعنی برکه یا دریاچه که در یک دهانه آتشفشان تشکیل شده باشد.
Mach	ماخ واحد اندازه گیری سرعت صوت معادل ۳۳۴ متر در ثانیه.
Magma	موادگداخته مواد مذاب نیمه مایع سیلیکاتی که بعضی از بلورها در آن وجود دارد.
Magnet	مغناطیس یا آهن ربا - اکسید طبیعی مغناطیسی آهن که خاصیت جذب براده های آهن را دارا باشد.
Majority	اکثریت
Male	مذکر
Mammoth	ماموت گونه ای قیل فسیل شده که در آغاز دوران چهارم زمین شناسی در اروپا و شمال آسیا می زیسته و بدنش از موهای بلند پوشیده بوده و عاج طویل و پیچیده ای داشته است.
Mandate	قیمومیت عنوان نوعی نظام سرپرستی که پس از جنگ جهانی اول ، بر طبق ماده ۲۲ جامعه ملل برای اداره سرزمینهای سابق دولت عثمانی و مستعمرات سابق آلمان برقرار شد.
mantle	ماگمای گوشته
Map	نقشه نمایش ترسیمی عوارض پوسته زمین روی موادی مانند کاغذ ، پلاستیک ، مقوا ، پارچه و سایر مواد مشابه را که به نسبت معینی کوچک شده باشد نقشه می گویند.
Map grid	شبکه بندی نقشه- برای تعیین موقعیت و یا مختصات نقاط مختلف، از سیستم خاصی بنام شبکه بندی استفاده می

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

	شود که در واقع از تلاقی دو محور طولی و عرضی پدید آمده است
Map index	اندکس نقشه- عبارت از فهرست یا راهنمایی است که در نقشه ها و یا در قسمت آخر اطلس های جغرافیایی به چاب می رسد
Map reading	نقشه خوانی
Map scale	مقیاس نقشه نسبت میان مسافت دو نقطه روی نقشه و مسافت حقیقی همان دو نقطه در طبیعت.
Mapping/surveying	نقشه برداری اندازه گیری و ثبت مسافتات و زوایا برای تهیه نقشه دقیق پوسته زمین را نقشه برداری می گویند.
Marble	مرمر گونه ای سنگ آهکی بلورین که بر اثر فشار و حرارت زیاد دگرگون شده و بصورت سنگ سخت و درخشانی در آمده است و در کارهای ساختمانی و تزئینی استفاده فراوان دارد.
Marchland	مرزبوم منطقه ای که میان دو دولت واقع شده باشد.
marginal	حاشیه ای - قرارگیری در نزدیک گوشه ها یا مرز
Maritime climate	آب و هوای دریائی- آب و هوائی که تحت تاثیر دریا قرار گرفته و باعث خشک شدن نسبی هوا در تابستان و گرم شدن نسبی آن در زمستان شود
Market town	بازار شهر- شهر یا منطقه مسکونی وسیعی که مرکز ارتباطات و داد و ستد مردم باشد
marnes	مارن ها سنگهای نرمی از جنس خاک رش و آهک که با اسید می جوشند و ایجاد Co2 می کنند.
mars	بهرام- چهارمین سیاره (از نظر فاصله نسبت به خورشید) از منظومه شمسی بهرام یا مریخ نام دارد
Marsh	مانداب قطعه زمین پستی که از رطوبت اشباع شده و معمولاً رستنی هایی در آن روییده است.
Mass	توده انبوه مردم ، عامه خلق
Material	ماده اجزاء وجودی و ترکیب کننده و بوجود آورنده هر چیز.
Materialism	ماتریالیسم نظریه و مکتبی فلسفی که دنیای خارج را واقعی و حقیقی و بیرون از شعور انسان می داند و اعتقاد دارد که ماده مبدأ و اساس بوده و حس شعور و تفکر فرع و زائیده ماده است.
Magnetic declination	انحراف مغناطیسی زاویه میان شمال مغناطیس و شمال حقیقی
Mazut	نفت سیاه یکی از ئیدوکربورهای نفتی که در تصفیه خام پس از اتر و بنزین و نفت چراغ بدست می آید و چون سیاه رنگ است بنام نفت سیاه موسوم است . این ماده ارزانترین ماده سوختنی برای کوره حمام ها و تنور نانوائی ها و موتورهای دیزل است.
Meander	چماب قوسی از یک رودخانه مارپیچ را چماب می گویند . گاهی چماب بشکل دایره کاملی در آ«ده و عارضه ای به نام

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

	دریاچه طوقی ox – bow – lake پدید می آورد .
Medical geography	جغرافیای پزشکی (بهداشتی) - بررسی پراکندگی بیماریها در روی زمین، و عوامل جغرافیایی پدید آورنده و یا تقویت کننده آن و هم چنین مطالعه محیط زیست و تأثیر آن در بهداشت و سلامت انسان را جغرافیای پزشکی یا جغرافیای بهداشتی می گویند
Meadow	مرغزار سبزه زاری را که برای کشت و انبار یونجه و سایر علوفه بکار رود و از جریدن دام در آن جلوگیری گردد.
Megalopolis	مگالوپولیس ناحیه وسیعی از شهرها که از چند متروپل تشکیل گردیده و نمونه آن در ایالات متحده آمریکا از بوستون تا واشنگتن گسترش یافته است.
Melon bed	جالیز کشتزار خربزه ، هندوانه ؛ خیار و مانند آن .
Mercalli scale	درجه مرکالی - واحد اندازه گیری شدت زمین لرزه است که متناسب با فاصله از مرکز وقوع زلزله می باشد
Mercury	تیر(عطارد) نزدیک ترین سیاره به کره خورشید و یکی از کوچکترین سیارات منظومه شمسی
Meridian	نیمروز دایره عظیمه ای که از دو قطب زمین عبور کرده و از صفر تا ۱۸۰ درجه بسوی خاور و یاصفر تا ۱۸۰ درجه بسوی باختر شماره گذاری شده است.
Mesopotamia	بین النهرین - لفظ بین النهرین به معنای میان دو رود است و به معنای خاص به جلگه بین رودهای دجله و فرات در شمال خلیج فارس اطلاق می شود
Metabolism	سوخ و ساز مجموعه اعمالی که در سلول ها وانساج بدن به منظور عمل اصلی تغذیه و تبادلات مواد غذایی انجام می شود .
Metamorphic rocks	سنگهای دگرگون - سنگهایی که از تغییرات بافت سنگ و کانی های سنگساز دیگر و بر اثر عوامل درونی زمین مانند فشار، حرارت و غیره بوجود آمده باشند
Metamorphism	دگرگونی - اعمال فیزیکی و یا شیمیایی، که موجب تغییراتی در جنس ترکیب و ساختمان سنگها گردیده و خصوصیات و ظاهر آنها را عوض نماید
Metamorphosis	دگردیسی تغییر مشهود و کمابیش ناگهانی در شکل یا ساختمان یک جانور در دوران زندگی بعد از جنینی .
Meteor	شهاب جرم جامدی که از فضای خارج وارد جو زمین گردیده و به علت مقاومت هوا و مالش با ذرات جو داغ و مشتعل می گردد و بصورت جرم شعله وری بنام شهاب به چشم دیده می شود.
Meteoric water	نزولات آسمانی آبی که از جو زمین بصورت برف و یا باران ریزش نماید.
Meteorite	سنگ آسمانی تخته سنگ بزرگی از نوع شهاب که بدلیل عظمت جثه در جو زمین بطور کامل نابود نشده و قسمتی از

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

	آن به سطح زمین رسیده باشد .
meteorology	اقلیم شناسی- علم بررسی و پژوهش جو زمین و ارتباط آن با سنگ اسپهر را اقلیم شناسی می گویند
Methane	متان یا گاز مرداب ، گازی بی رنگ و بی بو و قابل اشتعال که از جمله نئیدوکربن ها بشمار می رود .
Metropol	متروپل وضعیت و حالت کشوری نسبت به کشورهای تابعه آن .
Metropolis	مادرشهر
Metropolitan	متروپلیتن ۱- وابسته به کشور اصلی و متبوع. ۲- راه آهن زیرزمینی ای هوایی که از محلات شهری بزرگ و حومه آن بگذرد.
microclimatology	اقلیم شناسی موضعی، اصول اقلیمی معماری ، معماری برپایه شناخت ویژگیهای اقلیمی هر موضع یا محل ساختمانی.
Mid-latitude	منطقه عرض میانه حدفاصل ۲۳/۵ تا ۶۶/۵ درجه عرض شمالی یا جنوبی .
Middle east	خاورمیانه ناحیه ای در جنوب غربی آسیا و شمال خاوری آفریقا شامل ترکیه ، ایران، عراق، فلسطین، اردن، لبنان، سوریه و کشورهای شبه جزیره عربستان ، مصر و سودان .
Midnight sun	خورشید نیمه شب- در مناطق بالاتر از ۶۳/۵ درجه عرض جغرافیایی در حد فاصل اواخر اردیبهشت تا اوایل مرداد در نیمکره شمالی، و از اواخر آبان تا اوایل بهمن ماه در نیمکره جنوبی، خورشید در تمام ۲۴ ساعت شبانه روز، همواره بالای افق بوده و غروب نمی کند، و حتی در نیمه شب نیز به نورافشانی ادامه می دهد و بهمین جهت به آن خورشید نیمه شب می گویند. علت این امر تمایل محور چرخش زمین نسبت به دایرة البروج و توجه نیمکره های زمین به سوی خورشید در تابستان است
Migrant	مهاجر
Migrating tribes	عشایر کوچنده ، که اساس معیشت آنان مبتنی بر دامداری سنتی بوده و غالباً از سیاه چادر ، آلاچیق و انواع سرپناه قابل حمل در تمام یا بخشی از سال استفاده می نمایند .
migration	مهاجرت
Migration route	مسیر کوچ ، خط سیر حرکت واحد کوچنده از بیلاق به قشلاق و بالعکس
Mile	میل یک از واحدهای اندازه گیری برابر با ۱۶۰۹/۳ متر.
Mill stone	سنگ آسیا سنگی از جنس سیلیس که برجستگیهای سیلیسی آن موجب خشونت سطح آن می شود.
Millibar	میلی بار واحد اندازه گیری فشار که اندازه آن ۱۰۰۰ دین بر سانتیمتر مربع.
Mineral spring	چشمه آب معدنی- چشمه ای که املاح معدنی قابل توجهی به صورت محلول داشته باشد

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Mineral water	آب معدنی- آب معدنی یکی از انواع گوناگون آبهای سطح زمین است که اغلب برای نوشیدن و درمان پاره ای بیماریها بکار می رود و حتی در پاره ای کشورها جزء اقلام صادراتی منظور می گردد
Minority	اقلیت- جمعی یا گروهی که دارای فرهنگ و آداب و رسوم یا مذهب معینی هستند و در کشوری زندگی می کنند که اکثریت آن کشور دارای آن فرهنگ و آب و رسوم یا آن مذهب نیستند
Mirage	سراب- عبارتیست از نوعی خطای دید که بر اثر شکست نور به وسیله جو زمین پدید می آید
mobility	تحرک، در کلی ترین مفهوم دلالت میکند بر حرکت یا قابلیت حرکت کردن .
Molasse	ملاس کلمه ای سوئیسی که به رسوبات تشکیل شده از کنگلومرا ، سنگ ، ماسه و مارن در حاشیه شمالی آلپ اطلاق می شود.
Monoclinial fold	چین تکشیب گونه‌های چین یا تاخوردگی که فقط یک پهلو بشکل آرنج داشته باشد و یا چینی که یک لبه آن شیب دارتر از لبه دیگر باشد .
Monocline	تک شیب چینه ای که در امتداد یک خط تاخورده باشد و یا دارای یک پهلو باشد .
Monsoon	بادهای موسمی- این واژه در اصل از لغت عربی موسم اقتباس گردیده و خاص قسمتهای شمال باختری اقیانوس هند و دریای عمان است
Monsoon forests	جنگلهای برگریز جنگلی مرکب از درختهایی که درپاره ای فصول سال برگهایشان می ریزد .
Moon	قمر کلیه اجرام طبیعی که به دور سیارات می گردند.
Moonlight	مهتاب پرتو ماه ، نور ماه ، کره ماه خود بخود کره ای سرد و تاریک است که با پرتو خورشید گرم و درخشان می شود و بازتاب نور آن در زمین پدیده مهتاب را بوجود می آورد.
Moraine	یخرفت مواد و خرده سنگهایی که بر اثر جریان یخچالها حمل گردند . علت پدید آمده این مواد خرد شدن سنگها و مصالح بدنه دره ها و بستر یخچالها بر اثر یخبندان و ریختن آنها بر روی سطح یخ بوده است.
moropho tectonic	ناهمواری ساختمانی
Morphology	ریخت- در زمین شناسی، ساختمان خارجی سنگ ها از لحاظ ارتباط آنها با تحولات فرسایشی یا پستی و بلندی سطح زمین
Mortality	مرگ و میر
Motion	حرکت تغییر وضع یک جسم نسبت به جسم یا دستگاهی که مأخذ گرفته شده باشد .
Mound	پشته- تپه کوتاهی که بطور طبیعی یا مصنوعی ایجاد شده باشد

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Mountain	کوه زمین که نسبت به اراضی پیرامون خود بطور مشخص و چشم گیری برجسته بوده و دامن های شیب داری داشته باشد و از قله یا قله های متعدد تشکیل یافته باشد.
Mountain climate	آب و هوای کوهستانی- نوعی آب و هوا که مخصوص مناطق کوهستانی بوده و بعبارت دیگر بجای عواملی مانند عرض جغرافیایی، موقعیت مکانی و یا دوری و نزدیکی از دریا، عامل ارتفاع در آن موثر و سازنده باشد
Mountain sickness	کوه گرفتگی تأثیر ارتفاع روی اشخاص که بدلیل کمبود اکسیژن بصورت نوعی عارضه تنفسی ، سردرد و خواب آلودگی تدریجی بروز می کند.
Municipal affairs	امور شهرداری- مجموع کوششهای سازمان یافته شهرداری که خدمات مشخصی را برای شهر در بر می گیرد.
Municipality	شهرداری اداره ای که در هر شهر برای پاکیزه نگهداشتن خیابان ها و کوچه ها و مواظبت پارک ها و تأمین روشنایی و تقسیم آب و غیره دایر است.
Mutation	جهش تغییر و دگرگونی و تحول ، بخصوص دگرگونی در یک ژن که در نسل های بعدی موجود زنده ایجاد تغییرات تازه ای می کند .
nappe	سفره های رورانده
Nappes	رورانده- چین خوابیده ای که از محل اصلی خود حرکت زیادی کرده و از دامنه زیرین خود جدا شده باشد
Narrow	تنگبار- قسمتی از بستر یک رودخانه یا یک دره و یا یک معبر که تنگ و باریک باشد
Natality	ولادت
Nation	ملت
National	ملی
National park	پارک ملی- ناحیه یا مکانی که از نظر مطالعات علمی و گردشگری همگانی از جنبه های گوناگونی مانند زندگی جانوران، گیاهان و آثار باستانی، منطقه حفاظت شده اعلام شود
National wealth	ثروت ملی- مجموع ارزش پولی تمام اموال و داراییهای اقتصادی که در زمان مشخص در تصرف افراد یک ملت قرار دارد
National waters	آبهای ملی- آبهای داخلی و آبهای سرزمین یک کشور.
Nationalism	ملی گرایی عقاید و احساسات ملی یک ملت.
Nationality	ملیت
Native	بومی

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Natural boundary	مرز طبیعی گونه ای مرز بین المللی که بر یک عارضه مشخص جغرافیایی مانند رودخانه منطبق باشد.
Natural growth	رشد طبیعی
Natural increase	افزایش طبیعی- منظور آن نوعی از افزایش جمعیت است که از فزونی موالید بر مرگ و میر نشأت می گیرد.
Natural landscape	چشم انداز طبیعی- بیان مرئی از طبیعت که بر اساس وضع کنونی اطلاعات انسان تا زمانی نه چندان دور، آثار مداخله انسان را بر چهره نداشته است
Natural movements	حرکات طبیعی
Natural phenomena	پدیده های طبیعی- این نوع پدیده ها توسط عوامل طبیعی ساخته می شوند و انسان در ایجاد آن نقشی ندارد
natural phenomena	پدیده های طبیعی، حوادث طبیعی
Natural selection	انتخاب طبیعی گزینش طبیعت از میان مناسب ترین انواع جانوران و گیاهان
Nature reserve	منطقه حفاظت شده منطقه ای که زندگی گیاهی و جانوری آن تحت حفاظت و کنترل قرار گرفته باشد.
Near east	خاور نزدیک ناحیه ای مشتمل بر بخشی از آسیای غربی که در جنوب اتحاد جماهیر شوروی قرار داشته و شامل ترکیه ، قبرس ، سوریه ، لبنان، فلسطین ، اردن ، شبه جزیره عربستان، ایران و عراق می باشد .
negative	توان منفی
neotectonic	فعالیت زمین ساختی در کواترنر
Nephoscope	ابرنما- دستگاهی است که برای اندازه گیری سرعت و جهت حرکت ابر به کار می رود
Neptune	نپتون هشتمین سیاره منظومه شمسی که بخاطر فاصله زیاد از زمین با چشم غیر مسلح دیده نمی شود.
Network	شبکه- شبکه یک نمودار ترسیمی یا تصویری از پروژه است که فعالیت های پروژه و روابط میان آنها را نمایش می دهد
New satellite cities	شهرهای جدید اقماری- عبارتست از اجتماعات برنامه ریزی شده ای در درون حوزه کلان شهرها که با شهر مرکزی پیوندهای عملکردی مستحکمی را حفظ می کنند
Nickel	نیکل فلزی است نقره یی رنگ و براق از خانواده آهن و بسیار صیقل پذیر.
Nitrogen	ازت- یکی از مهمترین گازهای موجود در جو زمین که تقریباً ۷۸ درصد حجم هوای خشک را پر کرده است
Nivation	برفساب- فرسایش حاصله از تاثیر برف را برفساب می گویند
Nodule	ندول تراکم موادی از جنس سیلیس یا آهک و یا آهن بصورت نامرتب و نامنظم و احیاناً با تبلور مجدد یا تبلور مخفی.
nomadic	چادر نشین
nomadism	کوچ نشینی

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Noon	ظهر لحظه عبور مرکز خورشید از فراز نصف النهار هر محل را ظهر آن محل می گویند.
North point	نقطه شمالی نقطه ای که از تلاقی افق عالم و نیمه بالای نصف النهار ایستگاه بوجود می آید.
Novas	نواختران ستارگانی که از تاریکی نسبی خارج شده و روشنی بسیار می یابند و سپس اندک اندک به تاریکی می گریند
Nuclear energy	انرژی هسته ای انرژی موجود در فعل وانفعالات هسته ای
Oasis	واحه منطقه ای درون کویر که دارای آب کافی بوده و برای زیست انسان و رشد گیاهان مناسب باشد.
Objective	هدف عبارتست از یک تخمین موقت اما دقیق در ارتباط با نتایج مطلوب آینده که به صورت بسیار دقیق و با دقت بالا قابل پیش بینی نیست اما انتظار می رود که با سعی و کوشش به آنها دست پیدا کرده و برای آنها منابع مهمی تجهیز می شود.
Observatory	رصدخانه ساختمان و یا سازمانی که برای ثبت پدیده های نجومی تأسیس شده است .
Occur	اتفاق افتادن
Ocean	اقیانوس پهناورترین فرورفتگی های سطح زمین را که از آب پر شده است ، اقیانوس می نامند .
Ocean currents	جریان های دریائی- جابجائی آب سطحی اقیانوسها را جریان های دریائی می گویند و مهمترین علت جریان های دریایی وزش بادهای غالب و اختلاف چگالی ناشی از تغییر دما یا شوری آب است
Oceania	اقیانوسیه (استرالیا)- یکی از قاره های زمین واقع در نیمکره جنوبی و نیمکره شرقی به وسعت ۷,۶۷۸,۹۷۴ کیلومتر مربع
oceanic trenches	شیارهای باریک اقیانوسی
Oceanography	اقیانوس شناسی- بررسی علمی دربارهٔ وابسته به اقیانوس را اقیانوس شناسی می گویند
Okta	اکتا نسبتی از آسمان که به وسیله ابر پوشیده شده باشد .
Olive	زیتون- میوه ای که در آب و هوای مدیترانه ای می روید و دارای برگ های باریکی است
Opaco /adret	دامنه برفگیر دامنه ای از کوه که از دریافت نور آفتاب محروم باشد و معمولاً" از برف انباشته شده و تا مدتها باقی می ماند .
Ophiuchus/serpentarius	حواً صورت فلکی واقع در جنوب به صورت مردی که ماری در دست دارد تصویر شده است .
Optimal city size	اندازهٔ بهینه شهر- اندازهٔ بهینه شهر می تواند سودها را به حداکثر برساند، هزینه ها را به حداقل برساند و بیشترین مقدار سود خالص را فراهم آورد

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Optimum population	جمعیت مطلوب تعداد نفراتی که با توجه به امکانات محیط بتوانند در یک منطقه زندگی کنند و از مزایای یک زندگی مناسب بهره مند شوند .
Orbit/parallel	مدار خطی فرضی که سیارات در گردش انتقالی خود بدور خورشید آن را می پیمایند .
ores	ارس درخت جنگلی سخت ومقاومی است که در مناطق سرد سیر ومرتفع می روید . رویش ارس در گریوان از سرچشمه شروع ودر دره های سالوک به اوج خود رسیده وبه صورت نسبتا انبوه وجنگل ارس دیده می شود .
Orion	جبار نام یکی از صورت های فلکی که ظاهرا "مرد چماق بدستی را که دارای شمشیر و حمایل است نشان میدهد .
Orogenic	کوهزای نیروهایی که باعث تاخوردن چینه های زمین شوند و به کوهزایی منجر گردند .
Orogeny	کوهزایی پدید آمدن کوه از راه تاخوردن چشمه های زمین .
Over thrust	رورانندی - رانندگی افقی توده ای از سنگ روی سنگهای دیگر در امتداد یک گسستگی
Over thrust fault	رورانندی، گسل رورانده ، گسل رانندگی است که زاویه شیب آن کمتر از ۱۰ درجه و لغزش کلی آن زیاد است
Overcast	ابرناک- آسمانی که کاملا از ابر پوشیده شده باشد. این اصطلاح بیشتر در فن هواشناسی بکار می رود
Overfold	چین برگشته یک تاقدیس متقارن که تحت تأثیر نیروهای قابل توجهی کاملا "تحت فشار یا تاخوردگی قرار گرفته باشد.
Overthrust	رورانندی رانندگی افقی توده ای از سنگ روی سنگهای دیگر در امتداد یک گسستگی .
Oxidation	اکسیداسیون ترکیب شبه فلز یا فلز با اکسیژن
Oxygen	اکسیژن مهمترین گاز موجود در جو زمین که عنصری است بی رنگ و بی بو و طعم ، نقش حیاتی در زندگی انسان و سایر موجودات دارد .
Ozone	اوزون- نوعی گاز اکسیژن که آبی کم رنگ بوده و به مقدار خیلی کم در جو زمین و به مقدار بیشتر در ارتفاع ۲۰ تا ۳۵ کیلومتری سطح زمین دیده می شود. این لایه باعث جذب اشعه ماوراء بنفش نور خورشید گردیده و موجبات گرم شدن لایه های زیرین اتمسفر را فراهم می آورد
Pacific ocean	اقیانوس - یا اقیانوس کبیر پهناورترین و بزرگترین اقیانوس کره زمین است
Paddy	شالی شلتوک برنجی که هنوز پوستش کنده نشده باشد
Paleogeography	جغرافیای دیرینه- بررسی وضعیت پوسته زمین از نظر قرار گرفتن خشکی ها و دریاها در روزگاران گذشته
Panama	پاناما- تنگه ایست میان اقیانوس اطلس و اقیانوس کبیر که آمریکای مرکزی را از آمریکای شمالی جدا می ساز
Panhandle	باریکه- باریکه ای از سرزمین یک کشور که در امتداد کرانه های کشور همسایه پیش رفته باشد

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

park	پارک، فضای سبز شهری- به فضاهای سبز تفریحی که کلیه شهروندان امکان استفاده از آن را دارند پارک می گویند
Parkway	پارک وی، بیشه راه- بزرگراه شریانی که ترافیک آن جاری نیست و قسمتی از آن در دسترس بوده و یا بطور کامل، محدودیت دسترسی دارد
parliament	مجلس هیئت عالی مقننه یک واحد سیاسی عمده که در کشورهای مختلف به اسامی گوناگون نامیده می شود.
Pashtu	پشتو یکی از زبانهای ایرانی خاوری که بیشتر در غرب و جنوب افغانستان و شمال غرب پاکستان رواج داشته است. این زبان که الفبای آن فارسی است به عنوان زبان رسمی افغانستان شناخته شده است.
Pass	گردنه معبری از یک طرف کوه بطرف دیگر که از نقاط مجاور پائین تر باشد.
Passage	معبر گذرگاه - محلی از رودخانه که بتوان از آن عبور کرد.
Pastoral farming	دامپروری نوعی دامداری که طی آن دام های مانند گاو، گوسفند، خوک و امثال آن را تحت شرایط مناسبی نگهداری و پرورش داده و از شیر، گوشت، پشم و یا پوست آن ها استفاده می گردد.
Pasture	چراگاه علفزاری که برای چرای چهارپایان اثلی اختصاص داده می شود.
pattern	الگو، نمونه، مدل مؤلف: دکتر رحیم سرور
peak	اوج- دوره ای که تقاضا برای خدمات حمل و نقل در بالاترین اندازه است
Pebble	ریگ- ریگ عبارت از خرده سنگی است که بوسیله باد یا آب سائیده شده و تقریباً گرد و صیقلی گردیده باشد
Pebble mound	ریگ پشته توده ی از ریگ که روی هم انباشته شده باشد.
pediment	دشت سر - دشت پایکوهی که دامنه ها را به سطوح هموار دشت اتصال میدهند معادل انگلیسی آن را گلاسی گویند
pediplain	دشت سر توسعه یافته - دشتهای پایکوهی
Pegmatite	پگماتیت نوعی سنگ آذرین که کاملاً ^۱ سخت و متراکم بوده و از دانه های بلورین درستی تشکیل یافته است.
Peninsula	شبه جزیره- بخشی از خشکی را که در آب پیش رفته باشد و سه طرف آن را آب گرفته باشد. مانند شبه جزیره عربستان
peniplain	دشت سر - دشت پایکوهی که دامنه ها را به سطوح هموار دشت اتصال میدهند
Perigee	حضيض نقطه ای از گردشگاه یا مدار ماه یا ماواره بدور زمین که کمترین فاصله از کره زمین را داشته باشد.
Period	دوره یکی از تقسیمات زمانی که کوتاهتر از دوران و درازتر از دور است.
Permafrost	یخبندان دائمی یخبندان همیشگی خاک و مواد پوسته زمین که ژرفای آن گاه به میزان قابل توجهی می رسد.
Permeable rocks/	سنگهای نفوذپذیر- سنگهای سوراخ داری که آب بدرون آن ها نفوذ کرده و به آسانی از آن ها عبور کند

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

pervious rocks	
Permian	پرمین ششمین دور زمین شناسی از دوران دیرین زیوی (کهن زیست) که از ۲۷۰-۲۲۵ میلیون سال بدرازا کشیده است.
perphery	پیرامون- در الگوی مرکز، پیرامون به مناطقی گفته می شود که خارج از مرکز قرار دارد
Persia	پرسیا یونانیان باستان این نام را که مشتق از نام استان فارس بود به تمام ایران اطلاق میکردند و تاکنون نیز در تمام اروپا باقی و شایع است .
petrochemistry	پتروشیمی صنعت اشتقاق مواد شیمیایی از مواد نفتی یا گاز طبیعی .
Petrogenesis	سنگزائی- عمدتاً پدید آمدن سنگ ها به خصوص سنگهای آذرین را گویند
Petroleum	نفت عبارت از مخلوطی از ئیدوکربن های جامد و مایع و گاز که معمولاً با حفر چاههای مخصوص از زیر زمین استخراج می گردد.
phenomenon	پدیده، حادثه، نمود این پدیده ها از فعالیت انسان در راه دخل و تصرف محیط طبیعی و ایجاد تغییر در آن به وجود می آیند . مانند شهر، روستا ...
Photon	فوتون جزء تجزیه ناپذیر انرژی الکترومغناطیسی و یا یک کوانتوم انرژی الکترومغناطیسی.
Photostat	فتواستات کپی برداری از روی نقشه یا تصاویر دیگر از راه برگرداندن تصویر منفی کاغذی به تصویر مثبت کاغذی.
Photosynthesis	فتوسنتز- تشکیل مواد آلی در اندام گیاهان عالی از ترکیب انیدرید کربنیک با آب، تحت تأثیر نور خورشید
Physical geography	جغرافیای طبیعی- شاخه ای از جغرافیا، که عوارض طبیعی زمین را مورد بررسی قرار می دهد و درباره شکل و ریخت پوسته زمین گفتگو می کند
Physical limit	حدود طبیعی ، تعیین و معرفی حدود حدودیک واحد سیاسی-اداری یا پهنه و مکان جغرافیایی به وسیله شرایط و مؤلفه های طبیعی مانند ناهمواریها ، رودها و دریاها ، پوشش گیاهی و حدود طبیعی نامیده می شود .
Piedment	کوهپایه یا دامنه کوه ، منطقه ای که در پای کوه واقع شده باشد .
pipcrack	سوزنهای یخی
piping	فرسایش تونلی
Pisces	حوت دوازدهمین صورت فلکی در منطقه البروج و دوازدهمین برج .
Pitch	قیر محصول باقیمانده از تقطیر نفت خام و قطران است و برای آسفالت و عایق سازی سقف و کف ساختمان ها کاربرد دارد.

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Plage	پلاژ واژه فرانسوی به مفهوم ساحلی از دریا که از شن و ماسه پوشیده شده باشد .
Plain	دشت، یک ناحیه وسیع مسطح همراه با شیب ملایم، و معمولاً کم ارتفاع.
Plain/desert	هامون زمین مسطح و پوشیده از قشر خاکی که معمولاً ارتفاع کمی از سطح دریا داشته باشد.
Plan	پلان- نقشه مقیاس بزرگی که کلیه عوارض حتی راهها به شکل واقعی خود رسم گردند
planche	لغزش لایه های زمین شناسی
plane	برنامه- توالی گام به گام اقدامهایی توسط سیاستگذاران که برای دستیابی به اهداف در محدوده ای معین اعمال می شود
Planetary winds	بادهای سیاره ای- آن دسته از بادهائی که به دلیل گردش کلی هوا پدید می آیند
Planets	سیارات- اجرام فلکی منظومه شمسی غیر از شهاب ها و ستارگان دنباله دار که حول خورشید گردش می کنند
Planimeter	پلانیمتر دستگاهی برای اندازه گیری مساحت قطعاتی از نقشه که فاقد شکل هندسی هستند
Plant	گیاه نام عام آن درسته از موجودات زنده که ظاهراً حرکتی ندادند و در یک جا ثابت هستند و مواد معدنی را مستقیماً از محیط اطراف خود دریافت می کنند و بوسیله عمل کربن گیری ، مواد آلی قابل استفاده ای برای تغذیه سلول های خود بوجود می آورند.
plate	صفحه
Plateau	قلات سرزمین مرتفع و تقریباً هموار و مسطحی است که گهگاه رشته ارتفاعات و دره هایی نیز در آن به چشم می خورد.
platform	ایوان زمین سکومانند و تقریباً "تراز و مسطح را گویند .
Playa	مسئله حوضه و یا آبگیر جویبارهای فصلی و سیلاب هایی که دریاچه های شور و کم عمقی را پدید آورده و پیرامون آن را شوره زارهای پهناور و گل زارهای قلیایی فرا گرفته باشد.
Pleiades	پروین- دسته ای مرکب از ۶ تا ۱۰ ستاره واقع در صورت فلکی ثور. از جنبه نجومی پروین یا ثریا عبارت از خوشه ای است مرکب از چند صد ستاره که با هم در فضا حرکت می کنند
Pleistocene	پلیستوسن پنجمین دوره از دوران نوزیوی(نوزیست) و یا نخستین دور از دوره چهارم زمین شناسی که از یک میلیون تا یازده هزار سال پیش به درازا کشیده و با پیدایش انسان توأم بوده است .
Plissement	چین خوردگی تحول و تغییر شکلی که در شکل طبقات زمین بر اثر فشارهای جانبی و جنبش های کوهزایی حاصل می شود و نتیجه اش تشکیل پستی ها و بلندی ها و عدم نظم طبقات قبلی است .

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Plissment	چین خوردگی- تحول و تغییر شکلی که در شکل طبقات زمین بر اثر فشارهای جانبی و جنبش های کوهزایی حاصل می شود و نتیجه اش تشکیل پستی و بلندی ها و واریختگی و عدم نظم طبقات قبلی است
Plumb line	شاغول- ریسمانی که وزنه ای به انتهای آن آویخته باشد. اگر شاغول را از یک سر گرفته و از سر دیگر که وزنه به آن متصل است آن را رها سازند ریسمان در امتداد قائم و یا در امتداد کشش زمین قرار خواهد گرفت
Pluto	پلوتون- نهمین سیاره از منظومه شمسی است که ظاهراً بیرونی ترین اعضاء از خانواده خورشید می باشد
Polar front	جبهه قطبی- جبهه هوای بزرگی واقع در شمال اقیانوس آرام و شمال اقیانوس اطلس که از برخورد توده هوای دریایی قطبی و دریایی استوایی بوجود آمده باشد
Polar star	ستاره قطبی- عنوان نزدیکترین ستاره به قطب شمال کره عالم. هزاران سال است که ستاره جدی از صورت فلکی خرس کوچک، ستاره قطبی است و به همین مناسبت معمولاً اصطلاح ستاره قطبی با ستاره جدی مترادف است
Polar winds	بادهای قطبی- بادهای قطبی بسوی مناطق معتدله می وزد
polaris	جدی- ستاره آلفا از صورت فلکی دب اصغر که در حال حاضر در راستای شمالی محور چرخش زمین قرار گرفته و بنام ستاره قطبی معروف است
Pole	قطب هر یک از دو نقطه تقاطع محور چرخش زمین با سطح آن که آنها را قطبهای زمین یا قطبین جغرافیایی می گویند.
pollution	آلودگی
Pond	حوض گودالی که بطور مصنوعی حفر شده و بدنه آن را با سیمان و یا مصالح دیگر اندود کرده باشند تا از رفتن آب آن جلوگیری شود و برای مدتی آب در آن نگهداری گردد .
Popugaltion explosion	انفجار جمعیت افزایش ناگهانی جمعیت یک واحد سرزمینی را انفجار جمعیت می گویند .
population	جمعیت
Population explosion	انفجار جمعیت- افزایش ناگهانی جمعیت یک واحد سرزمینی را انفجار جمعیت می گویند
Population projection	آینده نگری جمعیت- با در نظر گرفتن تغییرات اساسی جمعیت نظیر باروری، مرگ و میر و مهاجرت با فرض ثبات آنها پیش بینی جمعیت در آینده ای مشخص قابل تحقق است.
Population pyramid	هرم جمعیت توزیع سنی جمعیت در گروههای سنی ، معمولاً پنجساله و به شکل هرم سنی یا هرم جمعیت تجلی می نماید.
port	بندر، بندرگاه- لنگرگاه، مأمن، پناهگاه، مبدأ مسافرت و محلی که بارکشتی از آنجا حمل می شود و یا به آنجا انتقال

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

	می یابد
Pound	پوند از آحاد چرم و وزن در بعضی کشورهای انگلیسی زبان.
Pre-cambrian	پرکامبرین بخشی از ازمنه زمین شناسی که جلوتر از دوران دیرین زیوی (کهن زیست) آغاز شده و به حدود ۶۰۰ میلیون سال پیش پایان یافته است.
Precipitation	ریزش نزول باران و برف و انتقال رطوبت از جو به سطح زمین.
Presipitation	رسوب موادی که از حالت محلول در مایع، بصورت جامد جدا شود و همچنین عمل جدا شدن آنها را نیز می گویند.
Pretipitation	رسوب- موادی که از حالت محلول در مایع، بصورت جامد جدا شود
Prevailing wind	باد غالب- بادی که غالباً از جهت معینی بوزد، و وفور آن از سایر بادهای آن منطقه بیشتر باشد
Primary waves	امواج اولیه- دستگاه لرزه نگار به هنگام وقوع زمین لرزه نوسان هائی را ثبت می کند که از سه قسمت مجزا تشکیل یافته اند. نخستین دسته از نوسان های مزبور را امواج اولیه می نامند که از نوع امواج طولی هستند
principality	امیرنشین منطقه ای که در قلمرو یک شاهزاده یا یک امیر اداره شود.
Process	فرآیند- عبارتست از مداومت و توالی منظم و مشخص یک پدیده یا انجام عملی در مسیر معین و در بستر زمان که به نتایج کامل برسد
productivity	بهره وری، ترکیب مقادیر موجود به مؤثرترین صورت برای تولید سودمندترین کالاها و خدمات
Profile	نیمرخ عبارت از فصل مشترک یک صفحه قائم با سطح زمین
project	پروژه، در تعریفی عام، مجموعه ای از کارهای غیرتکرار و مرتبط به هم است که هر یک از آنها مدت اجرا، زمان شروع و خاتمه معینی دارد.
Protocol	پروتکل صورت مجلس جلسات سایشی و یا پیش نویس قرارداد که به شکل پیمان در می آید.
protractor	نقاله وسیله ای است که به اشکال گوناگون مانند دایره، نیمدایره، مربع و یا مستطیل ساخته می شود و لبه آن برحسب واحدهای اندازه گیری زاویه مانند درجه شصت قسمتی و یا گراد مدرج می گردد.
province	یک محدوده جغرافیایی شامل چند شهرستان که براساس ضوابط تقسیمات وزارت کشور، تعیین و نامگذاری شده است.
Psychrometer	پسیکرومتر- دستگاهی که اندازه بخار آب در اتمسفر را تعیین می کند
pulsation	جنبش
Pumice	سنگ پا- نوعی سنگ آذرین که به دلیل دارا بودن خلل و فرج و منافذ فراوان خیلی سبک بوده و روی آب می ایستد

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

	این سنگ که ظاهری اسفنجی شکل دارد بر اثر خروج گاز و بخارهای موجود در مواد گداخته و سپس سرد و سخت شدن آن پدید می آید
Pygmies	کوتوله ها دسته ای از انسان ها که قد آن ها بطور متوسط کوتاهتر از ۱۴۰ سانتیمتر است ، بیشتر در نواحی جنگل های استوایی آفریقای مرکزی زندگی می کنند و رنگ پوست آن ها زرد تیره است.
Qanat	قنات، در ایران، یک مجرای زیرزمینی که آب آبیاری را از کوهها به نواحی خشکتر واقع در پایین آن حمل می کند. در فواصل فیمابین، دهانهایی گرد شبیه به دهانه های کوچک آتشفشان دارد
Quarter	محله هر یک از مناطق نسبتاً مجزای هر شهر که به لحاظ تاریخی ، اجتماعی و یا خدمات شهری قابل تفکیک باشد.
Race	نژاد گروهی از مردم که از نظر اصالت و وراثت طبیعی دارای خصوصیات یکسان باشند.
Radiation	تشعشع- عمل پس دادن انرژی را تشعشع می نامند.مانند تشعشع حرارتی که موجب سرد شدن تدریجی جسم تشعشع دهنده و گرم شدن فضای پیرامون آن می گردد
rain	باران، بارش، بارندگی، باریدن، روشهای تولید باران مصنوعی وباردار کردن مصنوعی ابرها
Rain gauge	بارش سنج- دستگاهی که برای اندازه گیری میزان ریزش باران بکار رود
Rainbow	رنگین کمان- کمان نورانی رنگینی که بر اثر شکست و بازتاب داخلی نور خورشید بوسیله قطره های باران پدید می آید
Rainfall	بارش- ذرات کوچک آب موجود در بخار آب پس از رسیدن به حد تکاثف، به ابر دگرگون شده و در فضا شناور می گردند
raje	رج نام گیاهی خود رو و جنگلی است . در قدیم مردم گریوان از این گیاه برای تهیه رنگهای طبیعی به منظور بافت قالی و پالاس (پلاس) استفاده می کردند.
Range	رشته- هرگونه عارضه جغرافیایی ممتدی را زنجیره و یا رشته و یا سلسله می گویند
Range /chain	رشته هرگونه عارضه جغرافیایی ممتدی را زنجیره و یا رشته و یا سلسله می گویند .
Range of mountain	رشته کوه- رشته کوه، ردیفی از کوهها یا تپه ها و گاهی به معنی سلسله کوه استعمال می شود
Rapids	تنداب بستر رودخانه یا جویباری که در عرض شکسته شده و شیب آن دفعتاً افزایش یافته باشد ، عارضه ای را بوجود می آورد که به آن تنداب یا شرشره می گویند .
Reef	آبسنگ- پشته ناهموار مرجانی که به ساحل نزدیک بوده و میان آن و خشکی اصلی را پایاب باریک و یک مرداب کم عمق ساحلی فرا گرفته باشد

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

reexistasie	ناهماهنگی شرایط زیستی
Referendum	همه پرسی مراجعه به آراء و افکار عمومی برای رد و یا قبول امری.
refraction	شکست- یا انکسار، شکستن موج هنگام عبور از محیطی به محیط دیگر که در آن، سرعت انتشار موج با سرعت آن در محیط اول متفاوت است
reg	سطوح صیقل خورده ریگها در اثر سایش بادی
region	منطقه ، خصوصیات هنگنی است که آن را از نواحی مجاور یا سایر مناطق متمایز می سازد
regional planing	برنامه ریزی منطقه ای، تلاشی برای تنظیم و هماهنگ کردن برنامه های مختلف اجتماعی-اقتصادی و محیطی با امکانات محلی در یک منطقه(سرزمین خاص)
Regression	پسروی- پیش رفتن آب در خشکی پیشروی و عقب رفتن آن را پسروی می نامند
Relative humidity	رطوبت نسبی- نسبت میان بخار آب موجود در حجم معینی از هوا به میزان بخار آب موجود در همان حجم هوایی که در همان درجه حرارت به حالت اشباع رسیده باشد رطوبت نسبی نام دارد
Relative location	موقعیت نسبی- قرارگیری یک نقطه یا یک مکان نسبت به پدیده طبیعی یا مصنوعی مهمتر یا مشخص تر
Relative population increase	افزایش نسبی- افزایش نسبی نماگر مورد نظر در فاصله دو یا چند سرشماری. این نسبت از تفاوت رقم سال ابتدا با سال انتها نسبت به سال ابتدا ضربدر ۱۰۰ به دست می آید.
Relief map	نقشه برجسته نقشه ای که پستی و بلندی ها و ارتفاعات را به شکل برجسته یا سه بعدی نمایش دهد.
relocation	جابجایی، تغییر مکان، جایگزینی، جابه جا شدگی ، تفاوت مکان، تغییر حرکت و مسافت
Remote sensing	سنجش از دور +دور کاوی
Renewable resources	منابع تجدید شونده- منابعی که به طور جزئی یا کلی، قابلیت تجدید شدن توسط عوامل طبیعی را داشته باشند
Reptila	خزندگان رده ای از جانوران مهره دار خونسرد که با ریه تنفس می کنند و چون شکم آنها اغلب در هنگام راه رفتن به زمین کشیده می شود بدین نام خوانده می شوند .
Republic	جمهوری حکومت یا مملکتی که رئیس آن انتخابی است .
reservoir	مخزن سد مخزن ذخیره آبی که برای مقاصد هیدوالکتریک ، صنعتی ، مصارف خانگی و یا آبیاری و امثال آن با بستن سد بر روی رودخانه ها بوجود آمده باشد.
Resident	مقیم کسی که در جایی مسکن گرفته و اقامت کرده باشد.
Residential density	تراکم مسکونی- عبارتست از تراکم جمعیت شهرنشین در هر هکتار از اراضی شهری که دارای کاربری مسکونی می

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

	باشد
Residential unit	واحد مسکونی- ساختمان یا بخشی مستقل از یک ساختمان که برای سکونت یک خانوار منظور شده است
Resistant rock	سنگ مقاوم- سنگی که به دلیل سختی و یا ترکیبات خاص شیمیایی در برابر آب و هوا و فرسایش مقاومت نماید
Resources	منابع
Reversed fault	گسله وارونه گسله ای که قسمت قدیمی یک طرف آن در نتیجه فشار زیاد روی بخش جدید طرف مقابل قرار گیرد.
Rhyolite	ریولیت- سنگ آذرینی که آمیخته ای از فلدسپات های قلیایی و کوارتز بوده و با پاره ای ترکیبات معدنی همراه باشد
Rice field	شالیزار زمینی ه در آن برنج کاشته باشند ، کشتزار برنج.
Richter scale	درجه ریشتر سیستم متداول اندازه گیری درجه بزرگی زمین لرزه .
rift valley	شکاف عمیق در پوسته قاره ای
Right slip or dextral	راست لغز یا راست بر ، یک بلوک گسل نسبت به بلوک مجاور به سمت راست جابجا(متمایل) شده است.
Rights	حقوق مجموعه قوانین و قواعد و رسوم لازم الاجرائی که به منظور استقرار نظم در جوامع انسانی وضع یا شناخته شده است .
Rime	یخبست توده ای از بلورهای یخ کدر که بر اثر یخبندان قطره های کوچک آب موجود در مهی که روی زمین خیلی سرد ایجاد شده است پدید آمده باشد.
Rip	تلاطم آشفته گی دریا
Rise	طلوع بآمدن یک ستاره از افق ظاهری یک محل که ناشی از حرکت وضعی زمین است.
River	رودخانه- مجرای طبیعی آبهای سطح زمین که بسوی دریا، دریاچه و یا آبگیرهای داخلی یک کویر یا یک رودخانه اصلی و یا باتلاق و امثال آن روان باشد
River basin	آبگیر رودخانه- حوضه یک رودخانه که از شاخه هائی که به آن می ریزند تشکیل یافته باشد
River bed	بستر رودخانه- بستر عبارت از مجرائی است که آب در آن بطور طبیعی جریان داشته و بسوی دریا، دریاچه، کویر، باتلاق و مانند آن روان باشد
Road bed	بستر جاده- به بخشی از زمین گفته می شود که برای احداث جاده آماده شده است
Rock	سنگ- توده متراکم و سختی از ذرات و مواد معدنی که بخشی از سنگکره را تشکیل داده است
Rod	شاخص- میله فلزی یا چوبی مندرجی که در نقشه برداری استفاده می شود
Rotation of the earth	چرخش زمین چرخش زمین به گرد محور قطبین که به آن حرکت وضعی زمین گفته می شود .

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Rough sea	کولاک دریای آشفته و متلاطم ، امواج خروشان دریایی که توفانی باشد.
Rubber	کائوچو جسم جامد معمولاً قابل ارتجاعی که از ترشح شیرابه گیاهان گوناگون بدست آمده و بدلیل قابلیت ارتجاعی و سختی ، نفوذناپذیری ریا، چسبندگی و مقاومت موارد استعمال زیادی دارد.
Ruby	یاقوت یکی از سنگهای آذرین که جزء کانیهای سنگهای اسیدی به شمار می برود . بعد از الماس سخت ترین کانی هاست و آن را با الماس تراش می دهند . یاقوت بیشتر در لایه های آتشفشانی قدیم پیدا می شود و دارای اقسام مختلف است که مرغوبترین آنها یاقوت آتشی یا یاقوت سرخ است.
Run Off	روان آب، آن قسمت از بارش که سرانجام به نهرها می رسد مرکب از آبی است که در سطح زمین جریان می یابد به جای اینکه به داخل زمین فرو رود همراه با مقدار آبی که در مرحله اول به زمین فرورفته و بعدا در نهرها به آبی که در روی زمین جریان دارد ملحق می شود
Running waters	آبهای جاری- آبهای جاری که در حقیقت مهمترین عامل فرسایش سطح زمین اند آبهایی هستند که به صورت باران و برف به سطح زمین می رسند و در سرازیریها جریان می یابند
Runoff	رواناب- آب بارانی که از سطح زمین عبور کرده و پس از جذب شدن مقداری از آن بوسیله خاک وارد جویبار یا رودخانه شده و با آب بارانهائی که به درون زمین فرو رفته اند و به صورت چشمه آشکار می شوند، توأم و در مجاری سطحی روان می گردند
Rural intgration	تجمیع روستایی ، گردآوری دو یا چند آبادی در مکانی جدیدی برای فراهم آوردن امکان سکونت و فعالیت مناسب و خارج از آنها از محیط ناپایدار
Rurbanization	تعامل شهر و روستا- گسترش روابط متقابل شهری و روستایی به عنوان فرآیندی مؤثر در نزدیکی جهانی از این دو شاخه شناخته می شود
sabliere	ماسه باد شدید که توده های شن را بهمراه داشته باشد.
Salinity	درجه شوری آب- درجه شوری آب اقیانوسها و دریاها و دریاچه ها و رودخانه ها و مانند آن، که بر حسب در هزار بیان می گردد. بطور متوسط درجه شوری آب اقیانوسها ۳۵ در هزار است که این میزان در مناطق مختلف متفاوت است
saloke	سالوک نام کوهی از رشته کوه الداغ در جنوب بجنورد مرکز استان خراسان شمالی . این کوه وقله مرتفع آن از سمت شمال به روستای گریوان مشرف است
Salt	نمک نمک معمولی یا سدیم کلراید که بصورت جامد یا محلول در روی پوسته زمین دیده می شود.
Salt lake	دریاچه نمک دریاچه ای واقع در یک منطقه گرم و خشک که آب آن بر اثر تبخیر زیاد با املاح نمکی فراوان همراه

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

	باشد .
Salt-flat	شوره زار زمین پراز شوره ای که گیاه در آن نروید.
Salt-peter	شوره نیترات طبیعی پتاسیم که به آن شوره قلمی نیز می گویند.
Sand	ماسه ذرات ریزی که از تجزیه و تخریب طبیعی سنگها بویژه سنگهایی که دارای کوارتز می باشند (از قبیل سنگ خارا) ایجاد شده و بوسیله جریان آب ، باد ، یخجال و یا دریا به نقاط مختلف حمل می گردند .
sand spit	زبانهای ماسه ای
sandstorm	ماسه باد شدیدی که توده های شن را به همراه داشته باشد.
Sandy region	ریگزار زمین پوشیده از ریگ
Sanskrit	سنسکریت زبان علمی قدیم و مقدس هندوان، یکی از زبان های مهم هندوایرانی از شعبه زبانهای هندواروپایی که با زبان اوستا خویشاوندی نزدیک دارد . کهن ترین صورت زبان سنسکریت ، زبان ودایی نام دارد که سرودهای ودا بدان نوشته شده و مربوط به ۳۰۰۰ سال قبل از میلاد مسیح است .
sarcheshmehgerivan	محلی زیبا در پای کوه سالوک و جنوب گریوان با آب فراوان و گوارا.
Satellite	ماهواره جرم کوچکی که به گرد یک سیاره گردش نماید . این جرم معمولاً مصنوعی بوده و به آن قمر مصنوعی نیز گفته می شود.
saturation	اشباع جمعیتی ، به سطح تعادل دقیق جمعیت یک ناحیه با ظرفیت ممکن آن گفته می شود.
Saturn	کیوان یا زحل یکی از عظیم ترین سیارات منظومه شمسی که بعد از برجیس (مشتری) جای گرفته است.
scale	مقیاس - مقیاس به معنای پایه عینی اندازه گیری، مقایسه یا طبقه بندی اشیاء که می تواند به یک یا چند نوع متمایز تعلق داشته باشد.
Scree/ talus	سنگریز - توده ای از تخته سنگ یا خرده سنگ های شکسته که در پای تندان یا در دامنه کوه انباشته شده باشد
Sea level	سطح دریا - تراز آب اقیانوس در صورتی که خالی از تأثیر کشند امواج باشد
Seal	سیل پوسته ای با ضخامت تقریباً " ثابت از سنگ های آذرین که بین لایه سنگهای دیگر نفوذ کرده باشد .
Seaport	دریابندر - بندر و یا بندرگاهی بر کنار دریا که برای رفت و آمد کشتی های دریا پیمان مساعد باشد
Seascarp	پرتگاه دریایی - سراسیمی تند و یا پرتگاهی در کف اقیانوس که بر اثر شکستگی پدید آمده باشد
Season	فصل یکی از تقسیمات زمانی که بر اثر مدت زمان تابش آفتاب و شرایط جوی حاصله از تغییرات زمانی ، شدت تشعشع خورشید مشخص و طبقه بندی گردیده باشد.

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Seasonal lake	دریاچه فصلی- آبیگری که فقط در فصلهای پرباران آب داشته و در سایر فصول خشک و یا بصورت شوره زار و گل زار درآید
Second	ثانیه
Secondary waves	امواج ثانویه- امواجی که بلافاصله بعد از امواج اولیه به وسیله لرزه نگار ثبت می گردند امواج ثانویه نام دارند دامنه امواج ثانویه از دامنه امواج اولیه بیشتر است و از نوع امواج عرضی محسوب می گردند
Sediment	تهنشست(رسوب) ذراتی از سنگ و خاک یا مواد و دانه هایی که در زیر آب ته نشین گردد .
Sedimentary	سنگهای رسوبی +سنگهای ته نشستی
Sedimentary rocks	سنگهای رسوبی- به سنگهایی که بصورت ته نشست مواد تشکیل یافته است می گویند
Sedimentology	رسوبشناسی- شاخه ای از زمین شناسی که ترکیب و چینه شناسی تهنشست ها را بررسی می کند
Seepacing land	آبخیز زمینی که آب از آ بخارج تراوش کند و هر جای آن را بکنند آب بیرون آید .
Seepaging land	آبخیز- زمینی که از آن به خارج تراوش کند و هر جای آن را بکنند آب بیرون آید
Seismic focus	کانون زمین لرزه مرکز ارتعاشات زمین لرزه واقع در زیرزمین را کانون زمین لرزه می گویند.
Seismic waves	امواج زمین لرزه- امواجی که به دلیل وقوع زمین لرزه ایجاد می گردند. این امواج بر سه نوعند. امواج اولیه، امواج ثانویه و سطحی
Seismometer	لرزه سنج دستگاهی که برای آگاهی از وقوع زمین لرزه ، شدت وسعت منطقه بکار می رود.
Seistan wind	باد سیستان- بادی که مخصوص ناحیه سیستان در خاور ایران بوده و معمولا در فصل تابستان می وزد وسرعت آن گاه تا یکصد کیلومتر در ساعت می رسد
Semiarid tropical climate	اقلیم حاره ای نیمه خشک در هر نیمکره در کناره رو به قطب و غالباً" در داخل قاره ها بخصوص در فلاتها و معمولاً" مجاور صحراها قرار دارد .
Senile river	پیرانه رود رودخانه ای که در نهایی ترین مرحله دوره تکاملی خود قرار گرفته باشد .
Sett;ed tribes	عشایر اسکان یافته ، عمدتاً" از کوچ منصرف شده و در آبادی ماندگار شده اند .
Setting	غروب فروشدن آفتاب و ماه و ستارگان.
Sewage	فاضلاب فضولاتی که به اشکال مختلف (مسکونی ، صنعتی ، طوفانی) همراه آب باشد .
Shadow	سایه- تاریکی نسبی در فضا بر یک پهنه به سبب متوقف شدن امواج نور یک منبع نور بواسطه یک جسم حاجب ماوراء حادث شود

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

shamal	بادشمال باد شدید خشک و غبار آلودی در فصل تابستان که در صحراهای عراق می وزد و موجب تیره و تار شدن آسمان می گردد .
Sheep flod	آغل جایی در کوه که برای خوابیدن احشام درست کرده باشند .
Sheep tracks/terraccette	تختانک تختان یا تراسهای پلکانی شکی به بلندی حدود ۳ تا ۳۰ سانتی متر که بصورت طبیعی بوجود آمده و اغلب در دامنه های پر شیب دیده می شود . به این عارضه تراست نیز گفته می شود .
sheet flood	جریان سفره ای
Shifing cultivation	زراعت آیش ، استفاده از زمین توسط یک یا چند خانواده برای کشاورزی (بوژه در آفریقا) تا زمانی که زمین باروری خود را از دست بدهد .
Shoal	آبتل- پشته ای از گل و لای و شن و ماسه که در عمق کمی زیر آب قرار گرفته باشد
Sial	سیال- لایه سنگی نسبتاً کم وزنی از جنس سنگ خارا(گرانیت) که در زیر قاره ها قرار گرفته است .
Silk road	جاده ابریشم- راهی قدیمی است که منطقه مدیترانه را به چین خاوری مربوط می ساخته. این راه از جنوب خاوری دریای خزر، شهر ری و دیوار چین می گذشت و به شانگهای منتهی می شد. وجه تسمیه این راه بمناسبت این است که ابریشم که در مقایسه با سایر اجناسی که از این راه حمل می شد خواستار فراوانی داشت
Silurian	سیلورین سومین دوره از دوران دیرین زیوی(کهن زیست) که مربوط به ۴۴۰ تا ۴۰۰ میلیون سال پیش است .
Silver	نقره فلزی است درخشنده و براق که به خوبی صیقل پذیر است و بهتر از همه اجسام نور را منعکس می کند ، از این رو در ساختمان آینه ها بکار می رود.
Sirocco	واژه ایتالیایی به مفهوم باد گرم مرطوب و گاه خشکی که از سوی صحرای شمال آفریقا و جزیره سیسیل و جنوب ایتالیا به طرف شمال می وزد
Sky scraper	آسمان خراش- بنای بسیار اشکوبه با استخوان بندی فولادی، بتونی و مانند آن.
Slime	لجن گل سیاه وتیره ای که در کف جوی آب و رودخانه و دریاچه ها و دریاها واقیانوس ها جمع شده باشد .
Slope	شیب- میزان سربالایی یا سرازیری زمین را شیب زمین می گویند
slum	حاشیه نشینی- به نوعی شیوه زندگی اطلاق می شود که نسبت به سه شیوه رایج زندگی یعنی شهری، روستایی و ایلاتی متفاوت بوده و با ویژگی های مخصوص به خود، بافت فیزیکی معینی را به وجود آورده است
Small circle	دایره صغیره- بطور کلی دایره هائی که از مرکز عبور نکرده باشند دایره های صغیره نام دارند
Snow	برف- برف نوعی بارندگی است که از اشباع بخار آب در شرایط یخبندان پدید می آید

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Snow gauge	برف سنج- دستگاهی است که برای اندازه گیری ارتفاع و یا عمق برف باریده شده بکار می رود
Social darwinism	داروینیسم اجتماعی- موضوع اصلی در این مکتب، گزینش برای بقاء است
Social geography	جغرافیای اجتماعی- عبارتست از علم شناسایی اشکال سازمان یابی مکانی و روندهای مکان ساز کارکردهای اصلی گروهها و اجتماعات انسانی
Socialism	سوسیالیسم- نظریه ای سیاسی و اقتصادی، برای اصلاح امور جامعه مبتنی بر اینکه کلیه عوامل و وسایل تولید و پخش کالا باید به مالکیت دسته جمعی مردم درآید و دولت به نمایندگی مردم آن ها را برطبق اصول دموکراسی اداره کند
Soil	خاک- لایه نازکی از پوسته زمین، که از خرد شدن سنگ ها بوجود آمده و از مواد معدنی ترکیب یافته باشد
Solar constant	ثابت خورشیدی درصد تشعشعات خورشیدی که توسط واحدی از سطح خارج از جو زمین دریافت می گردد . این مقدار بطور تقریبی حدود ۲ گرم کالری به ازاء هر سانتی متر مربع در هر دقیقه است .
Solar day	روز خورشیدی- فاصله زمانی میان دو عبور پی در پی خورشید از فراز نصف النهار معینی از زمین را یک روز خورشیدی می گویند
Solar system	منظومه شمسی ترکیبی از ستاره خورشید و نه سیاره.
Solar wind	باد خورشیدی- موادی که بیشتر پروتون و الکترون هستند و از خورشید به فضا جریان دارند
Solar year	سال خورشیدی- مدت زمان یک بار گردش کامل زمین به دور خورشید را یک سال خورشیدی می گویند که مدت آن ۳۶۵/۲۴۲۲ روز متوسط است
solstices	انقلابین دو نقطه از گردشگاه زمین به دور خورشید که زاویه میل خورشید در آن دو نقطه به حداکثر شمالی و جنوبی خود برسد .
solution	انحلال عمل حل شدن مواد در یک محلول ، منند حل شدن سنگ نمک در آب
Source	سرچشمه- جایی که رودخانه از آن جا آغاز شود سرچشمه نام دارد
Sovereignty	حاکمیت قدرت ناشی از آزادی و استقلال یک دولت مستقل
Sovkhos	سوخوز واژه روسی به مفهوم گونه ای کشاورزی که در آن از نیروی کشاورز اجیرشده استفاده می شود .
space	فضا- عبارتست از در برگیرنده و حامل روابط متقابل اقتصادی- اجتماعی بخشی از جامعه در محیط مشخصی از سرزمین است.
Space station	پایگاه فضایی- قمر مصنوعی که محل برای چند سرنشین داشته باشد. پایگاه فضایی ممکن است حامل چندین تن

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

	تجهیزات آزمایشگاهی و غیره باشد
Spat	طغیان سیلابی شدن و طغیان ناگهانی یک رودخانه بر اثر بارندگی شدید یا آب شدن ناگهانی برف های سرچشمه .
spatial allocation model	الگوهایی که در رابطه با چگونگی تخصیص فضا به کارکردهای گوناگون مطرح می شوند .
Spatial development	توسعه فضایی- انعکاس اتفاقات و اقدامهای توسعه یک جامعه در محیطی فیزیکی مورد عمل آن جامعه
Spatial improvement	آمایش (بهسازی) فضایی- به کلیه اقدامهای سازماندهی مجدد و ایجاد هماهنگی بین اجزای فضا اطلاق می شود که هدف آن، افزایش ظرفیت توسعه پذیری فضا می باشد
Spatial structure	ساختار فضایی- عبارتست از آرایش گره گاهها و شبکه ها در فضا در رابطه با یکدیگر
Specific gravity	چگالی نسبت جرم حجمی یک ماده به جرم همان حجم از ماده مبنای مقایسه .
Spectroscope	طیف نما دستگاهی که برای تولید و مشاهده طیف ها بکار می رود .
Spectrum	طیف مجموعه بسامدهای بین دو حد کمابیش معین و معمولاً دور از یکدیگر ، که امواج دارای آن بسامدها واجد خاصیت مشترک مشخصی باشد.
spiring	بهار- یکی از فصل های چهارگانه سال، که بین زمستان و تابستان واقع شده و در حدفاصل یکم فروردین تا ۳۱ خرداد(برای نیمکره شمالی) و یکم مهرماه تا ۳۰ آذر (برای نیمکره جنوبی) قرار گرفته است
Spit	زبان- باریکه ای از ریگ و شن و ماسه که بصورت دماغه ای از خشکی در دریا پیش رفته باشد
Spring	یک جریان آب مداوم یا متناوب از زمین، وقتی تشکیل می شود که آب باران در داخل زمین تا نقطه معینی فرو رفته در آنجا تجمع می یابد و سرانجام به خارج فوران می یابدو محل آن بستگی به وضعیت سفره آب، شکل سطح زمین و انواع سنگها دارد
Squall	باد و بوران- باد شدید ناگهانی که مدت چند دقیقه به درازا کشیده و دفعتاً آرام گیرد
Stable population	جمعیت ثابت ، هرگاه در یک جمعیت معین در یک دوره زمانی یا در امکان مرگ در سن معین یا در فرزند آوردن زن تغییری رخ ندهد ، این جمعیت سرانجام به حالتی خواهد رسید که در آن با نرخ سالانه ثابتی ، افزایش یا کاهش خواهد یافت و نسبت جمعیت هر سنی ثابت خواهد ماند .
Stack	کومه ستونی از سنگ که بشکل جزیرک ها ی کوچک و نزدیک بساحل از آب خارج شده باشد . این عارضه معمولاً بر اثر فرسایش حاصله از آب دریا پدید می آید.
Stars	اجرام آسمانی عظیم و به حالت گازی که با نور خود می درخشند
Statistical explanation	تبیین آماری

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Statistical universe	جامعه آماری، مجموعه ای از آحاد است که دارای حداقل یک صفت مشترک باشند و آن را به وسیله صفت یا صفات مشترک نامگذاری می کنند .
Steam	بخار گازی که از مواد مرطوب در حال تبخیر جدا شود یا در اثر حرارت از مایعات یا جامدات برخیزد و به هوا رود .
Steel	پولاد آلیاژی از آهن که با ۰/۵ تا ۱/۵ درصد کربن همراه باشد .
Step-fault	گسله پله کانی یک سری گسله موازی پلکانی شکل که در یک سرایشب قرار گرفته باشند.
Steppe	استپ واژه روسی برای علفزاری که در یک منطقه معتدله قرار گرفته و از گیاهان قد کوتاه و درختچه های خاردار ، که با فاصله زیاد از هم روئیده اند ، پوشیده شده است .
Stone age	عصر حجر انسانهای این عصر از ابزارهای سنگی استفاده می کرده اند.
Stony land	سنگلاخ- زمین پر سنگ و یا زمینی که در آن سنگریزه فراوان یافت شود. به آن سنگسان هم می گویند
Storm	توفان- باد شدیدی با درجه ۱۱ که سرعت آن به حدود ۵۹ تا ۱۱۵ کیلومتر در ساعت برسد
Stram	روانه- آبی که در مجرا یا بستری جریان داشته باشد
strategy	استراتژی- تدابیری که جامعه برای بسیج و کاربرد کلیه منابع موجود و یا قابل حصول به منظور حفظ و تعمیم ارزشهای متعلق به خود اتخاذ می کند، استراتژی نامیده می شود.
Stratigraphy	چینه شناسی- شاخه ای از علم زمین شناسی بنام چینه شناسی که درباره چگونگی پیدایش، ترتیب توالی، ساختمان، سنگواره و سنگ شناسی لایه ها و چینه های پوسته زمین بررسی می کند
Stratum	چینه- لایه مشخصی از پوسته زمین مانند لایه ای از سنگهای رسوبی که ضخامت آن بین چند سانتیمتر تا چند متر باشد
Structure	ساخت ترتیب و جایگزینی سنگ های پوسته زمین
Struggle for existence	تعارض بقاء برطبق نظریه داروین آن دسته از گیاهان و جانوران که با محیط سازگارترند باقی مانده و آنهایی که عاجز از سازگاری باشند از میان می روند .
sub urban	حومه شهر-حومه نشینی
subduction	پدیده زیرراندگی
subsidence	فرونشینی
Subsistence farming	زراعت معیشتی ، زراعتی که در آن « تولیدقله و ذخیره آن ، صرفاً» برای خودمصرفی است .
Suburb	حومه بخش های پیرامون مناطق مسکونی یک شهر را حومه می گویند .

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Suburban fringe	شهرک حاشیه نشین
Sumatra	سوماترا- بادی مخصوص نواحی تنگه مالاکا بوده و معمولاً با رعد و برق همراه است. این باد شب هنگام و بطور ناگهانی می وزد و باران های سیل آسائی را گاه به همراه دارد
Summer	تابستان- گرمترین فصل سال را تابستان می گویند. دوران این فصل در نیمکره شمالی، ماههای تیر و مرداد و شهریور و در نیمکره جنوبی، دی و بهمن و اسفند است
Summer quarter	بیلاق کوهپایه و جای خنک و مطبوع و محل خوش آب و هوا که در فصل تابستان مورد استفاده قرار می گیرد.
Sun	خورشید جرم مرکزی منظومه شمسی که قطر آن ۳۹۲،۰۳۰ کیلومتر می باشد .
Sunrise	طلوع خورشید +سرزدن آفتاب
Sunset	غروب خورشید هنگامی که خورشید رد آسمان باختری بتدریج پائین رفته و مرکز آن با سطح افق مماس شود ، غروب نام دارد.
sunset industry	به معنی : صنعت ورشکسته.
Sunspots	لکه های خورشیدی لکه هایی در خورشید که بدلیل اختلاف درجه حرارت در سطح کره مزبور بصورت نسبتاً سیاهی بنظر می رسند.
Super nova	ابرنواختران- ستارگانی هستند از گونه نواختران با درخشندگی حدود ۱۰،۰۰۰ برابر نواختران عادی
Surface waves	امواج سطحی- این امواج که پس از امواج ثانویه بوسیله لرزه نگار ثبت می گردند پیچیده تر از امواج دیگر یعنی امواج اولیه و ثانویه بوده. این امواج بجای اینکه از درون اشیاء عبور کنند از سطح آن ها می گذرند و خرابی های زمین لرزه بیشتر مربوط به همین امواج است
Sustainable development	توسعه پایدار- توسعه ای را پایدار می گویند که نیازهای نسل حاضر را برآورده نماید بدون اینکه توانایی نسلهای آتی را برای رفع نیازهای خود به مخاطره اندازد
Swamp	باتلاق- پهنة زمینی پست که از رطوبت اشباع شده و معمولاً رستنیهایی بر آن روئیده باشد و برخلاف مانداب، پوشیده از آب نیست. رطوبت باتلاق ناشی از مانعی بر سر راه زهکشی آن است که ممکن است به سبب همواری زمین یا وجود سنگهای نفوذ ناپذیر و یا روئیدن
Swell	خیزآب حرکات و جنبش های منظم سطح آب دریا که به موج تبدیل نشده باشد .
Syncline	ناودیس چین خوردگی قسمتی از پوسته زمین که نسبت به تافدیس حالت منفی یا معکوس داشته باشد.
Synclinorium	ناودیس شکنجی گونه ای ناودیس که از یک سری تاخودرگی های مثبت و منفی کوچک و دنبال هم تشکیل یافته

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

	باشد.
syntectonic	توده های نفوذی که همزمان با زمین ساخت تشکیل شده باشند
Systematic geography	جغرافیای سیستماتیک- جغرافیایی که درباره طبیعت، انسان، اقتصاد، تاریخ و مانند آن بحث کند
syzygy	مقارنه هنگامیکه خورشید و زمین و ماه روی یک راستا قرار گیرند.
tabulation	جدول بندی
taiga	تایگا- واژه ایست روسی که به جنگلهای مخروطی سبزی و یا اقلیم های مشابه آن مانند جنگلهای مخروطی اروپای شمالی و آمریکای شمالی اطلاق می شود
Tank/cistern	آب انبار حوضچه و یا استخر سرپوشیده ای که بطور مصنوعی ایجاد شده و برای ذخیره آب بکر می رود.
Tanker	تانکر هرگونه وسیله نقلیه ای اعم از زمینی ، هوایی و یا دریایی که برای حمل مایعات بکار رود .
Tarn	دریاچه کوهستانی- دریاچه کوچکی در کوهستان که معمولا از جمع شدن آب در یک چالگاه پدید آمده باشد
Taurus	ثور- یکی از صورت های فلکی واقع در منطقه البروج که ستارگان پروین در آن واقفند. صورت فلکی ثور دومین صورت از منطقه البروج است
Tax	مالیات وجوهی که ماموران دولت برحسب قانون از صاحبان املاک اراضی ، مستقالات ، کارخانجات و غیره دریافت می کنند.
Tear Fault	گسل افقی ، گسلی که در آن حرکت سنگها عمدتاً افقی است تا عمودی.
Tectonic	زمین ساخت- علم بررسی کلیه نیروهای درونی که منجر به پدید آمدن عوارض پوسته زمین می گردند
Telescope	تلسکوپ- یا دوربین وسیله ای است برای رویت واضحتر اشیاء دور
Temperate zone	منطقه معتدله حدفاصل منطقه گرمسیر(استوایی)و سردسیر(منجمد) .
Temperature	درجه حرارت + دما
Terrace	تختان- زمین افقی و تقریباً همواری که در کناره یک رودخانه یا در لبه یک دره واقع شده باشد، که به آن تراس نیز گفته می شود
Terrace cultivation	کشتزار تختانی کشتزاری که در یک دامنه شیب دار بصورت پلکانی ایجاد گردیده باشد.
Terrestrial globe	کره جغرافیایی کره ای که نقشه زمین ، سیارات، ستارگان و یا کره عالم ، بر سطح آن نمایش داده شود .
Territorial waters	آبهای سرزمینی- بخشی از آبهای ساحلی که بر اساس قوانین بین المللی به سرزمینهای مجاور تعلق داشته باشد
territory	سرزمین(قلمرو)،پهنه ای از سطح زمین است که در آن یک گروه انسانی بویژه در زمینه اجتماعی ، سیاسی و ملی

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

	روزگار می گذراند.
Texture of soil	بافت خاک کیفیت طبیعی خاک از نظر اندازه دانه های آن
thalasso cratic	دوره های آرام در زمین شناسی کواترنر
Thalweg	تالوگ خط القعر
Theodolite	زاویه یاب- دستگاهی که برای اندازه گیری زاویه های افقی و قائم بکار می رود. این دستگاه که به آن تئودولیت نیز گفته می شود از یک تلسکوپ، یک آلیداد و یک صفحه مدرج قائم و حباب تراز تشکیل یافته و پاره ای از آنها قادرند زوایا را با دقت دهم ثانیه اندازه گیری نمایند
thermoclastie	متلاشی شدن سنگ در اثر گرما
Thermometer	حرارت سنج ← دماسنج
thicket	انبوهه جنگل کوچک و یا توده درختان متراکم و انبوهی که بویژه در حال رشد و نمو باشند .
Through road	جاده اصلی بین دو شهر، شاهراه بین دو شهر
Thrust fault	راندگی، گسل معکوسی را که شیب آن کمتر از ۴۵ درجه و بیشتر از ۱۰ درجه باشد، راندگی گویند. این گسل به نام گسل زیر رانده نیز معروف است.
thunder	تندر- هنگامی که اختلاف پتانسیل میان دو طرف یک ابر یا میان دو ابر و یا بین ابر و زمین به اندازه کافی برسد، تخلیه الکتریکی بصورت جرقه ای بزرگ صورت می گیرد که توام با صدای خاصی است که به آن تندر یا رعد یا غرش آسمان می گویند
Tidal currents	جریان های کشندی- جابجائی و حرکت آب در مناطقی که تحت تاثیر کشند آب دریا قرار می گیرند
Tidal waves	امواج کشندی امواج بزرگی از آب که بر اثر وقوع زمین لرزه پدید می آید .
Tide	جزر و مد ← کشند
Tides	کشند بالا و پائین رفتن متناوب آب دریا و اقیانوس حاصله از نیروی جاذبه خورشید و ماه را جزر و مد یا کشند می
Time zone	منطقه زمانی هر یک از قاچهای ۲۴ گانه ۱۵ درجه ای کره زمین که زمان متوسط نصف النهار مرکزی آن به عنوان زمان رسمی کشورها انتخاب گردد.
Title registration	ثبت مالکیت با نام ، ثبت مالکیت ، ثبت مالکیت تمام اعیار
Tobacco	تنباکو به معنی برگ خشک شده گیاهی است که برای دود کردن و به اصطلاح دخانیات بکار می رود.
Ton	تن واحد اندازه گیری وزن

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Topaz	زبرجد سنگی قیمتی که ترکیبش عبارتست از سیلیکات طبیعی و منیزیم .
Topographic science	علم توپوگرافی- گرآوری و بررسی اطلاعات قابل سنجش سطح زمین و پدیده های مربوط به آن را علم توپوگرافی می گویند
Topography	توپوگرافی- نمایش عوارض موجود هر منطقه اعم از طبیعی یا مصنوعی را توپوگرافی می نامند
Tornado	توفان پیچنده نوعی گردباد شدید که در پیرامون یک سیستم کم فشار پدید آید و با سرعتی حدود ۳۰۰ کیلومتر در ساعت در جهت خلاف گردش عقربه های ساعت به گرد آن بوزد .
Torrent / freshet	سیلاب- روانه ای که سیل در آن جریان داشته باشد و یا آب از آن به سرعت عبور کند
Torrent/freshet	سیلاب روانه ای که سیل در آن جریان داشته باشد و یا آب از آن به سرعت عبور کند .
Tourism	جهانگردی مسافرت به منظور گردش ، سیاحت و بررسی های علمی از نقاط گوناگون جهان .
town	شهرک ، شمار نسبتاً اندکی از جمعیت را در بردارد .
Township	شهرستان- قسمتی از تقسیمات کشوری که معمولاً از چند بخش تشکیل یافته و خود قسمتی از یک استان یا فرمانداری کل است
Trade winds	بادهای بسامان- بادهائی که از مناطق نیمه استوایی پرفشار بسوی مناطق استوایی کم فشار می وزد
traffic	آمد و شد، رفت و آمد- در مهندسی ترافیک و برنامه ریزی حمل و نقل به افراد و وسایل نقلیه ای گفته می شود که از نقطه ای معین و در یک دوره زمانی مشخص عبور می کنند.
Traffic density	تراکم ترافیک
Traffic pollution	آلودگی ترافیک-
Trans-humance	کوچ فصلی ، شیوه از زندگی که بر جابجایی فصلی دامها در حوزه ای محدود تأکید دارد و پایه معیشتی آن زراعت و شبنانی بهره می گیرد .
Transgression	آب گستری- پهناور شدن دریا بر اثر بالا آمدن سطح دریا
Transit	عبور گذستن یک نقطه یا جرم آسمانی از میدان دید تلسکوپ-گذشتن یک جرم فلکی از برابر قرص جرم بزرگتر دیگر.
Transition	تحویل- اصطلاحی است در نجوم به معنی انتقال نقطه ای از یک موضع به موضع دیگر
transpiration	تعرق- جذب آب از طریق ریشه گیاهان و پس دادن و تبخیر آن در فضا از طریق برگهای گیاه
Transportation	حمل و نقل ← ترابری

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Triangle	مثلث شکل هندسی سه گوشه و یا سطحی که به سه خط مستقیم محدود بوده و از سه زاویه ترکیب یافته باشد.
Triassic	تریاسیک نخستین دوره زمین شناسی از دوران میان زیوی
Tribe	عشایر-به جماعتی از مردم اطلاق می گردد که دارای سازمان اجتماعی مبتنی بر گروههای خویشاوندی بوده و افراد آن، ضمن احساس تعلق به سازمان، عموماً جایگاه خویش را در آن می دانند
Trigonometry	مثلثات بخشی از علم ریاضی که درباره روابط بین اضلاع و زوایای یک مثلث گفتگو می کند.
Trilobite	تری لوبیت جانوری از بندپایان نخستین که فراوان ترین و عمده ترین ساکنان دریاهای دوران دیرین زیوی(پالئوزوئیک) بوده اند .
trip	سفر- حرکت یا جابجایی یک طرفه شخصی که توسط یک یا چند وسیله حمل و نقل صورت می گیرد
Trombe	ترومب- گردبادی است با محور عمودی که با بادهایی دارای سرعت زیاد همراه می باشد
Tropic of cancer	مدار رأس السرطان مدار ۲۳ درجه و ۲۷ دقیقه عرض شمالی.
Tropic of capricorn	مدار رأس الجدی مدار ۲۳ درجه و ۲۷ دقیقه عرض جنوبی.
Tropical desert climate	اقلیم بیابانی حاره ای بیشتر در کمربندهای پرفشار عرضهای متوسط قرار دارد .
Tropics	مداران دو مدار عرض جغرافیایی کره زمین ، عرض شمالی را مدار رأس السرطان و عرض جنوبی را مدار رأس الجدی می نامند.
Trust	تراست در اصطلاح مالی و اقتصادی ، سازمانی است که سیاست بازرگانی چندین مؤسسه مستقل را تحت نظارت خود در آورد و یکی از مظاهر رژیم سرمایه داری است که بوسیله آن سرمایه داران کوچک از بین برده می شوند .
Trusteeship	قیمومت نظام نظارت سازمان ملل متحد بر سرزمینهایی که دارای استقلال نیستند.
tsunami	آبلرزه- امواج بزرگی از آب که بر اثر وقوع زلزله در کف اقیانوس یا دریا پدید آید
Tuff	توف- سنگی که از تراکم و بهم چسبیدن خاکستر و غبارهای آتشفشانی پدید آمده باشد
Tuffisite	توفسنگ- خاکسترها و غبارهای آتشفشانی هنگامی که به دریا و یا دریاچه وار د می شوند همراه با ذرات ماسه در کف آب ته نشین گردیده و با گذشت زمان و فشارهای وارده از لایه های بالا به توفسنگ دگرگون می شوند
Tundra	توندر- اراضی بی درختی که در نواحی شمالی آمریکای شمالی و هم چنین در سراسر مناطق شمالی قاره اروپا و آسیا واقع شده و به دلیل دارا بودن آب و هوای قطبی، اغلب از برف و یخ پوشیده شده باشد
Tunnel	تونل- گذرگاه زیرزمینی کمابیش افقی که در دل کوه یا زیر رودخانه ها و امثال آن حفر شده باشد و برای عبور دادن جاده، خط آهن، کانال و فاضلاب و غیره ساخته شود

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Turquoise	فیروزه یکی از سنگ های آذرین که از فسفات نئدراته آلومینیم طبیعی تشکیل یافته است.
U-Shaped Valley	است، همراه با یک کف نسبتاً مسطح و جوانب پرشیب، عموماً به عنوان U شکل، دره ای که در مقطع به شکل U دره فرآورده فرسایش یخچالی در نظر گرفته شده است
Ultraviolet rays	پرتو های ماوراء بنفش آن قسمت از نور خورشید که بعد از طیف رنگ آبی قرار دارد .
unconformity	دگرشیبی- این واژه برای یک سطح فرسایش یا سطحی که در آن رسوبگذاری برای مدتی متوقف بوده بکار برده می شود
Uniteds	متحدین در جنگ جهانی اول به کشورهای آلمان ، اتریش ، عثمانی و یاران آنها که در برابر متفقین می جنگیدند ، . اطلاق می شد
Universe	جهان از نظر کیهان شناخت جهان به معنی همه منظومه کیهانی است .
unstability	بی ثباتی
Unutilized land	بایر زمین خراب و غیرقابل رزاعت
unutilized urban lands	اراضی بایر شهری ، زمینهایی که سابقه عمران و احیاء داشته و بتدریج به حالت موات برگشته است اعم از شخصی یا غیرشخصی.
Up hill	سربالا آنچه رو به بالا باشد - مقابل سرازیر- محلی که رو به بالا برود .
uranography	اورانوگرافی- دانشی که آسمان ها و جرم های آسمانی را توصیف می کند و با ساختن نقشه های آسمانی سر و کار دارد
Urban cadastre	کاداستر شهری- عبارتست از تعیین موقعیت منازل، خیابانها و کوچه ها که البته در کنار آن، اطلاعات مناسب دیگر ممکن است ضبط و ارائه شود.
Urban centralization	تمرکز شهری- انباشتگی جمعیت در حوزه های شهری
Urban contradiction	دوگانگی شهری ، تبیین افزایش قطبی شده جامعه شهری میان طبقه پردرآمد و کم درآ«د شهرها
Urban crisis	بحران شهرنشینی- بحران ناشی از جابجایی و نقل مکان تدریجی(ولی مداوم) میلیونها نفر از مردم کشورهای جهان سوم از سکونتگاههای روستایی به شهرهای بزرگ
Urban density	تراکم شهری- عبارتست از تراکم جمعیت شهرنشین در هر هکتار از مساحت شهر
Urban design	طراحی شهری- عبارتست از ابزار مطلوب سازی محیط زیست برای مصرف کنندگان آن، ارتقای روحیه زندگی و فعالیت انسانی در فضا، ساماندهی و ارتقای کیفیتهای محیطی در فضای شهری

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Urban economics	اقتصاد شهری- شاخه ای از علم اقتصاد که اصول و شیوه های استدلال اقتصادی را در تجزیه و تحلیل فعالیتهای "اقتصادی شهر و مسائل اقتصادی آن به کار می گیرد.
urban fabric	بافت شهر، چگونگی ترکیب و طرز قرار گرفتن اجزاء و عناصر شهر را بیان میکند، فضای کالبدی شهر یعنی فضاهای "خالی و پر و نسبت آنها به یکدیگر
Urban form	فرم شهر- فرم شهر بر اساس عملکردهای درونی شهر شکل می گیرد و میزان پراکندگی افراد و روابط بر آن تاثیر دارد
Urban furniture uses	.کاربری تجهیزات شهری-مکانهایی که برای تخلیه زباله و ایستگاههای آتش نشانی در نظر گرفته می شوند
Urban geography	جغرافیای شهری- بر نظام فضایی و موقعیت شهر تاکید دارد و مانند دیگر شاخه های علم شاخه های علم جغرافیا، علل پراکندگی مکانهای شهری و تشابهات و تناقضات اجتماعی- اقتصادی میان آنها را با توجه به شرایط مکانی مطالعه می کند
Urban green space	فضای سبز شهری- به مجموعه فضاهای آزاد سبز که در داخل محیط شهری با اهدافی مشخص و عملکردهای معینی بر عهده آنها نهاده شده باشد فضای سبز شهری می گویند
Urban growth	رشد شهری- رشد جمعیت در مناطق شهری
Urban history	تاریخ شهری- شاخه ای سنتی از تاریخ محلی است
Urban infrastructure	امکانات زیربنایی شهری-واژه ای که به صورت گسترده در برنامه ریزی به کار گرفته می شود و نشاندهنده خدمات و " تسهیلاتی است که از بخشهای تکمیلی زندگی در جامعه شهری به شمار می رود.
Urban installation uses	.کاربری تاسیسات شهری- مکانهایی که شامل منابع آب، پستهای برق و مخابرات می باشند
urban lands	اراضی شهری ، آندسته اراضی که در محدوده قانونی و حریم استحقاقی شهرها و شهرکها قرار دارند
urban planning	برنامه ریزی شهری
Urban renewal	نوسازی شهری- بازسازی یا تجهیز مجدد مناطق فرسوده شهری از طریق سیاستهای برنامه ریزی و تامین امور مالی از طریق حکومت یا شهرداری
Urban revolution	انقلاب شهری- این اصطلاح در خاورمیانه برای توصیف پیدایش مراکز شهری به کار برده می شود
Urban size	اندازه شهر- اندازه، وسعت فیزیکی شهر و جمعیت شهر می باشد
Urban size racht	آستانه ی اندازه ی شهری- نظریه ای که از سوی " تامپسون" بر پایه ی مشاهدات شخصی در خصوص شهرهای کوچک و رو به زوال ارائه شد.
Urban stracture	ساخت شهر، استخوان بندی اساسی کالبد شهر محورهای اصلی و تعیین کننده ، مراکز اصلی و فرعی و بخشهای

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

	"\مختلف است .
Urban systems	سیستم های شهری- تحلیل ویژگیهای تشکیل دهندهٔ مجموعهٔ شهرهایی که تاثیرات متقابلی بین آنها وجود دارد
Urban zoning	حوزه بندی (منطقه بندی) شهری- حوزه بندی عبارتست از تقسیم شهر به حوزه ها یا نواحی بر طبق کاربری حاضر بالقوهٔ آنها به منظور کنترل و جهت دهی به کاربری و استفاده از زمینها
urbanisme	شهرسازی ، کنترل رشد و توسعه یک شهر و ترتیب راهها ، ساختمانها و غیره به وسیله یک قدرت محلی آمده است . "
urbanization	"\شهرنشینی
Urbanization ratio	میزان شهرنشینی- این نسبت از تقسیم تعداد جمعیت شهری به کل جمعیت، ضربدر ۱۰۰ به دست می آید
Ursa major	دب اکبر ← خرس بزرگ
Ursa minor	دب اصغر ← خرس کوچک
Use conversion	تغییر کاربری- عبارتست از تعیین و تصویب کاربری جدید برای زمینی که در طرحهای مصوب شهری، کاربری دیگری دارد یا کاربری ندارد
utilies	تجهیزات ، هر آنچه در زندگی و رفاه ساکنان یک واحد مسکونی ضروری است ، مانند : آب ، برق ، تلفن و غیره.
Utm	از شمال به جنوب از عرض شمالی UTM سیستم جهانی مرکاتور). سیستم شبکه براساس پروژکشن مرکاتور. شبه) تا عرض جنوبی امتداد می یابد و در نصف النهار آغاز و به سمت شرق به ۶۰ منطقهٔ ۶ درجه ای که اولین آنها در طول جغرافیایی شروع می شود، تقسیم می گردد
ghouonyoleh قویون یوله	قویون یوله یا راه میش دره ای زیبا با آبی گوارا ومطبوع در کوه سالوک مشرف بر گریوان
ghavakh قواخ	قواخ یا قباخ غار در کوه را گویند
conzo کنزو	کنزو دره ای است زیبا در دل کوه سالوک در منطقه گریوان که از جنگل ارس پوشیده شده و چشمه سارهای خنک با کیفیت عالی دارد
Vacuum	خلاء قسمتی از فضا که بکلی خالی از ماده باشد .
Vadi	وادی مسیل تنگ و معمولاً خشکی که در یک ناحیه کویری واقع شده و فقط هنگام بارندگی های شدید در آن آب جاری می شود .
Vadose Zone	زون هواده: ناحیه ای است درون زمین بین سطح ایستابی که در آن حفرات توسط آب پر نشده است. این منطقه همچنین منطقه غیر اشباع نیز خوانده می شود

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Valley	دره، چاله باریک و درازی در سطح زمین، معمولاً با یک شیب بالنسبه منظم به سمت پایین رودخانه یا نهری در آن جریان دارد که با تخریب سنگهای سطح زمین دره مربوط را بوجود آورده است
Van allen belt	کمر بند وان آلن محدوده هایی از میدان مغناطیسی زمین که تشعشعات کیهانی را درون خویش محبوس ساخته و از . برخورد آنها به سطح زمین جلوگیری می کنند
vegetations	روئیدنی ها- جاندارانی به نام گیاه که قسمت بزرگی از پوسته زمین را پوشانیده اند
Vein	. شکاف یا گسل عمودی یا تقریباً عمودی در سنگ که با کانی پر می شود
Vents Alizes	بادهای آلیزه بادهای بسامان ، که از مناطق نیمه استوائی پرفشار بسوی منطق استوائی کم فشار وی وزد .
Venus	ناهید یا زهره-دومین سیاره منظومه شمسی
Vernier	ورنیه درجه بندی خاصی که بصورت اضافی در کنار لبه پاره ای خط کشها ، بارومترها و تئودولیت ها و غیره نصب شده و برای قرائت اعشار کوچکترین تقسیمات اصلی بکار می رود
Vertical	. قائم خطی که بر صفحه ای افقی ، عمود باشد
Vertical Aerial Photograph	.عکس هوایی گرفته شده با محور نوری دوربین عمود بر سطح مبنای کره زمین
Vertical migration	کوچ ارتفاعی ، حرکت و جابجایی بین دو محل جغرافیایی دشت و کوهستان انجام می شود .
Vesicular Basalt	بازالت حفره دار: حفرات و یا سایر بازشدگیها در جریان بازالتی است که در اثر حبابهای گازهایی به دام افتاده بوجود آمده اند. حفرات معمولاً بعدها توسط مواد مختلفی از قبیل کوارتز، آگات، زئولیت و بسیاری از بلورهای دیگر پر می شود.
Veto	وتو به معنای جلوگیری از عمل است و حق وتو حق یا توانایی جلوگیری از انجام کاری است . در این مورد حق وتو به معنای حق یک عضو دائمی شورای امنیت (آمریکا-شوروی-چین-فرانسه و انگلستان) برای جلوگیری از عمل تصویب شده به وسیله اعضای دیگر است
village	روستا- مجموعه ای از زیستگاههای روستایی یا املاک کشاورزی که در حد تشکیل یک واحد اداری، بزرگ باشد و یا دست کم، وجود مستقلی داشته باشد
Virgo/vigin	سنبله یا عذرا ششمین صورت فلکی در منطقه البروج . در این صورت بیش از پانصد ابری کشف گردیده و در سال ۱۹۳۶ ابرناختاری در آن ظاهر گردیده است .
Void	یک اصطلاح عمومی برای فضای خالی یا شکافهای دیگر ایجاد شده در سنگ . علاوه بر فضاهای خالی ، این اصطلاح

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

	. شامل حفره ها ، حفره های حاصل از انحلال یا هر باز شدگی اولیه یا ثانویه می شود
Voidance water	. منجلاب آب بدبوی و گندیده که در یک جا جمع شود و یا جاییکه آبهای کثیف و بدبو جمع شده باشد
Volatile	مواد فرار: عناصری که در اثر افزایش فشار و حرارت قابل حل در ماگما بوده و در خلال صعود ماگما بصورت گاز مانند از ماگما خارج شده و به سطح زمین می رسند. این مواد شامل سولفور، آب، دی اکسید کربن، کلر و فلوئور است
Volcanic Aerosol	هوامیز آتشفشانی: ذرات یا قطرات بسیار ریز (به قطر کمتر از یک میکرون) که عمدتاً مرکب از اسید سولفوریک و آب به ذرات اسید سولفوریک درون زبانه فورانی آتشفشان تولید می SO ₂ است و از طریق تبدیل گازی به ذره ای گاز شوند.
Volcanic Arc	.قوس آتشفشانی: قوسی زنجیره ای از آتشفشانهایی که بالای ورقه فرورونده تشکیل شده اند
Volcanic Ash Fall	ریزش خاکستر آتشفشانی: نهشته ای از خاکستر آتشفشانی که در جایی که توسط فوران و باد سقوط می کنند، باقی می ماند
Volcanic Block	.قطعه آتشفشانی: قطعه سنگ آذرآواری است با ابعادی بین اندازه یک مشت تا یک ماشین
Volcanic Bomb	بمب آتشفشانی: قطعه سنگ آذرآواری است که اثرات سردشدگی در هوا بر روی سطح قشر نانی یا خط جریان آن دیده می شود
Volcanic Cone	.مخروط آتشفشانی: توده ای شامل مواد گدازه ای و آذرآواری که نزدیک مجرای مرکزی آتشفشان قرار دارند
Volcanic Dome	گنبد آتشفشانی: توده ای گنبدی شکل از گدازه منجمد شده در اطراف مجرای آتشفشانی که دارای گرانیروی بالائی (.) بوده و نمی تواند جریان یابد (گدازه ریولیتی
Volcanic Ejecta Blanket	پوشش فرافکند آتشفشانی: اصطلاحی فراگیر برای تمامی سنگهای آذرآواری نهشته شده در کنار آتشفشان بویژه از طریق یک انفجار آتشفشانی
Volcanic Emanations	.بخارهای آتشفشانی: گازها، بخصوص بخار آب که از مجرای آتشفشانی خارج و یا اینکه از درون گدازه رها می شوند
Volcanic Front	.زون طویل شده با بیشترین فعالیت آتشفشانی که قوس ماگمایی اصلی را تشکیل می دهد
Volcanic island	جزیره آتشفشانی- جزیره ای که نزدیک ساحل یک قاره بوده و از نظر ساختمان شباهت تامی با قاره مزبور داشته باشد. مانند جزیره قشم که به سرزمین اصلی خود یعنی ایران شباهت دارد و در واقع به آن پیوسته است
Volcanic Neck	. (plug) گردن آتشفشانی: گدازه منجمد شده ای است که مجرای آتشفشان را پر می کند
Volcanic Pipe	تنوره آتشفشانی: حجره ای عمودی است که از درون آن ماگما و گازها به سطح زمین می رسند. همچنین نوعی ساخت سنگ آذرینی است که پس از سردشدگی و هوازگی آتشفشان، این ساخت باقی می ماند

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Volcano	آتشفشان- کوه یا قله ای معمولا مخروطی شکل که بر اثر روی هم انباشته شدن مواد گداخته ای که از روزنه ای به نام دهانه آتشفشان خارج گردیده است پدید آمده باشد
Warm front	جبهه گرم- حد میان یک توده هوای سرد و یک توده هوای گرم که تحت شیب ملایمی بر فراز توده هوای سرد قرار گرفته باشد. در چنین وضعیتی انبوهی از انواع ابرها تسکیل گردیده و بارندگی نسبتا کمی را به همراه خواهد داشت
Washout	آب بردگی- از میان رفتن عوارض کنار یک رودخانه(مانند پل و تاسیسات مشابه) بدلیل ریزش باران شدید و طغیان رودخانه
Water	آب- جسمی است که از ترکیب اکسیژن و وهیدروژن پدید می آید
Water Cycle	چرخه آب: به چرخش آب در یک منبع بزرگ موقتی آب گفته می شود. این منابع شامل اقیانوس، رودخانه ها و نهرها، یخچالها، آبهای زیرزمینی و آتمسفر می باشد
Water gap	آبکند- آبراهه تنگ و طولی که بر اثر شسته شدن زمین پدید آمده باشد
Water Mass	توده آب: توده ای از آب که بخشی از اقیانوس یا دریاچه را پر می کند و با توجه به ویژگیهای خاص خودش همانند دما و شوری شناخته می شود
Water Table	سطح ایستایی: سطحی است که در آن فشار سیال برابر فشار آتمسفر است
Waterfall	آبشار ریزش قائم یا پرشیب آب یک رودخانه از ارتفاع زیاد.
Watershed/divide	آب پخشان رشته کوه یا منطقه برجسته ای واقع در میان حوضه و یا آبگیر دو یا چند رودخانه که شاخابه رودخانه های مزبور را از یکدیگر جدا می سازد .
Weather	هوا وضعیت جوی یک منطقه در یک زمان معین یا در نظر گرفتن عواملی چون درجه حرارت ، نور خورشید ، باد ، ابر .. مه و تبخیر
Welfare geography	جغرافیای رفاه، رویکردی در جغرافیای انسانی که بر مسائل نابرابری تأکید دارد.
Well	چاه: حفره ایست (گودال، سوراخ، تونل) که معمولا بصورت استوانه ای حفر می شود و آب را در خود ذخیره میکند
Wet equatorial climate	اقلیم استوایی مرطوب واقع در کمربند کم فشار استوایی به عرض تقریبا ^۰ ۱۰ است . در تمام ماههای سال گرم و مرطوب و در طول سال بطور یکنواخت و احتمالا ^۰ هر روز باران می بارد .
Wheat	گندم گیاهی از تیره گندمیان از نوع تریتیکوم که غذای اصلی و مهمترین جنس در بازار غله جهانی و به احتمال قوی نخستین دانه اهلی شده به دست انسان است
Wheat belt	گندم خیز جایی که در آن گندم فراوان به عمل آید

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Whirlpool	گرداب، یک گرداب کوچک دایره ای شکل در دریا یا رودخانه ای که از شکل کانال مربوط، یا بوسیله برخورد دو جریان، یا به علل مشابه ایجاد می شود.
Whirlwind	. گردباد ستون در هم پیچنده ای از هوا که بر اثر گرم شدن سطح زمین و صعود هوای گرم بسوی طبقات بالا پدید آید
Wind	باد- جریان افقی هوا با شدتهای متفاوتی از آرام ترین تا شدیدترین آنها که توفند نام دارد
Wind break	باد شکن- پناهگاههای طبیعی یا مصنوعی که جلوی سرعت و شدت باد را بگیرند
Wind rosf	گلیاد +بادنقش
Wind vane	بادنما دستگاهی است برای نشان دادن سمت وزش باد
Winter quarter	. قشلاق سرزمین گرمی که مردم چادرنشین زمستان را در آن جا به سر می برند
Winze	. چاه زیر زمینی که به سمت پایین حفر شده باشد
Xenolith	. بیگانه سنگ: نمونه ای از سنگ که دارای ترکیب کانی شناسی متفاوتی با سنگ میزبان است
Xenomorphe	ژئومورف- یه نوع بافت سنگ آتشفشانی است که بلورها فاقد سطوح و یالها مشخص بوده و در زیر میکروسکوپ حدود بلورها نامنظم، کروی و یا دندانان ای است
Yard	. یارد واحد انگلیسی برای اندازه گیری مسافت که برابر ۰/۹۱۴۳۹۹ متر است
yardang	کلوتک - بقایای باقی مانده بصورت پشته ناشی از سایش بادی بخشی از رسوبها
Zambo	زامبو آدم های دورگه ای که از آمیزش نژادهای سرخ و سایه در آمریکای لاتین بوجود آمده اند .
Zenith	. نقطه ای در کره آسمانی که درست بالای سر واقع شود
zone	منطقه، ناحیه، نیسنگ
Zone/belt	منطقه الف- قسمتی از زمین که به واسطه نوع حیوانات یا نباتات آن کاملاً مشخص و متمایز است و یا از نظر رشد پاره ای گیاهان و حیوانات دارای شرایط مناسب باشد . ب- هر یک از پنج منطقه زمین که از نظر آب و هوا طبقه بندی شده است .
zoo	زو یا دره محلی است که از آن آبهای دائمی یا فصلی می گذرد . در مسیر گریوان دو زو وجود دارد. از یکی بطور دائم آب منطقه گریوان به بش قارداش و بجنورد می رسد و دیگری چون فقط در فصول بارندگی آب دارد به خشکه زو معروف شده است .
Zoom	(Zoom) یا پی در پی بزرگتر (Zoom in) نرم افزار یا سخت افزاری که امکان نمایش نواحی پی در پی کوچکتر تصویر را روی دستگاه نمایش تعاملی فراهم می آورد. ۲- فرایند استفاده زوم (out)

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Cartographer	نقشه کش
Cartography	کار توگرافی
Central Meridian	نصف النهار مرکزی
Channel	تونل
Cliff	صخره
Compass	قطب نما
Compass Rose	رز کمپاس
Conic Projection	تصویرسازی مخروطی
Cliff	صخره
Compass	قطب نما
Compass Rose	رز کمپاس
Conic Projection	تصویرسازی مخروطی
Continent	قاره
Contour	کنتور
Cove	خلیج
Cylindrical Project	تصویرسازی استوانه ای
Degree	درجه
delta	دلتا
Desert	بیابان
Dune	دون
Eastern Hemisphere	نیمکره شرقی
Equator	خط استوا
Estuary	مصب
Fjord	فیورد
Forestry map	نقشه جنگل

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Geography	جغرافی
Geologic map	نقشه زمین شناسی
Geomorphology	ژئومورفولوژی
geyse	ژیزر
Geographical Coordinade System	سیستم مختصات جغرافیایی
Glacier	گلایزر
GPS	جی پی اس
ice shelf	پوسته یخی
gulf	خلیج
hill	تپه
International Date Line	خط تاریخ بین المللی
island	جزیره
isthmus	تنگه
key	کلید
Lagoo	لاگون
land mark	لندمارک
Latitud	عرض جغرافیایی
Legend	راهنما
Longitude	طول جغرافیایی
map	نقشه
mercator	شبه نقشه
map projections	تصویرسازی نقشه
map scale	مقیاس نقشه
marsh	مرداب

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Mercator Projection	تصویرسازی مرکاتور
meridian	نصف النهار
mesa	تپه، قله پهنی که دارای شیب تندی است،
Mollweide Projection	تصویرسازی مالوید
Mountain	کوه
Northern Hemisphere	نیمکره شمالی
North Magnetic Pole	قطب شمال مغناطیسی
North Pole	قطب شمال
Oasis	واحه
Ocean	اقیانوس
Orthographic Projection	تصویرسازی ارتوگرافی
Orthographic Projection	تصویرسازی ارتوفانیک
Parallel	مدار
Peninsula	شبه جزیره
Physical map	نقشه فیزیکی
Plain	دشت
Planar Projection	تصویرسازی مسطح
Planimetric Map	نقشه پلانیمتری
Plateau	فلات
Political Map	نقشه سیاسی
Pond	حوضچه
Prairie	چمن زار
Prime Meridian)	نصف النهار مبدأ
Projection	تصویر سازی

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

quadrangle	چهار گوش
range	سلسله
Reef	ریف
relief map	نقشه برجسته
Reservoir	مخزن
river	رودخانه
road map	نقشه راه
Robinson Projection	تصویرسازی رابینسون
scale	مقیاس
sea	دریا
Sea Level	سطح تراز دریا
Sinusoidal Projection	تصویرسازی سینوسئیدال
sound	تنگه یا بغاز
Source	منشأ
Southern Hemisphere	نیمکره جنوبی
South Magnetic Pole	قطب جنوب مغناطیسی
south pole	قطب جنوب
Strait	باریکه
Swamp	باتلاق
Topographic map	نقشه توپوگرافی
Tributary	شاخه فرعی
Tropic of cancer	رأس سرطان
Tropic of Capricorn	رأس الجدی
Tropics	مدارات
Tundra	تندرا

فرهنگ اصطلاحات جغرافیا

Water fal	آبشار
Weather map	نقشه هواشناسی
Valley	دره
Volcano	آتشفشان
Western Hemisphere	نیمکره غربی
Wetland	سرزمین مرطوب